DEVAN
അഴിമുഖം

അഴിമുഖം

ജിന്നാ ബുക്കസ്റ്റാൾ
പ്രസിദ്ധീകരിയ്ക്കുന്നു.

ആദ്യത്തെ പതിപ്പ്
ആയിരം പ്രതികൾ.
ആയിരത്തിത്തൊള്ളായിരത്തി
അൻപത്തിമൂന്നു് ഫിബ്രുവരി.

വില: 1 ക.

എമ്പയർ പ്രസ്സ്, കോഴിക്കോട്.

അഴിമുഖത്തിന്റെ കഥ.

കേരളത്തിലെ മികച്ച കഥാകാരന്മാരുടെ കഥകൾ ചേർത്തു ഒരു സമാഹാരമിറക്കുക,—ഇതായിരുന്നു ഞങ്ങളുടെ അഭിലാഷം. പലരിൽനിന്നും പ്രതീക്ഷിച്ചപോലെ കഥ എത്തിച്ചേർന്നില്ല. വിഷയവൈവിധ്യത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധചെലുത്തേണമെന്നുറച്ചിരുന്നതിനാൽ, എത്തിച്ചേർന്ന കഥകളിൽതന്നെ ചിലതു മാററിവെക്കേണ്ടിയും വന്നു. ഇങ്ങനെ പല തടസ്സങ്ങളാലും പ്രസിദ്ധീകരണം ഇത്രയും താമസിച്ചുപോയതാണ്.

'അഴിമുഖ'ത്തിൽ പങ്കെടുത്ത കഥാകാരന്മാരെ അനുവാചകൎക്ക് പരിചയപ്പെടുത്തേണ്ട ആവശ്യമില്ല. അവർ നിങ്ങളുമായി വളരെയടുത്ത ബന്ധം പുലർത്തിപ്പോരുന്നവരാണ്. ദാ, അവർ 'അഴിമുഖ'ത്തേയ്ക്കൂടുത്തുകഴിഞ്ഞു. എന്തെന്തു വിഭവങ്ങളാണവയിലൊതുക്കിവെച്ചിരിയ്ക്കുന്നതെന്നു നിങ്ങൾതന്നെ കണ്ടറിയുക.

ആദ്യപ്രസിദ്ധീകരണമെന്ന നിലയിൽ 'അഴിമുഖം' കുററങ്ങൾക്കും കുറവുകൾക്കും പാത്രമായേയ്ക്കാം. പുസ്തകത്തെക്കുറിച്ചു ഇതിലുപരി വല്ലതും പറയുവാൻ ഞങ്ങളാഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. എല്ലാം—ഉപദേശിയ്ക്കലും, പ്രോത്സാഹിപ്പിയ്ക്കലും, തല്ലലും, തലോടലും കെല്പുള്ള ഭാഷാസ്നേഹികൾ ചെയ്യേണ്ടതല്ലേ.

ഈ കൃതി അതൎഹിയ്ക്കുന്നവിധം ബഹുജനങ്ങളുടെ കരതലങ്ങളിൽ എത്തിച്ചേരുമെങ്കിൽ ഞങ്ങൾക്കു ചാരിതാൎത്ഥ്യത്തിനു വകയുണ്ടു്.

തലശ്ശേരി,
21—2—'53.

പ്രസാധകന്മാർ.

എൻ. ഗോവിന്ദൻകുട്ടി.

കഥ പറയുന്ന ശ്രീ. ഗോവിന്ദൻകുട്ടിയും അഭിനയിക്കാനും കഴിയും. രണ്ടു രംഗങ്ങളിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യക്തിത്വം ഒരുപോലെ പ്രത്യക്ഷപ്പെടും.

പിയാപ്ള

"എന്തിനാണു പൂങ്കരളേ
പന്തിരണ്ടിലാക്കുന്ന
എപ്പളാണു പൂമരം
വിരിഞ്ഞു തേൻ കുടിക്കണു...."

ആ പാട്ടു കേൾക്കുമ്പോൾ തെണ്ടിപ്പിള്ളേർ ഓടിക്കൂടും. പിന്നെ അവർക്കൊരു രസമാണു. അവർ ആ പാട്ടിന്റെ ഉടമസ്ഥനെ വിടില്ല. ഒരു ബീഡിക്കുററി നീട്ടിക്കൊണ്ടു പറയും:

"പിയാപ്ലാ പിയാപ്ല, ഇനീം പാടു. ഒരെട്ടംകൂടെ പാടു. നാ യീ വീടിക്കുററി ങ്ങക്ക് തന്നോളാം."

അയാൾ കുറേക്കൂടെ ഈണത്തിൽ പാടുകയായി:

“എന്തിനാണ് പൂങ്കരളേ
പന്തിരണ്ടിലാക്കണ്ണ്
എപ്പളാണ്

അപ്പോഴേയ്ക്കും

ആ പാട്ട് ഗദ്ഗദങ്ങളായി അവസാനിയ്ക്കും. ആ ശബ്ദം പതറിപ്പോകും. ഓരോ പ്രാവശ്യവും വളരെ വിഷമിച്ച് വേദനയനുഭവിച്ചാണ് അയാൾ ആ പാട്ട് ആവർത്തിയ്ക്കാറുള്ളതു്. ഒരുകുറി ശരിയ്ക്കു പാടിയേയ്ക്കാം. രണ്ടാമത്തെ പ്രാവശ്യം ആ പാട്ടിൽ വിങ്ങിപ്പൊട്ടലുകൾ ഇടകലർന്നിരിയ്ക്കും. മൂന്നാമത്തും പാടുമ്പോൾ ശബ്ദം ചിതറുകയായി. കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞൊഴുകിത്തുടങ്ങും. മലമുകളിൽനിന്നു കീഴോട്ടു ഒലിച്ചിറങ്ങുന്ന ഒരു കൊച്ചു നീർച്ചാൽ കരിമ്പാറക്കെട്ടിൽ ചെന്നലച്ചു പിടഞ്ഞു പതറിപ്പോകുന്നതുപോലെയാണ് ആ ശബ്ദപ്രവാഹം ചിതറുന്നതു്. തെണ്ടിപ്പിള്ളേരുണ്ടോ അതൊക്കെ ശ്രദ്ധിയ്ക്കുന്നു. ഭ്രാന്തന്റെ കൺപീലികൾ നനയുന്നതു കാണുമ്പോൾ ആരെങ്കിലും അതിന്റെ കാരണമെന്തെന്നു അന്വേഷിയ്ക്കാറുണ്ടോ? ബുദ്ധിമാനെന്നും, വിവേകിയെന്നും, ന്യായവാദിയെന്നും, സന്മാർഗ്ഗിയെന്നും നടിയ്ക്കുന്ന മനുഷ്യന്റെ സമയം വിലയേറിയതാണ്. അതു് ഒരു ഭ്രാന്തന്റെ അർത്ഥമില്ലാത്ത ഗോഷ്ടികളുടെ മുൻപിൽ തടഞ്ഞുനിൽക്കാനുള്ളതല്ല! ആ തെണ്ടിപ്പിള്ളേർക്കു അതൊരു രസമല്ലേ? അവർ ഒന്നിച്ചു കൂക്കിവിളിയ്ക്കും:

"പൂ....പൂ....പിരാന്തൻ പുയാപ്ല കരണേ....പിരാന്തൻ പിരാന്തൻ...." എന്നിട്ടവർ ഓടിക്കളയും.

ആ ഭ്രാന്തൻ അവരുടെ പിറകേ ഓടുകയില്ല. അയാൾ വിതുമ്പി വിതുമ്പി ഒരു കുഞ്ഞിനെപ്പോലെ കരയുകയായിരിയ്ക്കും.

* * * *

രാത്രിയും പകലുമില്ലാതെ എത്രകുറിയാണ് അയാൾ ആ പ്രിയപ്പെട്ട ഗാനം പാടാറുള്ളതു്!

"എന്തിനാണ് പൂങ്കരളേ...." എന്നു പാടിത്തുടങ്ങുമ്പോൾ ആ കണ്ണുകളിൽ കുറിയ്ക്കപ്പെടുന്ന പ്രേമത്തിന്റെ മഹാകാവ്യങ്ങൾ കാണ്മാൻ കഴിവുള്ള ഒരു സഖി അയാൾക്ക ഉണ്ടായിരുന്നിരിക്കണം. അല്ലെങ്കിൽ ഇന്നും അവൾ ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടു്. അതാണ് അയാൾ എന്നുമെന്നും അതുതന്നെ പാടുന്നതു്. പക്ഷേ അതു് ഒരു ഭ്രാന്തനാണ് പാടുന്നതു്. ഒരു ഭ്രാന്തന്റെ പാട്ടാണ്. എല്ലാവക്കും അയാൾ ഭ്രാന്തനാണ്. എല്ലാവരും പറയുന്നു, അയാൾക്ക ഭ്രാന്താണെന്നു്. അയാളെ പ്രേമഗായകനെന്നു ആരും വിളിച്ചില്ല.

"ഇതു മറേറ ഭ്രാന്താ—" എന്നുപോലും ചില ചെറുപ്പക്കാർ അയാളുടെ മുഖത്തുനോക്കി 'കമൻറ്' ചെയ്യാറുണ്ടു്.

* * * *

ആ ഭ്രാന്തന്റെ പേരു് മഹീൻ എന്നാണ്. യുവാവാണ്. നീണ്ടു മെലിഞ്ഞ ശരീരം. സുമുഖനല്ലെങ്കിലും

വിരൂപനല്ല. പാറിപ്പറന്ന ചെമ്പിച്ച തലമുടി. ഒരു നീണ്ട പട്ടുറുമാൽ ചുററി വലിച്ചു തലയിൽ കെട്ടിയിട്ടുണ്ടാവും. ഉടുത്തിരിയ്ക്കുന്ന 'കയ്‌ലി' കത്തിച്ചാൽ കത്തുമോ ആവൊ. നനച്ചാൽ നനയുമോ ആവൊ. പല തരത്തിലും നിറത്തിലുമുള്ള തുണിക്കഷണങ്ങൾ ഒന്നിച്ചു കൂട്ടിക്കെട്ടി ദേഹത്തിലങ്ങനെ ചുററിയിരിക്കും. ചെങ്കല്ലരച്ചു എപ്പോഴും ഉള്ളംകയ്യിൽ മൈലാഞ്ചി പുരട്ടും. എന്നിട്ടയാൾ ഒരു പുതിയ മാപ്പിളയെപ്പോലെ ചമഞ്ഞൊരുങ്ങി നടക്കും; പാട്ടും; കരയും. വരനായി നടിക്കുകയാണയാൾ. എല്ലാവരുടേയും 'പിരാന്തൻ പിയാപ്പ്'!

*   *   *   *

ഫോട്ടു കൊച്ചിയുടെ നെഞ്ചിലൂടെ ക്രൂക്‌ക്കെല്ലുകൾ നിറഞ്ഞ ഒരു ചെമ്മൺപാത നേരേ കിഴക്കോട്ടു പോകുന്നതു കാണാം. പുല്ലു പാലവും കടന്നു നീങ്ങുമ്പോൾ ക്രൂക്‌ക്കെല്ലുകൾ പുതച്ച ആ പാത 'പുതിയറോഡാ'യി മാറുന്നു; മന്ത്രിമാരാകാൻ ചിലരൊക്കെ ജനകീയതയുടെ നെററിപ്പട്ടം ധരിച്ചതുപോലെ. ആ പാത നീണ്ടു നീണ്ടു അങ്ങു ചെന്നു നാലായി പിരിയുകയാണു്. അവിടെയാണു് ആ ഊക്കൻ കെട്ടിടം സ്ഥിതിചെയ്യുന്നതു് ജോലിയിൽനിന്നു പിരിഞ്ഞുവന്ന ഒരു നാവികൻ വാങ്ങിയ മാളികയാണതു്. മുകളിലത്തെ നിലയിൽ മാത്രമേ ആൾ താമസമുള്ളൂ. കീഴ്ഭാഗം പണക്കാരന്റെ ഹൃദയഗഹ്വരംപോലെ ഇരുളടഞ്ഞു കിടക്കു

കയാണു്. റോഡിന്റെ ഇരുവശങ്ങളിലും കാണവക്കി ലും കിടന്ന മനുഷ്യജീവിതം നരകിക്കുമ്പോൾ അത ങ്ങനെ ശൂന്യമായി കിടക്കുന്നു! കെട്ടിടത്തിന്റെ, പാത യോടു ചേൎന്ന ഒരു മൂലയിലാണു് മഹീന്റെ താമസം. ആ ഭ്രാന്തനെ ഒന്നല്ല, രണ്ടല്ല, പത്തല്ല അതിലേറെ ത വണ അവിടുത്തെ വേലക്കാരൻ ആട്ടിപ്പുറത്തിറക്കിയി ട്ടുണ്ടു്. പക്ഷെ, അയാൾ പിന്നെയും വന്നു അവിടെത്ത ന്നെ ചുരുണ്ടുകൂടും. ആ മാളികയിലെ നല്ല ഉമ്മ—നാ വികന്റെ ഭാൎയ്യ—വല്ലതും കൊടുത്താൽ അതു കഴിയ്ക്കും. അയാൾ അവിടെനിന്നു പോകാത്തതു മറ്റൊന്നുംകൊ ണ്ടല്ല; അയാളുടെ ഭാൎയ്യയുടെ ശബ്ദം അവിടെയിരുന്നാൽ കേൾക്കാമത്രെ! പക്ഷെ ആ 'ഭാൎയ്യ' ഏതെന്നും എന്തെ ന്നും എവിടേയെന്നും അവിടുത്തുകാൎക്കു ആൎക്കുംതന്നെ അ റിഞ്ഞുകൂടാ.

ഏതു ഭാൎയ്യ?

എന്തു ഭാൎയ്യ?

ആരുടെ ഭാൎയ്യ?

ഭ്രാന്തു്! ഭ്രാന്തു്!! ഭ്രാന്തു്!!!

* * * *

സാമാന്യം ഭേദപ്പെട്ട ഒരു കുടുംബത്തിലാണു് മ ഹീൻ ജനിച്ചതു്. അവന്റെ ബാപ്പ ഒരു കച്ചവടക്കാ രനായിരുന്നു. കുറെയൊക്കെ സമ്പാദ്യവുമുണ്ടായിരുന്നു. വിഷമതകൾ അറിയാതെ മഹീൻ വളൎന്നുവന്നു. അ വന്റെ പാകംവരാത്ത ജീവിതത്തിൽ പുളകംനിറയ്ക്കു

വാൻ അവന്ന ഒരു കൊച്ചു കൂട്ടുകാരിയുമുണ്ടായി; നഫീസ.

അവൾ പട്ടിണിക്കാരനായ ഒരു മീൻകച്ചവടക്കാരൻെറ മകളാണ്. മഹീൻെറ ബാപ്പയുടെ പറമ്പിൽ അവരുടെ വലിയ വീട്ടിന്ന പിൻപിലുള്ള ഒരു കുടിഞ്ഞിലിലാണ് നഫീസയും കുടുംബവും കഴിഞ്ഞിരുന്നത്.

ഉള്ളവരെന്നും ഇല്ലാത്തവരെന്നും ഉള്ള വ്യത്യാസം മഹീനെയും നഫീസയെയും തീണ്ടിയിരുന്നില്ല. അവർ കുഞ്ഞുങ്ങളല്ലേ?

പക്ഷെ മഹീൻെറ ബാപ്പ അവനോടു പറയും:

— "മോനേ, അബൾടെക്കൂടെ ജ് കളിക്കരുത് ട്ടോ. അബെരു് മോഷപ്പെട്ടോരാ...."

മഹീൻ മൂളും.

നഫീസയോടു അവളുടെ ഉമ്മ പറയും:

"ൻെറ മോള് ആ വല്ല്യോരുടെ ബ്ടെ ചെന്നു കളിക്കരു്ത് ട്ടൊ. ഞമ്മള് ല്ലാത്തോരാ."

നഫീസ മൂളും.

പലപ്പോഴും രണ്ടുപേരും രക്ഷിതാക്കളുടെ പക്കൽ നിന്നു ചുട്ട അടി മേടിച്ചു. അപ്പോഴെല്ലാം അവർ പൊട്ടിക്കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

"ഇനി ഞ്ങള് കളിക്കൂലേ...."

തല്ലിൻെറ നോവു മാറുമ്പോൾ അവർ പിന്നെയും ഒന്നിച്ചുകൂടും. കളിക്കും. തമ്മിൽ പിണങ്ങും. ഇണങ്ങും.

പിന്നെയും പിണങ്ങും; ഇണങ്ങും. അങ്ങനെ അവർ കഴിഞ്ഞു.

മഹീനും നഫീസയും!
നഫീസയും മഹീനും!

*　　*　　*　　*

നഫീസ വളൎന്നപ്പോൾ അവളെ പുറത്തേയ്ക്കു കാണാതായി.

മഹീനും വളൎന്നു. അവനു മീശ മുളച്ചു. അപ്പോൾ നഫീസയെ അങ്ങനെ ഓടിച്ചെന്നു കണ്ടുകൂടാ എന്നായി.

നഫീസയുടെ കണ്ണുകൾ സംസാരിക്കാൻ പഠിച്ചു. മഹീൻ അതു മനസ്സിലാക്കുവാനും. ഹൃദയത്തിൻെറ ഭാഷ അവൎക്കു വശമായി.

ഓലമറകളുടെ വിടവിൽക്കൂടി നഫീസ മഹീനെ നോക്കും. ആ കരിമഷിയെഴുതിയ കണ്ണുകൾ പരൽമീനുകളെപ്പോലെ ചലിയ്ക്കുന്നുണ്ടായിരിയ്ക്കും. മഹീൻ അതു കാണുമ്പോൾ ഒന്നു ചിരിയ്ക്കും. അവൻെറ ചുണ്ടുകൾ വിറയ്ക്കുന്നുണ്ടായിരിക്കും. ഹൃദയത്തിൽ മിന്നൽപിണരുകളുമായി അവർ മറയും.

രാത്രി ബാപ്പ ഉറങ്ങിക്കഴിയുമ്പോൾ മഹീൻ പാട്ടും:

"എന്തിനാണ് പൂങ്കരളേ
പന്തിരണ്ടിലാക്ക്ണ്......" അടുത്ത നിമിഷത്തിൽ മീൻകാരൻെറ കുടിഞ്ഞിലിൽനിന്നു ആ ഗാനത്തിൻെറ ബാക്കി ഭാഗങ്ങൾ ഉയരും:

"........എപ്പളാണ് പൂമരം
വിരിഞ്ഞ് തേൻ കുടിക്കാണ്........"

രാത്രിയുടെ തണുത്ത നെഞ്ചിനെ ചൂടുപിടിപ്പിച്ചുകൊണ്ടുള്ള നെടുനിശ്വാസങ്ങൾ എത്രയെത്ര ഉയൎന്നടങ്ങി!

*　　*　　*　　*

ഒരിയ്ക്കൽ ചുററുപാടുകളെല്ലാം 'ഗാഢനിദ്രയിൽ ലയിച്ചിരുന്നപ്പോൾ അവർ പറമ്പിലുള്ള പുളിമരച്ചുവട്ടിൽ കൂടി.

"നഫീസാ!"

"ൻെറ—"

"ഉം. ന്നെ വിളിക്കു്, യിൻെറ മഫീനെന്ന്"

"ൻെറ—"

"കരളേ!"

"പൊന്നേ!"

"യ്ൻെറ ബീടാരാക്ക് നഫീസാ."

"യ്യോ! ബേണ്ട. സ്സ്.ൻെറ പൊന്നെ! ൻെറ തല ചൊറുക്കണ്"

"നഫീസാ!"

"സ്സ്. ങളെ ബാപ്പ കൊല്ലും. ന്നാള് ൻെറ ബാപ്പാനോട് ന്തോ പറഞ്ഞു്. അരിശം മൂത്താണ് പോയെ ബേണ്ട."

"നഫീസ!"

"സ്സ്! ൻെറ ള്ളാ പ്പം ഞാൻ ചത്തെങ്കി........"

"നഫീസ. ല്ല; ന്റെ കരളേ. യിന്റെ ബീടരാണ്."

അവളൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. അവൻ അവളെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു കരഞ്ഞു. അവളും കരഞ്ഞു. കുങ്കുമം കലൎന്ന അവളുടെ കവിൾത്തടത്തിൽ മഫീന്റെ പൊള്ളുന്ന നിശ്വാസങ്ങൾ ഊതിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതേററു ആ കവിൾത്തടം നെരിപ്പോടിലിട്ടു ഊതി തെളിയിയ്ക്കുന്ന സ്വൎണ്ണത്തകിടുപോലെ കൂടുതൽ കൂടുതൽ വൎണ്ണം പകൎന്നു. അവൾക്കു ശ്വാസം മുട്ടുന്നതുപോലെ തോന്നി. ഒരു തലകറക്കം. ഒരു 'മലക്കി'നെപ്പോലെ താൻ സ്വൎഗ്ഗത്തിലേയ്ക്കു മഫീന്റെ കൈ കോൎത്തുപിടിച്ചു ഉയരുന്നതായും, 'എന്തിനാണ്' പൂങ്കരളേ....' എന്ന ഗാനത്തിന്റെ കുളിർവീചികൾ അവിടെയെങ്ങും നിറയുന്നതായും അവൾക്കു തോന്നി.

നഫീസയുടെ കൈത്തലമമൎത്തിക്കൊണ്ടു മഫീൻ പറഞ്ഞു:

"ഞാൻ ബാപ്പനോടു പറയും. നാളെത്തന്നെ പറയും. ഞമ്മടെ ബേളി—" അവൾക്കതു വീണ്ടും വീണ്ടും കേൾക്കണമെന്നുണ്ട്. പക്ഷെ, അവിടെ ഒരു നിമിഷം പോലും നില്ക്കാൻ അവൾക്കു ശക്തിയുണ്ടായില്ല. അടുത്ത നിമിഷത്തിൽ എന്തെല്ലാംതന്നെ സംഭവിച്ചുകൂടാ? എന്തെന്നില്ലാത്ത ഒരു സഫിയില്ലായ്മയോടുകൂടി അവൾ അവിടെനിന്നു ഓടിക്കളഞ്ഞു.

* * * *

മഹീൻ അവന്റെ ആഗ്രഹം പിതാവിനെ അറിയിച്ചു. ആ അഗ്നിപർവ്വതം പൊട്ടിത്തെറിച്ചു. മകന്റെ ചെകിടത്തൊന്നു പൊട്ടിച്ചുകൊണ്ടു പിതാവു് അലറി:

"ന്നാ ഞെമ്മൊന്നു കാണട്ടെ; യീ അമ്പളെ ബേളികയ്ക്കു........" ക്രോധം കൊടുമ്പിരിക്കൊണ്ട അയാൾ പുറത്തേയ്ക്കോടി.

"യ്യോ ന്റെ....................!!" ഒരു നിലവിളികേട്ടപ്പോഴാണു് മഹീൻ വെളിയിലേയ്ക്കു നോക്കിയതു്. നഫീസയുടെ കുടിലിനുമുൻപിൽ തന്റെ ബാപ്പ അങ്ങനെ വിറച്ചുനിൽക്കുന്നു! കയ്യിൽ ഒരു "ഗണ്ടൻ" വടിയുമുണ്ടു്. തല പൊട്ടിത്തകർന്നു ചോരയിൽ മുങ്ങി നഫീസയുടെ ബാപ്പ................ അനക്കമില്ല.

പോലീസ്സുകാർ പിതാവിനെ പിടിച്ചുവലിച്ചുകൊണ്ടുപോയപ്പോഴും ആ പുത്രൻ നിശ്ചലനായി മിഴിച്ചു നോക്കിക്കൊണ്ടു നിന്നതേയുള്ളു.

* * * *

കഴുവടസ്ഥലത്തേയ്ക്കു ഒരു ജീവച്ഛവമെന്നോണം പോകുന്ന കാമുകനെ നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളോടെ നഫീസ നോക്കിയിരിയ്ക്കും. മഹീനും കാമുകിയെ കാണാറുണ്ടു്. രണ്ടുപേരുടേയും കണ്ണുകൾ ഒരു ഞൊടിനേരത്തേയ്ക്കു ഇടയും. അവകൾ പൊട്ടിക്കരയണമെന്നു തോന്നും.

"പൊന്നേ!" നഫീസയുടെ ഹൃദയം വിങ്ങും.

മഹീന്റെ ഹൃദയം മിടിയ്ക്കും:

"കരളേ! ന്റെ കരളേ!!"

അവരുടെ സ്നേഹത്തിൻെറ സാമ്രാജ്യത്തിൽ കൊച്ചുകൊച്ചുലകകം ഇളക്കികൊണ്ടു ആ ഗാനശകലം അപ്പോഴും നീന്തിനീന്തി അവരുടെ ഹൃദയസിരകളെ പുൽകിയിരുന്നു:

"എന്തിനാണു് പൂങ്കരളേ
പന്തിരണ്ടിലാക്കണു്
എപ്പളാണു് പൂമരം
വിരിഞ്ഞു് തേൻ കുടിക്കണു്...."

അതൊന്നു ഉറക്കെ പാടുവാൻ മഹീൻ എത്രമാത്രം കൊതിച്ചു! അതൊന്നു ഹൃദയംനിറച്ചു കേൾക്കാൻ നഫീസ എത്രമാത്രം കൊതിച്ചു! പുളകത്തിൻെറ മാദകസ്മരണകൾ മധുരവേദനകളായി സ്വപ്നത്തിൽ കെട്ടിക്കിടക്കുന്നതേയുള്ളു.

അങ്ങനെയിരിയ്ക്കേ നഫീസയുടെ ശേഷക്കാർ ഒരു ആലോചനയുംകൊണ്ടു് അവളുടെ ഉമ്മയുടെ അടുത്തെത്തി.

"പെണ്ണിനു പ്രായായി. ആരാൻെറ കയ്യിലൊന്നു പുടിച്ചേൽപ്പിച്ചില്ലെങ്കില് എടങ്ങാറാ. ഉലുമാല്. വല്ലോം വരു്ത്തിവെച്ചാലോ?"

അപ്പുറഞ്ഞതു കാര്യമാണെന്നു എല്ലാവരും ഏററുമൂളി.

"ന്തു്കൊണ്ടും പൊരുത്തരപ്പുള്ള ഒരു കപ്പക്കാരൻ എറങ്ങീട്ടുണ്ട്. നഫീസ സീനത്തുള്ളോളാ". അപ്പോൾ

ഒരു വരനെയും കണ്ടുവെച്ചിട്ടാണു് നഫീസയുടെ രേഷക്കാർ ആലോചനയ്ക്കു് എത്തിയിട്ടുള്ളതു്.

ആയിടയ്ക്കു് ഒരു നാവികൻ കൊച്ചിയിലെത്തി മട്ടാഞ്ചേരിയിൽ ഒരു മാളിക വാങ്ങിയിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അയാളുടെ പക്കൽ ധാരാളം പണമുണ്ടു്. ബങ്കാളി_മുസ്ലീം ആണെന്നാണു് അറിവു്. ഏതോ ഒരു പടക്കപ്പലിൽ നല്ലൊരു ഉദ്യോഗമായിരുന്നത്രേ! നഫീസയുടെ രേഷക്കാരിൽ ആരോ ഒരുവൻ അയാളെ പിടികൂടി. നഫീസയെ ഒന്നു വർണ്ണിച്ചുകേട്ടപ്പോൾ അയാൾക്കവളെ കെട്ടണമെന്നു തോന്നി. പണം പല്ലിളിച്ചപ്പോൾ പ്രായത്തിനവിടെ നോട്ടമില്ലാതായി. പെണ്ണിനു പതിനാറു തികഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നു കേട്ട നാവികനു അതങ്ങു എത്രയുംവേഗം നടന്നാൽ മതിയെന്നായി.

ഉമ്മ മകളോടു് ആ വിവാഹക്കാര്യം പറഞ്ഞുതുടങ്ങിയതു ഇങ്ങനെയാണു്:

''മോളേ! മ്മളു് പണ്ണ്ക്കെടന്നു ചാക്കൂല്ലോ''

നഫീസ ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. അവൾക്കൊന്നും പറയാനില്ല.

ഉമ്മ പറഞ്ഞു:

''മോളേ, ഉള്ളോനൊരാൾ മ്മ്ക്കു് നേരും തൊണേം ആയിബന്നാ ഒരാഷ്വാസല്ലേ?''

''ഉം'' നഫീസ വെറുതെ ഒന്നു മൂളി.

''പ്പേ മഹീൻ പറേണു് ഓൻെറ സലത്തു്ന്നു് മ്മ്ളു് നീങ്ങിക്കൊടുക്കണന്നു്:—മുസീബത്തു്പ്പുടിച്ചോൻ''

“ന്തു്?” നഫീസയ്ക്കു വിശ്വസിയ്ക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. മഫീൻ അങ്ങനെ പറയുകയൊ?

“പ്പ്ളൊരു കല്യാണത്തിനു ന്തൊക്കെ കൊടുക്കണം. മ്മ്ക്കതു് കയിയോ?”

നഫീസ മിണ്ടിയില്ല.

“മോളെന്താ മിണ്ടാണ്ടിരിക്കണു്. മ്മ്ക്കതു് കയ്യോ?”

“ല്ല”

“വേണ്ടോരും പെട്ടോരും ന്റെ നിക്കാഹ് നിശ്ചയിച്ചുക്ക്ണു്”.

അവൾ ഞെട്ടിപ്പോയി. അവളറിയാതെ അവളുടെ കല്ല്യാണം നിശ്ചയിച്ചു കഴിഞ്ഞത്രേ!

വരനോ?—

ഉമ്മ പറഞ്ഞു:

“ചിററും വളേം, തണ്ടും, കാറക്കല്ലും ഒന്നും വേണ്ട. ഓൻ നല്ലോനാ. ഓനെല്ലാം മോക്ക് തരും. ഓൻ കപ്പക്കാരനാ”.

“ഉമ്മാ!” ആ വിളി ദയനീയമായിരുന്നു.

“ന്താ മോളേ?”

•“ഉമ്മാ!!”

“ഓ, ഓനു മലയാളം തിട്ടമില്ലെന്നച്ചാ മോളു് കയങ്ങണെ? ന്റെ മോളു് പുത്തിള്ളോളല്ലെ? ല്ലാം റബ്ബ്............” പെററ വയറല്ലേ? ആ അമ്മയുടെ ചങ്കു് പതറുന്നുണ്ടു്. പക്ഷേ—

നഫീസ പറഞ്ഞു:

"നിക്ക ബേണ്ട".

ഉമ്മ തീർത്തു പറഞ്ഞു:

"ന്നാ ഞാൻ ചാകും".

നഫീസ കരഞ്ഞു:

"നിക്ക് ബേണ്ട ഉമ്മാ!"

ഉമ്മയും കരഞ്ഞു:

"ഇജ്ജ് ന്നെ കൊന്നോ".

"ഉമ്മാ! ഉമ്മാ!!"

"മോള് കരേല്ലെ. ല്ലാം പടച്ചോൻെറ നിച്ചയാ. മ്മ നിരീച്ചാ നട്ക്കോ. മോള്ക്ക് സുഗാണ്. ഓന് മാളികേണ്ട്".

നഫീസ വിമ്മി വിമ്മി കരഞ്ഞു.

ചുട്ടുപഴുത്ത 'സഹാറ'യുടെ മദ്ധ്യത്തിലേയ്ക്കു 'സ്നേഹമുള്ളവര്' തന്നെ എറിഞ്ഞുപേക്ഷിക്കുന്നതു അവൾക്കു സഹിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

ദാ യെന്നു പറഞ്ഞതിനുള്ളിൽ 'പറഞ്ഞുവെക്കലും' 'നിച്ചയവും' ഒക്കെ കഴിഞ്ഞു. കല്ല്യാണദിവസവും എത്തി.

'നിക്കാഹ്' കഴിഞ്ഞു. വാദ്യഘോഷം മുഴങ്ങി. പുറത്തൊരു പൊട്ടിച്ചിരി കേട്ടു. 'മജിലിസ്സി'ലിരുന്ന ജനങ്ങൾ അമ്പരന്ന് എഴുന്നേററു. മഹിൻ പുറത്തു നിന്നു പാടുകയാണ്:

"എന്തിനാണ് പൂങ്കരളേ പന്തിരണ്ടിലാക്കണ്
എപ്പോളാണ് പൂമരംവിരിഞ്ഞു തേൻ കുടിക്കണ്"
എന്നിട്ടവൻ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചു.
പാട്ടും പൊട്ടിച്ചിരിയും!
പൊട്ടിച്ചിരിയും പാട്ടും!
ഭ്രാന്ത്! ഭ്രാന്ത്!!
............അങ്ങനെ മഹ്‌മീൻ ഭ്രാന്തനായി.

* * * *

യുഗങ്ങളോളം നീളമുള്ള വഷങ്ങൾ രണ്ടുമൂന്നെണ്ണം ഇഴഞ്ഞു നീങ്ങി. നൈരാശ്യത്തിന്റേയും തീരാ ദുഃഖത്തിന്റേയും ലോകത്തിൽ മരിച്ചു ജീവിച്ചുപോന്ന നഫീസ ഒരു മാതാവായി. ഹൃദയത്തിൽ എരിഞ്ഞു കൊണ്ടിരുന്ന തീനാമ്പുകൾ അവളുടെ അഴകും ആരോഗ്യവും നക്കിനക്കി തിന്നുകഴിഞ്ഞിരുന്നു.

അനന്തമായ ആകാശത്തിൽ അങ്ങനെ ഒഴുകിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന അന്തിമേഘങ്ങളിൽ അവളുടെ മിഴികൾ ഓടിനടക്കാറുണ്ട്. വിങ്ങി വെമ്പുന്ന നെഞ്ചുമായി വിമ്മിഷ്ടപ്പെട്ടുനില്ക്കുന്ന വെള്ളിനക്ഷത്രങ്ങളെ നോക്കി നിശ്ശബ്ദമായി അവൾ കരയാറുണ്ട്. തെന്നിത്തെന്നിയെത്തുന്ന തൈത്തെന്നലിൽ അവൾ ശോകമൂകമായ ഒരു പ്രേമഗാനം കേൾക്കും:

"എന്തിനാണ് പൂങ്കരളേ............"

* * * *

അന്ന്, രാത്രിയുടെ നിശ്ശബ്ദതയ്ക്കു നനവുചേർത്തുകൊണ്ടു നഫീസ ഒരു 'ദിക്കറ്' ചൊല്ലുകയായിരുന്നു.

"ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്
ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്
ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്
മുഹമ്മദ് റസൂലില്ലാഹ്...."

മാളികമുകളിൽ തൊട്ടിലാട്ടിക്കൊണ്ടു അവൾ കുഞ്ഞിനെ ഉറക്കുകയാണു്.

ആ മാളികയുടെ കീഴിൽ ഒരു മൂലയ്ക്കു് മയങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന മഹീൻ ചാടി എഴുന്നേററു. വീണ്ടും വീണ്ടും അയാൾ ആ 'ദിക്കറു്' ശ്രദ്ധിച്ചു. ആ മുഖം ആനന്ദംകൊണ്ടു വികസിച്ചു. ഹൃദയം പൊട്ടിത്തെറിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ അയാൾ പാടി:

"എന്തിനാണു് പൂങ്കരളേ........"

തൊട്ടിലാട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്ന നഫീസ ഞെട്ടി വിറച്ചു. അവളുടെ കണ്ണുകൾ നിറഞ്ഞൊഴുകി, ഹൃദയം പൊട്ടിച്ചിതറുവാൻ പോകുന്നതുപോലെ. മുന്നിൽ ഇരുൾ ഇഴകിപ്പിടിക്കയാണു്. അവൾ എല്ലാം മറക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. അവൾ ഒരു ഭാര്യയാണു്: ഒരു മാതാവാണു് തൊട്ടിലിൻെറ കയറിൽ പിടിച്ച ആ കരങ്ങൾ യാന്ത്രികമായി ചലിച്ചു. കൂടുതൽ ഉച്ചത്തിൽ അവൾ 'ദിക്കറു്' ചൊല്ലി:

"ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്
ലാ ഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ്...."

താഴെ നിന്നും ആ ഗാനം ആകാശത്തിൻെറ മേലാപ്പും തകർത്തു് ഉയരുകയാണു്:

"എന്തിനാണ് പൂങ്കരള്ളേ
വന്തിരണ്ടിലാക്കണ്ണ്...."

ചെവിപൊത്തി കരഞ്ഞുകൊണ്ടു ഒരു ഉന്മാദിനി യെപ്പോലെ നഫീസയും പാടി:

"....എപ്പളാണ് പൂമരം
വിരിഞ്ഞു് തേൻ കുടിക്കണ്ണ്...."
അവരം എന്തിനു പാടി?
അവരം എന്തിനു പാടി?

മാളികയിൽ ആ ഗാനം പിന്നെയും പിന്നെയും മാറെറാലിക്കൊണ്ടു. അവളുടെ ഭർത്താവും വേലക്കാരും ഓടിയെത്തി.

നഫീസ ബോധരഹിതയായി നിലത്തു കിടന്നിരുന്നു! കുട്ടി വാവിട്ടു നിലവിളിക്കുന്നുണ്ടു്! താഴെ, നിരത്തിൽ വല്ലാത്ത ബഹളം. ജനങ്ങരം നാലുഭാഗത്തുനിന്നും ഓടിക്കൂടുന്നു! പലരിൽനിന്നും ഒരു ശബ്ദമുയരുന്നുണ്ടു്:

"യ്യോ! പിരാന്തൻ പിയാപ്ല! പിരാന്തൻ പിയാപ്ല!!"

തല പൊട്ടിത്തകന്നു മഹീൻെറ ചുററും തടിച്ചുകൂടിയ ജനങ്ങളോടു് അടുത്ത പീടികക്കോലായിൽ കിടന്നിരുന്ന ഒരു തെണ്ടിച്ചെറുക്കൻ പറഞ്ഞു:

"ദേ, ല്ലേ കമ്പിക്കാലിക്കൂടി മാളികടെ മോളിലേക്കു പാട്ടുംപാടി പെടച്ചുകേറാൻ നോക്കി. മോളിലെത്താറായപ്പം നെലത്തു് വീണു."

നീറിപ്പിടിക്കുന്ന ഒരു മൂകത അവിടെ പരന്നെങ്കിലും ഓടിക്കൂടിയവരുടെ ഹൃദയതലങ്ങളിലെല്ലാം അപ്പോഴും ആ പ്രേമഗാനം നോവിളക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

"എന്തിനാണ് പൂങ്കര്ളേ
പന്തിരണ്ടിലാക്കുണ്
എപ്പളാണ് പൂമരം
വിരിഞ്ഞു തേൻ കുടിക്കണ്...."

കെ. ടി. മുഹമ്മദ്.

'കബീർദാസി'നെ കെ. ടി. മുഹമ്മദാക്കിയതു് "കണ്ണുക"ളാണു്. ഇനി നാടകലോകത്തിനു അദ്ദേഹം കാണിയ്ക്കുവയ്ക്കുന്നതെന്താണാവോ?

രോദനം

പാവങ്ങളുടെ ഒരു ഘോഷയാത്ര. ആബാലവൃദ്ധം ജനങ്ങളെ ഉൾക്കൊണ്ടതായിരുന്നു അതു്. കാണാൻ കൗതുകമുള്ളതല്ല. യാതനകളുടേയും വേദനകളുടേയും പ്രതിരൂപങ്ങൾ ചിന്നിച്ചിതറി നീങ്ങുകയാണു്. വടിയും കുത്തി നടക്കുന്ന, കണ്ണുകൾ കുഴിഞ്ഞ, കവിളുകളൊട്ടിയ ആ വൃദ്ധന്മാർ, ജീവിതത്തിന്റെ സായാഹ്നത്തിലെത്തിയവരാണു്. രോഗബാധിതരായ യുവതികളും യുവാക്കന്മാരുമുണ്ടു്. ജീവിതത്തിന്റെ മദ്ധ്യാഹ്നത്തിൽ അവർ ഞെരുങ്ങുകയും വിങ്ങുകയുമാണു്. അതാ, ആ അമ്മമാരുടെ ഒക്കത്തു് ഉണങ്ങിക്കരിയുന്ന പിഞ്ചുപൈതങ്ങൾ ഉറങ്ങിക്കിടക്കുന്നു. അതവരുടെ മാതൃത്വത്തിന്റെ ലക്ഷണമാണു്. എല്ലാ സ്ത്രീകളും മാതൃ

തപ്പാത്ത അഭിലഷിക്കാറുണ്ട്. പുരുഷന്മാർ പിതൃത്വ ത്തേയും. അതു മാനുഷികമായ ഒരാവശ്യമാകാം. സാമൂഹ്യമായ ബന്ധങ്ങളിൽ സങ്കുചിതമായ വിചാരങ്ങളുടേയും സ്വാതന്ത്ര്യങ്ങളുടേയും ഒരാവശ്യമായും സന്താനങ്ങളെ പല മാതാക്കളും ആഗ്രഹിക്കുകയും സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യാറില്ലേ? പക്ഷെ ദാരിദ്ര്യത്തിൻെറയും പട്ടിണിയുടേയും മദ്ധ്യത്തിൽ ആ സന്താനങ്ങൾ അവയുടെ മാതാപിതാക്കൾക്ക് ഒഴിച്ചുവിടാൻ വയ്യാത്ത ഒരു ഭാരമായും തോന്നിയേയ്ക്കാം.

വേദനകളുടെ ഞരക്കങ്ങളോടെ, യാതനകളുടെ വേവലാതികളോടെ ആ ഘോഷയാത്ര മുന്നോട്ടു നീങ്ങുകയാണ്. സമരാവേശത്തോടുകൂടിയുള്ള ഒരു കുതിച്ചു കയററമല്ല. വിശന്നു പൊരിയുന്ന ഉദരത്തോടുകൂടി, യാചനാഭാവമുൾക്കൊണ്ട ഹൃദയത്തോടുകൂടി അവർ നടക്കുകയാണ്. ഊന്നാനുള്ള വടികളും ഭിക്ഷാപാത്രങ്ങളുമല്ലാതെ അവരുടെ കൈകളിൽ ആയുധത്തിൻെറ അംശങ്ങളില്ല.

കാതർമുതലാളിയുടെ വക അന്നദാനമുണ്ട്. രാവിലെതന്നെ അയാളുടെ ആൾക്കാർ തെരുവീഥികളിൽ ചെന്ന് ഇരന്നുനടക്കുന്നവരെ നോക്കി ആ സന്തോഷവാർത്ത അറിയിച്ചു; എന്നിട്ടു തങ്ങളുടെ കൂട്ടുകാരെയെല്ലാം അറിയിക്കണമെന്നു നിർബ്ബന്ധിയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. ആ വാർത്ത കേട്ടവർ കേട്ടവർ പരസ്പരം പറഞ്ഞുപരത്തി. ഹിന്ദുക്കളും മുസ്ലീംകളുമെല്ലാം അതു കേട്ടു. മരുഭൂമിയിൽ മരുപ്പച്ച കണ്ടെത്തുന്നതുപോലെ ആ പാവ

ങ്ങളെല്ലാം ഉച്ചയും കാത്തു നേരവും നോക്കി അകല ത്തൊന്നും അലഞ്ഞുനടക്കാതെ ചുററിപ്പററിനിന്നു. ഒരു നേരത്തെ ഭക്ഷണം. അന്നദായകൻെറ ഉദ്ദേശാദശങ്ങൾ നോക്കേണ്ട ആവശ്യം ആ പാവങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവക്കു ഭക്ഷണം വേണം. വിശപ്പടക്കണം. അതു ജീ വിതത്തിൻെറ അടിയന്തരാവശ്യമാണു്. അവക്കുമാ ത്രമല്ല, എല്ലാവക്കും. ഉണ്ണാൻവേണ്ടി ജീവിയ്ക്കുകയല്ലെ ങ്കിലും ജീവിക്കാൻവേണ്ടി ഉണ്ണേണ്ടതുണ്ടു്.

കാതർമുതലാളിയുടെ വീട്ടിൻെറ മുൻവശത്തെ വലിയ ഗെയിററു്, ആക്കും നിർബ്ബാധം കടന്നുവരാം എന്ന അത്ഥത്തിൽ തുറന്നു കിടന്നു. വരാന്തയിൽ ഒരു ചാരുകസാലയിൽ അയാൾ മലന്നു കിടക്കുകയാണു്. മുന്നിലായി രണ്ടു കസാലകളിൽ പള്ളിയിലെ മുസലി യാരും, മതാദ്ധ്യാപനം നടത്തുന്ന മുല്ലാക്കയും ഇരിയ്ക്കു ന്നുണ്ടു്. മുസ്ലീംകളുടെ നിയമവിധേയമെന്നു കരുതി പ്പോരുന്ന വസ്ത്രധാരണരീതിയാണു് മൂന്നു പേക്കും. അവർ ആത്മീയകാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചു ചച്ച നടത്തുകയാ ണു്. അല്ലാഹുവും, കൊതിയും, വിധിയും എല്ലാം ആ സംഭാഷണത്തിലൂടെ കലങ്ങിമറിഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇടയ്ക്കിടെ എല്ലാം ദൈവേച്ഛപോലെ എന്നത്ഥംവരുന്ന 'എല്ലാം ഓൻെറ ബേണ്ടുക' എന്നിങ്ങനെ ഒരാൾ പറ യാതിരിക്കുകയില്ല. മററുള്ളവർ ഉടനെ അതു സമ്മതി യ്ക്കുകയും ചെയ്യും. "അതെ ഓൻെറ ബേണ്ടുകതന്നെ."

ആ യാചകസംഘം പതുക്കെപ്പതുക്കെ ഗെയിററു് കടന്നു് ഉള്ളിലേയ്ക്കു് തള്ളിത്തുടങ്ങി. എല്ലാവരും

കാതർമുതലാളിയുടെ മുഖത്തു് ആദരവോടും കൃതജ്ഞതാഭാവത്തോടുംകൂടി നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അതു മനസ്സിലാക്കിയ കാതർമുതലാളി പെട്ടെന്നു സംഭാഷണം നിറുത്തുകയും വിഷാദമൂകനായി മാറുകയുമാണു്. മനഃപൂർവ്വമങ്ങനെ ചെയ്യുകയാണെന്നു കാണിച്ചില്ലെങ്കിലും എല്ലാത്തിനുമടിയിൽ എന്തോ ഒളിഞ്ഞുകിടപ്പുണ്ടെന്നു വ്യക്തമായിരുന്നു.

എവിടെയാണു് ഇരിയ്ക്കുകയോ നില്ക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ടതെന്നറിയാതെ ആ ആലംബഹീനരായ അതിഥികൾ വിഷമിയ്ക്കുമ്പോൾ മുതലാളിയുടെ വിശ്വസ്തനായ കാര്യസ്ഥൻ ഓടിവന്നു വിളിച്ചുപറഞ്ഞു:

'അതാ, ആ ഒഴിഞ്ഞ ഭാഗത്തു് അങ്ങട്ടു് ഇരുന്നോളീ. ഒച്ചപ്പാടൊന്നും ണ്ടാക്കരുതു്.'

എല്ലാവരും മുതലാളിയുടെ ആ പ്രതിനിധി നല്കിയ ആജ്ഞ ശിരസാ വഹിയ്ക്കുവാൻ ബദ്ധപ്പാടു കാണിച്ചു. അപ്പോഴേയ്ക്കും കാര്യസ്ഥനെ സഹായിയ്ക്കാൻ മുതലാളിയുടെ ആശ്രിതന്മാരിൽ ചിലരുംകൂടി എത്തി. അവരെല്ലാം ആ പാവങ്ങളുടെ നടുവിലേയ്ക്കു നീങ്ങുകയാണു്; അവരെയെല്ലാം ഒന്നു് അടക്കിയൊതുക്കി നിറുത്താൻ. അവർ, പെണ്ണുങ്ങളും, കുട്ടികളും, വൃദ്ധന്മാരും എല്ലാംകൂടിക്കുഴഞ്ഞു കിടക്കുകയാണു്. മര്യാദയും, സദാചാരനിബന്ധനകളും അവിടെ പ്രശ്നങ്ങളായി ഉയന്നില്ല. അവിടെ കാര്യം ഭക്ഷണമാണു്. ഭക്ഷണം മാത്രം. അവരിൽ ഇന്നലത്തെ തൊടാത്തവരും തൊട്ടുകൂടാത്തവ

ന്തമുണ്ടാകാം. എന്നാൽ അവിടെ വിശപ്പിൻെറ മതം മാത്രമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു.

ഗെയിററ് തുറന്നുതന്നെ കിടക്കുകയാണ്. കാതർ മുതലാളിയുടെ ഹൃദയം അത്രയും തുറന്നിട്ടുണ്ടാകുമോ? അതാരും ആലോചിച്ചുനോക്കിയിട്ടുണ്ടാവുകയില്ല. നമ്മുടെ നാട്ടിലെ ദയനീയമായ ദാരിദ്ര്യം അതിൻെറ പൂർണ്ണമായ രൂപത്തിൽ ആവിർഭവിയ്ക്കുന്നതുപോലെ. യാചകന്മാരുടെ ഒഴുക്കു നിലയ്ക്കാതെ തുടരുകയാണ്. കാതർ മുതലാളി അതു സൂക്ഷിച്ചു. അയാൾ ചിന്തിച്ചു. എന്നിട്ടു കാര്യസ്ഥൻെറ മുഖത്തേയ്ക്കു നോക്കുകയും ചെയ്തു. അതിന്നൊരർത്ഥമുണ്ട്. കാര്യസ്ഥനു കാര്യം മനസ്സിലായി. അയാൾ പറഞ്ഞു, 'ഗെയിററടച്ചാട്ടെ?'

ഉദ്ദേശിച്ചതിലുമല്പം ഉച്ചത്തിലാണതുയർന്നത്. അതാ മുസലിയാർ കേട്ടിരിയ്ക്കുമോ? മുതലാളി പേടിച്ചു. കാതില്ലാതെ കേൾക്കുന്ന ദൈവം അതു കേട്ടിരിയ്ക്കാനിടയില്ലേ എന്നയാൾ സംശയിച്ചില്ല. മതാനുഷ്ഠാനങ്ങളുടേയും സൽക്കർമ്മങ്ങളുടേയും കാര്യത്തിൽ മനുഷ്യർക്ക് ഒരു ദുർബ്ബലത കാണാറുണ്ട്. അദൃശ്യനായ ദൈവത്തെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുകയും ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നതിനു മുൻപ് അവർ മനുഷ്യരെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുകയും ഭയപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. കാതർമുതലാളി അല്പം ദേഷ്യഭാവത്തിൽ പറഞ്ഞു:

'വേണ്ട, ഗെയിററടക്കേ? ഞാനല്ലേ കൊട്ക്ക്ണത്? ഇന്ന് ബ്ടെ ബർണോൽക്കൊക്കെ കൊടുക്കണം. അയിനെന്തു ബന്നാലും ബേണ്ടില്ല.'

കാര്യസ്ഥൻ തിരിഞ്ഞുനടന്നു. ഉടനെതന്നെ മുതലാളി തിരക്കിട്ടൊന്നു പിൻപുറത്തേയ്ക്കു പോയി. അല്പം കഴിഞ്ഞു മടങ്ങിവന്നു.

'ഇപ്പൊ കടലാസ്ലൊക്കെ വായിച്ചാറ്ണ്ട് ഈ ജനിക്കിണ്ണീന്നം ഒരു കണ്ട്രൂള് ആവശ്യന്നൊക്കെ. ജനങ്ങള്ങനെ പെരുക്കല്ലേ? ആദംനബി അലഹിസ്സലാമിൻെറ അവിടന്നിങ്ങട്ട് തുടങ്ങീതാ. എത്തരേപ്പൊ ആൾക്കാരു? പൊറത്തേക്കൊന്നു നോക്ക്യ. എല്ലോൾക്കപ്പൊ എന്തു നാളാ തിന്നാനും കുടിക്കാനും കൊടുക്കാം കയ്യാ.'

മുസലിയാർ ആ അതിരില്ലാത്ത, അതിഥികളെ കണ്ടു പറയുകയാണ്. ആ വാചകങ്ങളിൽ ഒരു സ്തുതി അയാൾ ഒതുക്കിയിരിക്കണം. അതുകൊണ്ടതു കാതർ മുതലാളി കേട്ടേ തീരു എന്ന് അയാൾ ഉദ്ദേശിയ്ക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടാവാം.

'പണി മേണ്ടേ?' അടുത്തിരുന്നിരുന്ന മല്ലാക്ക തൊഴിലില്ലായ്മയാണ് ഏകകാരണമെന്ന് ഉദ്ദേശിച്ചു കൊണ്ടു സംഭാഷണത്തിന്ന് ഒരു കണ്ണിക്രൂടി സൃഷ്ടിച്ചു കൊടുത്തു.

കാതർമുതലാളി കസാലയിൽ വന്നു കിടന്നുകൊണ്ടു തൻെറ വിലയേറിയ അഭിപ്രായവും പ്രകടിപ്പിച്ചു.

'പക്കെ, ഈ കുട്ട്യാളും മക്കളും ഉണ്ടാവ്ണതു ഓൻെറ ബേണ്ടുകല്ലേ? അയിനൊരു കണ്ട്റോള് വെക്ക് ആന്നെച്ചാ അത്പ്പൊ ഞമ്മക്ക പാങ്ങ്ണ്ടോ?'

കാതർമുതലാളിയുടെ ഹൃദയത്തിൽ അപ്പോൾ ദൈവത്തിന്നു മാത്രമേ സ്ഥാനമുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ.

'ഇല്ല.' മുസലിയാക്കു് അതു സമ്മതിക്കേണ്ട ചുമതലയുണ്ടു്. അയാൾ സമ്മതിച്ചു. ഞമ്മക്കു് കണ്ടു്റോളൊന്നും പാങ്ങു്ല്ല. പത്രക്കടലാസ്സില് വായിച്ചുകേട്ടപ്പൊ പറഞ്ഞുപോയതാ.'

ആ സംഭാഷണം അങ്ങനെ നീണ്ടുപോയി. അതൊരു അനാവശ്യസംഭാഷണമായിരുന്നുവെന്നു പറയുവാനും നിവൃത്തിയില്ല.

അതിനിടയ്ക്കു് അഞ്ചാറാളുകൾ താങ്ങിപ്പിടിച്ചു് ഒരു വലിയ ചെമ്പു മുൻവരത്തു കൊണ്ടുവന്നു വെച്ചു. അതിന്നുശേഷം ഒരു ചെറുതും. അവയിൽനിന്നു് ആവി ഉയൎന്നുപോയ്ക്കൊണ്ടിരുന്നു. എല്ലാവരും ആ കാഴ്ച അത്യാൎത്തിയോടുകൂടി നോക്കിക്കൊണ്ടുമിരുന്നു. കഞ്ഞിയും, എരുവും പുളിയുമുള്ള കൂട്ടാനും. എല്ലാവൎക്കും അവ വിതരണംചെയ്യും. എല്ലാവരും കുടിയ്ക്കും. വിശപ്പടക്കും. സംതൃപ്തരാകും. എന്നാൽ അങ്ങനെ ദയനീയതയുടെ പ്രതിരൂപങ്ങളായ ആ പാവങ്ങളെ ഒരു നേരത്തെ സംതൃപ്തികൊണ്ടെങ്കിലും ഒന്നാശ്വാസംകൊള്ളിയ്ക്കാൻ കാതർമുതലാളിക്കു് പ്രചോദനംനൽകിയതെന്താണു്? മതമോ, മനുഷ്യനോ? പലരും ചിന്തിച്ചിരിയ്ക്കാം. അയാൾ ഒരു മുതലാളിയുടെ മകനായി ജനിച്ചു. ഒരു മുതലാളിയായിത്തന്നെ വളൎന്നു. ഒരു മുതലാളിയായിത്തന്നെ ജീവിയ്ക്കുകയാണു്. ഇത്രയും പ്രകടമായ ഒരു ധാൎമ്മിക മനോഭാവം അയാളിലുണ്ടായതായി ആൎക്കും അറിവുണ്ടാ

യിരുന്നില്ല. ഭരാമ്പ്യരത്താളം യാചകപാരമ്പയ്യമുള്ള കിഴവന്മാരുണ്ടാ കൂട്ടത്തിൽ. അവരും അത്ഭുതപ്പെട്ടു; എന്തേ ഇങ്ങനെ സംഭവിയ്ക്കാൻ? അവർ പ്രതീക്ഷിച്ചു. അയാളുതു് അവസാനം വ്യക്തമാക്കാതിരിക്കുകയില്ല. അവരുടെ ശ്രദ്ധ ആ ചൂടുള്ള കഞ്ഞിയിലേയ്ക്കുതന്നെ പതുക്കെപ്പതുക്കെ വലിഞ്ഞുപോയി. വിളമ്പുവാനുള്ള സമയമായി എന്നവർ മനസ്സിലാക്കിയിരിയ്ക്കണം.

അപ്പോഴാണു് ഒരു പിഞ്ചുപൈതലിൻെറ രോദനം ആ ബഹളത്തിന്നിടയിലൂടെ ഉയൻവന്നതു്. അതു് ആത്താത്തു കരഞ്ഞുതുടങ്ങുന്നു. അസ്ഥിമാത്രയായ അതിൻെറ അമ്മ അതിനെ സമാധാനിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിയ്ക്കുകയാണു്. അതിന്നു വിശന്നിരിയ്ക്കുമോ? ആ മാതാവു് തൻെറ ക്ഷീണിച്ച മുലകളിലൊന്നു് അതിൻെറ വായിലേയ്ക്കു് നീട്ടിക്കൊടുത്തു. ആ കുഞ്ഞു് ആത്തിയോടുകൂടി ചപ്പിക്കുടിക്കുവാൻ തുടങ്ങി. എന്നാൽ നിരാശതകൊണ്ടെന്നപോലെ ആ പൈതൽ ആ പാഴ്‌വേലയിൽനിന്നു വിരമിയ്ക്കുകയാണു്. എന്നിട്ടു വീണ്ടും രോദനം തുടങ്ങുകയാണു്. ആ അമ്മ നിസ്സഹായയായി. ആ മുലകളും പാൽ ചുരത്തികൊടുക്കാതിരുന്നിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിന്നു കാരണങ്ങളുണ്ടു്. അവളുടെ ഒട്ടിയ ഉദരം അതിന്നു മറുപടി പറഞ്ഞു. ആ പൈതലിൻെറ കരച്ചിൽ ഏറിവരുകയാണു്. പലരും ആ ഭാഗത്തേയ്ക്കു് നോക്കി. മുതലാളിയും. എന്തൊരവലക്ഷണമാണു്. എങ്കിലും ദേഷ്യപ്പെടാൻ പാടുണ്ടോ? പാടു

ണ്ടായിരുന്നില്ല. കാതർമുതലാളികൂടി നിശ്ശബ്ദതകൈക്കൊണ്ടു.

എല്ലാവരുടേയും മുൻപിൽ ചട്ടികഠം മലൎന്നുകിടന്നു. സേവനോത്സുകരായ ആശ്രിതന്മാർ കഞ്ഞി വിതരണംചെയ്തുതുടങ്ങുകയാണ്. ചെറിയ ചെറിയ വാഴയിലക്കീറ്റുകളിൽ എരുവും പുളിയുമുള്ള കൂട്ടാനും. ചൂടുള്ള കഞ്ഞിയിൽനിന്ന് ആവി ഉയൎന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു ചെമ്പിൽനിന്നുമാത്രം ഉയൎന്നുകൊണ്ടിരുന്ന ആവി ചെറിയ ചെറിയ ചട്ടികളിൽനിന്ന് ഉയൎന്നുതുടങ്ങുകയാണ്. എങ്കിലും ആ കുഞ്ഞിന്റെ കരച്ചിൽ ഏറിയേറിവന്നു. അതിന്റെ മാതാവ് വീണ്ടും തന്റെ ശ്രമത്തിൽ മുഴുകി. ആ കരച്ചിലൊന്നു നിന്നെങ്കിൽ! എന്നിട്ടുവേണം അവഠക്ക് അവളുടെ കഞ്ഞി കുടിയ്ക്കാൻ. അവഠ കുഞ്ഞിനെ മാറോടണച്ചു കെട്ടിപ്പിടിച്ചു; ചുംബിച്ചു. അതിനോടുതന്നെ അന്വേഷിച്ചു.

'ന്റെ പൊന്നുംകട്ടക്ക് എന്താ ബേണ്ടത്'?

അതൊരു അനാവശ്യ ചോദ്യമായിരുന്നു. എങ്കിലും അമ്മമാർ അങ്ങനെ ചോദിച്ചുപോകാറുണ്ട്.

എല്ലാവൎക്കും കഞ്ഞി വിതരണംചെയ്തുകഴിഞ്ഞു. എല്ലാവരും കുടി തുടങ്ങുകയാണ് പട്ടിണിയും അനുകമ്പയും കൈകോൎത്തുപിടിയ്ക്കുന്ന ആ നിമിഷങ്ങഠക്കു ദയനീയത കലൎന്ന ഒരു ഭംഗിയുണ്ട്. ആൎത്തിയോടുകൂടി അവർ കുടിയ്ക്കുന്നു.

എങ്കിലും ആ കരയുന്ന കുഞ്ഞിന്റെ ഹതഭാഗ്യയായ അമ്മയുടെ കണ്ണിൽ ബാഷ്പം നിറയുകയാണ്. കു

ഞ്ഞിങ്ങനെ കരഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുമ്പോഠം അവഠംക്ക കഞ്ഞികടിയ്ക്കുവാൻ കഴിയുകയില്ല. ഇല്ല; ഒരു മാതാവിന്നും അങ്ങനെ കഴിയാറുണ്ടെന്നു വിചാരിക്കുവാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

രോദനം ഒരു സദ്ഭദ്രനിർവ്വഹണത്തിൽ കളങ്കം കലത്തുമോ? കാതർമുതലാളിയുടെ ചിന്ത ആ വഴിയ്ക്കോണ്ണോടിനോക്കി. അല്ലെങ്കിലും കരച്ചിൽ ഒരു മംഗളചിഹ്നമല്ലല്ലോ. അയാഠംക്ക തോന്നുകയാണ്.

'എടീ, അയിൻെറ തൊള്ളൊന്നടക്കടീ.'

അപ്പോഠമേയ്ക്കും മുതലാളിയുടെ ഹൃദയചലനങ്ങളറിയുന്ന കാര്യസ്ഥൻ മുന്നോട്ടുവന്ന് ആ മാതാവിനെ തെര്യപ്പെടുത്താതിരുന്നില്ല. എന്നാൽ നിസ്സഹായഭാവത്തോടെ അവഠംക്കാ കാര്യസ്ഥനേയും മററുള്ളവരേയും നോക്കിനില്ക്കാനേ കഴിഞ്ഞുള്ളു. അപ്പോഴും ആ കുഞ്ഞു കരയുകയാണ്. അവളുടെ മുൻവശത്തുള്ള ചട്ടിയിൽ നിന്ന് ആവി പൊങ്ങിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവസാനം ആവിയടങ്ങി അതു തണുക്കാതിരിയ്ക്കുകയില്ല. എന്നാലതു ചൂടോടുകൂടി കഴിയ്ക്കണമെന്ന് അവഠംക്കാഗ്രഹമുണ്ട്. പക്ഷെ അവളുടെ കുഞ്ഞു വിരാമമില്ലാതെ കരയുകയാണ്. അവഠംക്ക കാരണം മനസ്സിലായില്ല; അവഠംക്ക മാത്രമല്ല അവിടെക്കൂടിയ ആക്കും.

പലരുടേയും കടി അവസാനിച്ചുകഴിഞ്ഞു. പലരുടേയും മുഖത്തു സംതൃപ്തി കളിയാടുകയാണ്.

'എല്ലാവരും കടിച്ചു കയിഞ്ഞോ?' മുതലാളി എഴുന്നേററുനിന്നു വിളിച്ചു ചോദിച്ചു. 'കഴിഞ്ഞു' എന്നു മറുപടി ഉയൎന്നു. അപ്പോഴും ആ കുഞ്ഞു കരയുന്നുണ്ട്. അതിൻെറ അമ്മയ്ക്കായി നൽകിയ കഞ്ഞി തണുക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നു. അധികമധികം ആളുകളുള്ളപ്പോഴും ഒരാൾ ഒരു പ്രശ്നമാകാറില്ല.

മുസലിയാരും മുല്ലാക്കയും മുതലാളിയുടെ അടുത്തു വന്നുനില്ക്കുകയാണ്. മുതലാളി മുസലിയാരുടെ മുഖത്തേയ്ക്കു നോക്കുന്നു, അതൊരാജ്ഞയാണ്. അതിന്നൊരൎത്ഥമുണ്ട്. മുസലിയാർ ആ സംതൃപ്തരായ സാധുക്കളുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞു ഭക്തി കലൎന്ന ഭാവത്തിൽ പറഞ്ഞു തുടങ്ങി:

'കൂട്ടരേ, ങളെയൊക്കെ ഇബടെ ബിളിച്ചുകൂട്ടാനും അല്ലാഹിൻെറ പേരില് ങക്കായി ഒരു നേരത്തെ അന്നത്തിനെ തരാനും കാരണമെന്താണെന്നു ങക്കറിയാം പാങ്ങ്ല്ല. കാതർമുതലാളിനെ ങക്കെല്ലാം നല്ല പരിചയം ണ്ടല്ലൊ? അബക്ക് അല്ലാഹു സുബഹാനഹുതാല ധാരാളം സത്തു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ അബക്ക് അബരുടെ മരണശേഷം അബരുടെ സ്വത്തിന് അബകാശിയായും, ഇപ്പോം ഓക്കും ഓലെ പെണ്ണുങ്ങക്കും ഓമനിച്ചുപോററാനും ഒരു പൈതലിനെ അല്ലാഹു കൊടുത്തിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ട് ങളെല്ലാരും ന്ന് അല്ലാഹു സുബഹാനഹുതാലാനോടു മനസ്സു തുറന്നു ദുആ ഇരക്കണം. ഞമ്മളെ മുതലാളിക്ക് ഒരു കുട്ടിനെ കൊടുക്കണേ തമ്പുരാനേ.'

അങ്ങനെ മുസലിയാർ അവസാനിപ്പിച്ചു. പാവങ്ങളുടെ പ്രാൎത്ഥന ദൈവം സ്വീകരിക്കേണ്ടതല്ലേ? സല്കൎമ്മം ചെയ്യുന്ന എന്നതിന്റെ പേരിൽ അങ്ങനെ വിശ്വസിയ്ക്കാമെന്നു പലരും ധരിക്കുന്നുണ്ടു്. സത്യമാക്കറിയാം? ഒരു പക്ഷെ അതൊരു വ്യാമോഹമായിരിക്കാം. കാരണം, സ്വീകരിക്കാത്ത പ്രാൎത്ഥനകളുടെ പ്രതിരൂപങ്ങളല്ലേ ആ യാചകസംഘത്തിൽ ഓരോരുത്തരും.

പലരും എഴുന്നേററു പോകാൻ ഭാവിച്ചുതുടങ്ങി. അപ്പോഴും ആ പൈതൽ കരയുന്നുണ്ടായിരുന്നു. വീണ്ടും അവരുടെയെല്ലാം ശ്രദ്ധ അങ്ങോട്ടു നീങ്ങി. ആ അമ്മയ്ക്കു തന്റെ കുഞ്ഞിയുടെ കാൎയ്യത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കുവാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ആ സംഭവത്തിന്നു നേരെ കാതർമുതലാളിയും കൂട്ടുകാരും അശ്രദ്ധ കാണിക്കുകയാണു്. എങ്കിലും സഹാനുഭൂതിയോടുകൂടി ആ സാധുക്കളിൽ അധികം പേരും ആ നീണ്ടുനില്ക്കുന്ന കരച്ചിലിന്റെ കാരണമറിയാൻ അവളുടെ ചുററും കൂടി. എല്ലാവരും നിസ്സഹായരും നിൎദ്ധനരുമാകുമ്പോൾ അവരുടെ വികാരങ്ങൾക്കു് ഒരു ഐകരൂപ്യമുണ്ടാകുന്നതു് കാണാം. അപ്പോൾ അവർ പരസ്പരം സുഖാന്വേഷണങ്ങൾ നടത്തും; പരസ്പരം സഹായിയ്ക്കും, സഹകരിയ്ക്കും.

അങ്ങനെ പലരും ചോദിച്ചു: പലരും സംശയിച്ചു.

'എന്താ കുഞ്ഞിങ്ങനെ കരയാൻ? വല്ല സോക്കേടും, വയററു്ലു് വേതനേറൈ........'

ആ സംശയങ്ങൾക്കു അൎത്ഥമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നാൽ ഉത്തരങ്ങൾ ഉയൎന്നുവന്നില്ല. എല്ലാവരും ജിജ്ഞാ

സുക്കളായി ഉല്ലംഘനുകൂണ്ടു നില്ക്കുകയാണ്. അസഹ്യമായ വേദനയാലെന്നവണ്ണം ആ കുഞ്ഞ് അത്യുച്ചത്തിൽ കരയുകയും ചെയ്യുന്നു. ദാരുണമായ ആ യാഥാർത്ഥ്യത്തിന്നുമുൻപിൽ നിരാശ്രയരായ ആ പാവങ്ങൾ മിഴിച്ചുനില്ക്കുമ്പോൾ കാതർമുതലാളിക്കും ചിലതൊക്കെ തോന്നാതിരിയ്ക്കുമോ? അയാൾ മുസലിയാരോടൊന്നിച്ച് അവളെ സമീപിയ്ക്കുകയാണ്. ആ ഹതഭാഗ്യ ദയനീയമായി കാതർമുതലാളിയുടെ മുഖത്തേയ്ക്കു നോക്കുകമാത്രമേ ചെയ്യുള്ളു. ആ നോട്ടത്തിൽ ആയിരം അഭ്യർത്ഥനകളും അപേക്ഷകളുമുണ്ടാകാം. പിന്നീടവൾ ആ മുസലിയാരുടെ മുഖത്തേയ്ക്കും നോക്കി. എന്നിട്ടു വിക്കി വിക്കിപ്പറഞ്ഞു:

'ൻെറ കുട്ടി. അയിന് ബയ്യ........'

അവൾ കരഞ്ഞുപോയി. കരുണമായി അവൾ കരയുവാൻ തുടങ്ങി.

കാതർമുതലാളി ചിന്തിയ്ക്കുകയാണ്. എല്ലാവരും ചിന്തിയ്ക്കുന്നുണ്ടാവണം; പല പതനങ്ങളിൽനിന്നും. അല്പം കഴിഞ്ഞു കാതർമുതലാളി പറഞ്ഞു; ഉപദേശരൂപത്തിലാണ്:

'എടീ നീ അതിനീം എടുത്ത് ബേം ആസ്പത്രീല്ക്ക് പോയ്ക്കോ. എന്തെങ്കിലും ആകുംണീന് മുമ്പ് അതാനല്ലത്.'

എല്ലാവരും അത് ശ്രദ്ധിച്ചു എന്നു തോന്നുന്നു. എങ്കിലും ആരും ഒന്നും പറഞ്ഞില്ല. കുഞ്ഞിൻെറ രോ

ദനം മാത്രം ഉയൎന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. അതിന്റെ അമ്മ പ ഴുക്കെ എഴുന്നേല്ക്കുവാൻ ശ്രമിയ്ക്കുകയാണ്. ഒന്ന് രണ്ടും കൂട്ടുകാരികൾ വന്ന് അവളെ സഹായിക്കുന്നു. അവൾ പോകാൻ ഭാവിയ്ക്കുകയാണ്. അവളുടെ കുഞ്ഞി അ വിടെ ബാക്കിയായിത്തന്നെ കിടക്കുന്നുണ്ട്. കാതർമുത ലാളി അത് കാണുന്നുണ്ടാവണം. എങ്കിലും അയാൾ നിശ്ശബ്ദത കൈക്കൊണ്ടു. അതാണപ്പോൾ ഉത്തമമെ ന്ന് അയാൾ ചിന്തിച്ചിരിയ്ക്കണം. അവൾ പതുക്കെപ്പ തുക്കെ നടന്നുതുടങ്ങി. ആ രോദനം നീണ്ടുകയാണ്. ഒരു ഘോഷയാത്രപോലെ എല്ലാവരും പോകുകയാണ്. മുദ്രാവാക്യങ്ങൾക്കു പകരം ആ രോദനംമാത്രം ഉയൎന്നു കൊണ്ടിരുന്നു. രോദനം ഒരു മുദ്രാവാക്യമാണോ?

കാതർമുതലാളി ആ കാഴ്ച നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അയാൾ നിശ്ചലനായി; നിശ്ശബ്ദനായി.

ഒരുപക്ഷെ അയാൾക്കൊരു സംശയം തോന്നിയി രിക്കണം.

അവൎക്കൊക്കെ അയാൾക്കുവേണ്ടി പ്രാൎത്ഥിയ്ക്കു വാൻ സാദ്ധ്യമാണോ? അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ ജീവി യ്ക്കേണ്ട ഒരു കുഞ്ഞിന്റെ രോദനംമാത്രം അലയടിച്ചു കൊണ്ടിരിയ്ക്കുകയല്ലേ? ആ ശക്തിയുള്ള സംശയങ്ങ ളിൽ മുഴുകി അയാൾ ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു....

അങ്ങനെ മാസങ്ങൾ പലതും നീങ്ങിപ്പോയി. സംവത്സരം രൂപമെടുക്കുകയാണ്. പുതുമകൾ വിടരു

കയാണ്. കാതർമുതലാളിയുടെ ഭാര്യ ഗർഭം ധരിയ്ക്കുന്നു. പ്രാർത്ഥനകൾ സാക്ഷാൽകരിയ്ക്കപ്പെടുകയാണോ?

എങ്കിലും ആ അന്നദാനത്തിന്റെ അനന്തരഫലമായി കാതർമുതലാളി അതു വ്യാഖ്യാനിക്കുകയാണ്. അയാൾ ആഹ്ലാദിച്ചു. കരുണാനിധിയായ ദൈവത്തെ സ്തുതിച്ചു. അവന്റെ തിരുനോട്ടം അയാളുടെ നേരെ തിരിഞ്ഞിരിക്കുകയല്ലേ?

അങ്ങനെ ഒരു ദിവസം വളരെയധികം വേദന സഹിച്ചുകൊണ്ട് അയാളുടെ പ്രിയപ്പെട്ട ഭാര്യ ഒരു ആൺകുഞ്ഞിനെ പ്രസവിച്ചു എന്നാൽ ആ കുഞ്ഞ് കരഞ്ഞില്ല. നിശ്ചലങ്ങളായ അതിന്റെ അവയവങ്ങൾ അതിനി ഒരിയ്ക്കലും കരയുകയില്ലെന്നു വ്യക്തമാക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.

കണ്ണെടുക്കാതെ ആ കരയാത്ത കുഞ്ഞിനെ അയാൾ നോക്കിക്കൊണ്ട് നിന്നപ്പോൾ വിരാമമില്ലാതെ കരഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന മറെറാരു കുഞ്ഞിന്റെ രൂപം അയാളുടെ ഹൃദയത്തിലേക്ക ഇഴഞ്ഞിഴഞ്ഞു ചെന്നിട്ടുണ്ടാവണം. ഉണ്ടാവുമെങ്കിൽ സ്വപുത്രനുവേണ്ടി ആ കുഞ്ഞിന്റെ രോദനം കറച്ചു വാങ്ങി സൂക്ഷിക്കാമായിരുന്നുവെന്ന് അയാൾ ചിന്തിയ്ക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കാം.

[അഖിലേന്ത്യാ റേഡിയോ (കോഴിക്കോട്) നിലയത്തിന്റെ അനുമതിയോടുകൂടി.]

പി. സി. കുട്ടികൃഷ്ണൻ.

കവിതയുടെ ഈരടികളിൽ ഒതുങ്ങിനില്ക്കാനാവാതെ, ആ കല്പനാവൈഭവം വെളിച്ചുചാടി. പി. സി. യുടെ ഈ കാലുമാററം കഥാസാഹിത്യത്തിനൊരു നേട്ടമാണു്.

ഭൂമിയുടെ അററത്തേയ്ക്കു്

തുടുത്ത ആ സന്ധ്യ പതുക്കെ കറുത്തു. വിശ്വനാഥൻ ആ മുറിയിൽ കമിഴ്ന്നു കിടന്നു തേങ്ങുകയാണു്. നീറുന്ന ഹൃദയം, പുകയുന്ന തലച്ചോറ് പ്രപഞ്ചമാകെ ഇരുട്ടിലേയ്ക്കാണ്ടുപോവുകയാണോ?

എല്ലാം ഒരു നിമിഷംകൊണ്ടു കഴിഞ്ഞതുപോലെ തോന്നുന്നു. ആദ്യം സുഭദ്രയെ കണ്ടതെപ്പോഴാണു്?.... അവസാനം കണ്ടതു് ഇന്നാണു്........കൊല്ലങ്ങളുടെ ജീവിതപരിചയം മുഴുവൻ ഈ ഒരു നിമിഷത്തിൽ ഒതുങ്ങിനില്ക്കുകയാണു്. അടർന്നു വീഴാറായ കണ്ണുനീർത്തുള്ളിപോലെ അത്രയും കനം തൂങ്ങിയ നിമിഷം. ഇനി ഒരിക്കലും സുഭദ്രയെ വിശ്വനാഥൻ കാണില്ലേ? കണ്ടിട്ടു

വിശേഷമെന്താണു്? ആ രണ്ടു വ്യക്തികളുടെ നടുക്കു് ഒരു സമുദ്രത്തിന്റെ അകലം വന്നുപോയി; രണ്ടുപേൎക്കും രണ്ടു ലോകമായിപ്പോയി.

അവളെ ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ലായിരുന്നെങ്കിൽ നന്നായേനെ എന്നു വിശ്വനാഥൻ വിചാരിച്ചു. പക്ഷേ, കാണലും അടുക്കലും, സ്നേഹിക്കലും, പിരിയലുമെല്ലാം കഴിഞ്ഞു.

ആദ്യംമുതല്ക്കേ ആലോചിച്ചുനോക്കാൻ ആയാളാഗ്രഹിച്ചു. ആയാളാരായിരുന്നു? മണ്ണിൽനിന്നു പൊടിഞ്ഞുണ്ടായ ഒരു ജീവി. ഒരു തെരുവുമൂലയ്ക്കലാണു് ആയാളെ പെററതെന്നു കേട്ടിട്ടുണ്ടു് ഒരു സന്ധ്യയ്ക്കു് ആശത്തിരക്കില്ലാത്ത ഒരു ഇരുണ്ട തെരുവുമൂലയ്ക്കൽ. അമ്മ അഞ്ചുദിവസം പനിപിടിച്ചു കിടന്നു ഞരങ്ങിഞരങ്ങി ആറാംദിവസം മരിച്ചുപോൽ. അടുത്തുള്ള ഒരു എലിമെന്ററിസ്കൂൾ അദ്ധ്യാപകനാണു് ആയാളെ വളൎത്തിയതു്. ഒമ്പതുറുപ്പിക ശമ്പളമുണ്ടായിരുന്ന ആയാൾക്കു് ഭാൎയ്യയും രണ്ടു കുട്ടികളുമുണ്ടായിരുന്നു. എന്നിട്ടും മൂന്നാമതൊരു കുട്ടിയെക്കൂടി ആയാൾ മകനായികരുതി. അങ്ങനെ, വിശ്വനാഥൻ വളൎന്നുവന്നു. വിശ്വനാഥൻ— ആ പേരു് സ്കൂൾമാസ്റ്ററിട്ടതാണു്. ജനനാൽ അവൻ ഹിന്ദുവോ, മുസ്ലീമോ, കൃസ്ത്യനോ? കരുത്തംകെട്ട അത്തരം പ്രശ്നങ്ങളുടെ വേരെല്ലാം ആരാണു് തോണ്ടിനോക്കിയിട്ടുള്ളതു്? നല്ല തറവാട്ടിൽ ഒരു കിടക്കയിൽ പെററുവീഴുമ്പോഴാണു് ഒരാൾ ഏതു മതസ്ഥനാണെന്നു തിട്ടം അറിയേണ്ടതു്. അഞ്ചു ജീവികൾക്കൂടി ഒമ്പതുറുപ്പിക

തിന്നു മുടിക്കുന്ന ആ വീട്ടിൽ ആ കുട്ടിയും ജീവൻ നിലനിർത്തി. എന്നിട്ടും, അഞ്ചാംതരംവരെ അവൻ പഠിച്ചു. പിന്നെ, തെണ്ടിനടന്നു. എന്തിനു്? വെറുതെ; കാററുപോലെ തെണ്ടിനടക്കുക. വഴിയ്ക്കുവെച്ചു പലപ്പോഴും ആളുകൾ അവനോടു ചോദിച്ചു: 'എങ്ങോട്ടാ, കുട്ടീ?'

എങ്ങോട്ടെന്നാണു് പറയുക? അവൻ ആലോചിച്ചു. ഒടുക്കം ഇങ്ങനെ ഒരു വാചകമാണു് വായിൽ വന്നതു്.

"ഭൂമിയുടെ അററത്തെയ്ക്കു്"

"എവിടേയ്ക്കു്?"

"ഭൂമിയുടെ അററത്തേയ്ക്കു്"

ആളുകൾ സഹതാപപൂർവ്വം ആ കുട്ടിയെ നോക്കി. പാവം! വട്ടു കാഞ്ഞുപോയി!

അയാൾ ഗ്രാമങ്ങളിലും പട്ടണങ്ങളിലും അലഞ്ഞു നടന്നു. പൊള്ളുന്ന വെയിൽ; കടിക്കുന്ന തണുപ്പു്; കാന്തിന്നുന്ന വിശപ്പു്—എല്ലാം സഹിച്ചുകൊണ്ടു് ആയാൾ നടന്നു. വളർത്തച്ഛൻ കുറെ ദിവസം അന്വേഷിച്ചു നടന്നിരിക്കണം. പിന്നെ? പിന്നീടു് അദ്ദേഹത്തെ വിശ്വനാഥൻ കണ്ടിട്ടില്ല. പട്ടണങ്ങളുടെ പിമ്പുറത്തുള്ള കുപ്പക്കുണ്ടുകളിൽ കിടന്നു് ആയാൾ ഉറങ്ങിയിട്ടുണ്ടു്. പട്ടികളോടു് യുദ്ധംവെട്ടി എച്ചിലിലയിൽനിന്നു ചോറുതോണ്ടി തിന്നിട്ടുണ്ടു് ഓ! ആ ചോറു് ആരൊക്കെ തിരുമ്മിക്കൂട്ടിയതാവാം! അതൊന്നും ഇന്നു് ആലോചിക്കാൻ വയ്യ.

ഈ കാലഘട്ടങ്ങളിൽ രണ്ടും നാലും ദിവസം പട്ടണങ്ങളിൽ തെണ്ടിത്തിരിഞ്ഞു കഴിഞ്ഞാൽ, അവനു് ഗ്രാമത്തിലേയ്ക്കു് ഒന്നു പോകണം. അവിടെ പച്ചപിടിച്ച പാടങ്ങളുണ്ടു്. നൃത്തംവെയ്ക്കുന്ന ചെടികളുണ്ടു് അവയെപ്പററി എന്തൊക്കെ മനോരാജ്യങ്ങൾ വിചാരിച്ചിട്ടുണ്ടു്! നാട്ടിൻപുറത്തെത്തുമ്പോൾ സ്വന്തം വീട്ടിലാണെന്നൊരു തോന്നൽ. പക്ഷെ, ഒന്നും തിന്നാൻ കിട്ടുകയില്ല; എച്ചിൽപോലും. എന്നാലും വയലുകളിൽനിന്നു വയലുകളിലേയ്ക്കായി ആയാൾ തെണ്ടിനടന്നു. ചുറഞ്ഞുചുറഞ്ഞു പോകുന്ന മേഘശകലങ്ങളെ നോക്കിനിന്നു. അവ്യക്തമായി പിറുപിറുത്തു. പററംപററമായി പോകുന്ന പശുക്കളുടെ മിനുപ്പുററ പുറങ്ങളെ തടവി. ഒഴുക്കുള്ള തോടുകളിൽ ഇല പറിച്ചിട്ടു അവ തുള്ളിത്തുള്ളി പോകുന്നതു നോക്കിരസിച്ചു. "അവ നൃത്തം വെച്ചു വെച്ചു ഭൂമിയുടെ അററത്തേയ്ക്കു പോകുകയാണു്" ആ കുട്ടി പലപ്പോഴും മനോരാജ്യം വിചാരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ആ കടുത്ത യാതനയിലും ഒരു സുഖം.

ഒരുദിവസം ആയാൾ കട്ട വിണ്ടുകിടക്കുന്ന പാടങ്ങളിലൂടെ നടന്നുപോകുകയായിരുന്നു. പൊള്ളുന്ന വെയിൽ. കാററിനുപോലും ചൂടുണ്ടു്. രണ്ടുദിവസമായി ഒന്നും കഴിച്ചിട്ടില്ല. തലച്ചോറിനുള്ളിൽനിന്നു് ഒരു ചൂളംവിളി. പലനിറത്തിലുള്ള മിന്നാമിനുങ്ങുകൾ കണ്ണിലൂടെ കടന്നുപോകുന്നു. തളർച്ച; മൂടൽ; അവൻ ഒരു വരമ്പിന്നരികെ തളർന്നുവീണു.

പിന്നീടു, ഉണർന്നതൊരു വീട്ടിൽവെച്ചാണു്. അടുത്തായി ഒരു സ്ത്രീ നില്ക്കുന്നുണ്ടു്. ഒരിരുപത്തഞ്ചുവയസ്സുകാരി. ഒരു ചന്തമുള്ള അമ്മ. അവർ ഒരു കോപ്പപാൽ അവന്റെ ചുണ്ടോടടുപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു: "കടിച്ചോളൂ, കുട്ടീ".

അവൻ വലിച്ചു വലിച്ചു കുടിച്ചു. അതിറങ്ങിപ്പോകുന്ന വഴിയറിയാം. ആകെയൊന്നു വിയർത്തു. ഒരു ഉന്മേഷം തോന്നി.

"നിന്റെ പേരെന്താ, കുട്ടീ?"—ആ അമ്മ ആദ്യം ചോദിച്ച വാക്കാണതു്.

"വിശ്വനാഥൻ".

"എവിടേയ്ക്കാ പോകുന്നതു്?"

"ഭൂമിയുടെ അററത്തേയ്ക്കു്".

"എവിടേയ്ക്കു്?"

"ഭൂമിയുടെ അററത്തേയ്ക്കു്".

അവർ പൊട്ടിച്ചിരിച്ചില്ല. ഒന്നു പുഞ്ചിരിക്കൊള്ളുക മാത്രം ചെയ്തു. എന്നിട്ടു് അവനെ നന്നായി ശുശ്രൂഷിച്ചു

ദിവസങ്ങൾ കടന്നുപോയി. വിശ്വനാഥൻ ആ വീട്ടിൽത്തന്നെ താമസിച്ചു. അവനോടു പലതും ചോദിച്ചുവെങ്കിലും ഒന്നിനും വ്യക്തമായ മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. ഒരുത്തരം മാത്രം വ്യക്തമായിരുന്നു: ഭൂമിയുടെ അററത്തേയ്ക്കാണു് പോകുന്നതു്!

അവൻ ആർത്തിയോടെ ഭക്ഷണം കഴിയ്ക്കുന്നതു നോക്കിനിന്ന ആ അമ്മ, വീണ്ടും വീണ്ടും വിളമ്പിക്കൊടുത്തു.

“മോനേ, ഉണ്ണു”—അവരുടെ ഈ വാക്കു് അവന്റെ ആത്മാവിൽ ചെന്നു തട്ടുന്നുണ്ടു്. അങ്ങിനെയൊന്നു് അതേവരെ ആ കുട്ടി കേട്ടിട്ടില്ല. അവൻ മകനായിട്ടുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ആരും പറഞ്ഞുകൊടുത്തിട്ടല്ല അവൻ അവരെ അമ്മേ എന്നു വിളിച്ചതു്—വിളിച്ചുപോയി. അമ്മയുടെ ഹൃദയത്തിലും പ്രത്യാഘാതമുണ്ടായി.

“മോനേ........”

“അമ്മേ........”

അന്നു നടാടെ ഒരാൾ അവന്റെ പുറം തടവി. രോമാഞ്ചം കൊള്ളുന്നു. അവൻ ആദ്യമായി പ്രസവിയ്ക്കപ്പെട്ടു. അവൻ ഒരു കേന്ദ്രസ്ഥാനം കണ്ടെത്തി. അവളോ?

ദിവസങ്ങൾ കഴിയവേ, വിശ്വനാഥൻ ആലോചിച്ചു: അവരാരാണു്? ഒരു ദേവതയാണോ?........ദേവതമാരെപ്പററി അവൻ കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. വെളുത്തിരിക്കും; സുന്ദരിമാരായിരിക്കും, കറുത്തുചുരുണ്ടു കണങ്കാലോളമെത്തുന്ന മുടിയുണ്ടാകും............അവന്റെ അമ്മയ്ക്കു് എല്ലാമുണ്ടല്ലോ! ദേവതയായിരിക്കുമോ?

അല്ല; കാലം നീങ്ങിപ്പോകവേ അവനു മനസ്സിലായി അവർ നല്ലൊരു മനുഷ്യസ്ത്രീയാണെന്നു്—ദയാ

മയിയായ ഒരമ്മ. അവരുടെ ഭൎത്താവു് വിദേശത്തുവെച്ചു മരിച്ചുപോയി. അവൎക്കൊരു മകളുണ്ടു്. ആ പെൺകുട്ടി അടുത്ത പട്ടണത്തിലുള്ള കോൺവെൻറിൽ പഠിക്കുകയാണു്.

അവൻ എല്ലാം നിശ്ശബ്ദമായി കേട്ടു. എന്തൊക്കെയോ തോന്നി. ഒരു മായാലോകം തന്നെ ചൂഴ്ന്നു നില്ക്കുന്നു........

ആ അമ്മയ്ക്കു പലതും അറിയാം. തുന്നൽ, പാട്ടു, നൃത്തം. അവർ ഓരോന്നും അവനെ പഠിപ്പിയ്ക്കാൻ ശ്രമിച്ചു. തുന്നൽ—അതു മഹാ മുഷിപ്പൻപണിയാണു്. ഇത്തിരിപ്പോന്ന സൂചി കയ്യിൽ കിടന്നു വഴുതി. പാട്ടു്—അതു കഷ്ടിയായി പഠിയ്ക്കാം. നൃത്തം—അതവനെ നന്നെ ആകൎഷിച്ചു. അവൻ പഠിയ്ക്കാൻ തുടങ്ങി. ബഹുരസം. പഠിച്ചുമറന്ന ഒരു വിദ്യപോലെയേ തോന്നിയുള്ളു; ഒന്നു പുതുക്കുകയാണെന്നേ തോന്നിയുള്ളു. ഓരോ അടിവെപ്പിലും ആനന്ദം തുളുമ്പി. എല്ലാററിനും ഒരു ക്രമം; ഒരു താളം. ഈ പ്രപഞ്ചംതന്നെ നടക്കുന്നതു് ഒരു താളത്തിലാണോ?

നൃത്തംവെച്ചു നൃത്തംവെച്ചു് അവൻെറ മുഖത്തു വിയൎപ്പു പൊടിയുമ്പോഠം, ആ അമ്മയുടെ മുഖം ആഹ്ലാദംകൊണ്ടു വികസിക്കും. അവർ അവൻെറ പുറം തടവിക്കൊണ്ടു പറയും: "മോനേ, വല്ലതും കുടിക്കു."

അവൻ ഭക്ഷണം കഴിക്കുമ്പോഠം, അമ്മ അടുത്തിരുന്നുകൊണ്ടു് ഓരോന്നു പറയും. തന്നേപ്പററിയും തൻെറ മകളെപ്പററിയും മാത്രമേ അവൎക്കു പറയാനുള്ളു.

"അമ്മയുടെ മകൾക്കെന്താ, പേര്?" ഒരു ദിവസം അവൻ ചോദിച്ചു.

"സുഭദ്ര."

"അവളൊരു ദേവതയാണോ അമ്മേ."

"അതെ, ഒരു കൊച്ചുദേവത."

വിശ്വനാഥൻ ആ കൊച്ചുദേവതയെപ്പററി ആലോചിച്ചു നോക്കി. അവളുടെ കണ്ണ് എങ്ങിനെയിരിക്കും? മൂക്ക്? പുരികങ്ങൾ? അവൾക്ക് നൃത്തംവെയ്ക്കാനറിയുമോ?....പാട്ടുപാടാൻ? എല്ലാം അറിവുണ്ടാവണം. ഒരു കൊച്ചുദേവതയാണല്ലോ?....അവൾ പഠിക്കുന്നു. ആ കൊച്ചുദേവതയ്ക്ക് ഇംഗ്ലീഷറിയാം. അവനോ?....

ഭക്ഷണം കഴിച്ചതിന്നുശേഷം അവൻ പുറത്തേയ്ക്കോടിപ്പോവുകയായിരുന്നു. അമ്മ ചോദിച്ചു. "എങ്ങോട്ടാ, മോനേ?"

"ഭ്രമിയുടെ അററത്തേയ്ക്ക്" അവൻ സാധാരണ പോലെ പറഞ്ഞുപോയി. അമ്മ അവനെ മടക്കിവിളിച്ചു ശാസിച്ചു.

"ഇനി അങ്ങിനെ പറയരുതേ."

"ഇല്ല."

ആ നാണംകുണുങ്ങിയായ ചെറുക്കൻ അയൽപക്കത്തുള്ള പിള്ളരുമായി കൂട്ടുകൂടിയില്ല. അവൻെറ ഏററവും വലിയ ചങ്ങാതി അമ്മതന്നെയാണ്. പിള്ളർ എപ്പോഴും പുച്ഛിക്കും.

"രാജകുമാരനല്ലേ!"....

പരുക്കേററ കുഞ്ഞിനെപ്പോലെ അവൻ, മെല്ലെ അമ്മയുടെ ചിറകിൻകീഴിലേയ്ക്കു° നൂഴും.

ദിവസങ്ങളിങ്ങിനെ കടന്നുപോയി. നന്നെ പെട്ടന്നാണു° അമ്മ അവനോടു പറഞ്ഞതു°.

"മോനേ സുഭദ്ര നാളെ വരുന്നുണ്ടു°"

"ആരു°? അമ്മയുടെ കൊച്ചുദേവതയോ"

"അതെ"

അങ്ങിനെ അവൾ വന്നു. വെളുത്ത എല്ലിച്ച ഒരു പെൺകുട്ടി. മുഴുമുഴുപ്പുള്ള തോളുകൾ, ഉരുണ്ട കവിളുകൾ; നന്നെ വെളുത്ത ചെറിയ പല്ലുകൾ. നീളമുള്ള നീലിച്ച കണ്ണുകളും.

"അമ്മേ, അമ്മേ" എന്നുപറഞ്ഞുകൊണ്ടു° ഒരിളം കാററുപോലെ അവൾ വീട്ടിന്നുള്ളിലേയ്ക്കു° ഓടിവന്നു. അമ്മയും മകളും കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. പരസ്പരം ഉമ്മവെച്ചു. വിശ്വനാഥൻ ഒഴിഞ്ഞുനിന്നു. ഒരു നിമിഷത്തിന്നു° അസൂയയും തോന്നി. അമ്മയും അവനെ മറന്നോ. അവർ തിരിഞ്ഞുനിന്നു വിശ്വനാഥനെപ്പററി അവളോടു പറഞ്ഞു. "ചേട്ടനെനോക്കു." അവൾ അമ്പരന്നമട്ടിൽ അവനെ ഉഴിഞ്ഞുനോക്കി; അവൻ അവളേയും: നല്ല പെണ്ണു°!

എത്ര വേഗത്തിലാണു° പരിചയപ്പെട്ടതു°. ഒരായിരം വർത്തമാനങ്ങൾ പറയാനുണ്ടു°. കോൺവൻറിലെ അത്ഭുതകരങ്ങളായ സംഭവങ്ങളെപ്പററി അനേകകഥ

കരം. അവൻ എല്ലാം മൂളിക്കേട്ടു. അങ്ങോട്ടെന്താണു് പറയേണ്ടതു്? അമ്മയും താൻ പഠിച്ച നൃത്തങ്ങളുംകൂടി അവൻെറ ലോകം അവസാനിക്കുന്നു. പക്ഷേ, അവയെപ്പററി വളരെ പറയാം. എങ്കിലും, ലജ്ജാലുവായ ആ കുട്ടി ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല.

പിന്നെ സുഭദ്ര ചോദിച്ചു: "വിശ്വം എവിടെ നിന്നേ വന്നു്,"

"ഭൂമിയുടെ........" അവൻ പെട്ടെന്നു നിൎത്തിക്കളഞ്ഞു.

"എന്തു്?" അവൾ വീണ്ടും തിരക്കി. പക്ഷെ, ആ കുട്ടി നിശ്ശബ്ദനായിരുന്നു. അപ്പോഴേയ്ക്കും, അമ്മ അവിടേയ്ക്കുവന്നു.

അങ്ങനെ പത്തുദിവസം കഴിഞ്ഞു. അതിന്നിടയിൽ എന്തെല്ലാം സംഭവിച്ചു; അവളും അവനും പരസ്പരം എന്തെല്ലാം പറഞ്ഞു. അവളാവശ്യപ്പെട്ടു; അവൻ നൃത്തംവെച്ചു. അമ്മയും മകളും ആ നൃത്തം നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. ആ ശരീരം വളയുകയും ഉലയുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ആ നാലുകണ്ണുകളും വിടൎന്നു ദ്രുതതരമായി ചലിയ്ക്കുന്ന ആ കയ്യും കണ്ണും അന്തരീക്ഷത്തിൽ അവ്യക്തങ്ങളായ ഒരായിരം അഭിലാഷങ്ങൾ വിടൎത്തുകയും കുമ്പിയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

അമ്മയുടെ ചുണ്ടിൽ ഒരു മൃദുലമന്ദഹാസം തങ്ങിനിന്നു. മകൾ ആഹ്ലാദപൂൎവ്വം വിളിച്ചുപറഞ്ഞു: "വിശ്വം; ജോർ........ജോർ........"

ആ ശബ്ദം ഇന്നും വിശ്വനാഥന്റെ ചെവിയിൽ കിടന്നു മുഴങ്ങുന്നു—വിശ്വം, ജോർ, ജോർ........ആയാളുടെ ആത്മാവ് കോരിത്തരിച്ചുപോയി! എന്തിനാണങ്ങനെ കോരിത്തരിച്ചതു്?

അന്നു വൈകുന്നേരം സുഭദ്ര അമ്മയോടു പറയുന്നതുകേട്ടു: "അമ്മേ, എനിയ്ക്കും നൃത്തം പഠിക്കണം"

"എന്റെ മകളുടെ സ്കൂൾപഠിപ്പു കഴിയട്ടെ....

അവൾ തിരികെ കോൺവെന്റിലേയ്ക്കയയ്ക്കപ്പെട്ടു. വിശ്വനാഥനു് ആ വീടു് ഇരുണ്ടപോലെ തോന്നി. പെട്ടെന്നു്, ഒരു വസന്തകാലം നൃത്തംവെച്ചു നൃത്തംവെച്ചു മുന്നിലേയ്ക്കുവന്നു; അതേവിധം മാഞ്ഞുമറഞ്ഞു പോവുകയും ചെയ്തു. ശൂന്യം!

അന്നു മുഴുവൻ അവൻ ഒരനാഥ പ്രേതത്തെപ്പോലെ കഴിഞ്ഞുകൂടി. പാടങ്ങളിൽ ചുററിയലഞ്ഞു സന്ധ്യയ്ക്കു തിരിച്ചുവരുന്ന അവനോടു് അമ്മ ചോദിച്ചു: "എവിടേയ്ക്കു പോയിരുന്നു, മോനേ."

"ഭൂമിയുടെ........" പെട്ടെന്നു് നിറുത്തിക്കളഞ്ഞു.

"ഏ്?"

"ഉം. ഉം. പാടത്തുപോയി."

ആ ദിവസങ്ങളിൽ ഒരു പുതിയ വേദന ഹൃദയത്തിൽ കിളൎന്നുവന്നതായി വിശ്വനാഥൻ ഓൎത്തു. എന്തു വേദനയാണെന്നറിയില്ല—ഒരു വേദന.

അയാൾ വീണ്ടും നൃത്തങ്ങളിൽ മുഴുകി. ആ അമ്മ പഠിപ്പിച്ചു; മകൻ പഠിച്ചു. അപ്പോഴെല്ലാം പണ്ടത്തെ

മാതിരി ഒരു രസംതോന്നായ്ക. ആ പഴയ വാചകം പലപ്പോഴും തേട്ടിത്തേട്ടി വന്നു: "എനിയ്ക്കു പോകണം; ഭൂമിയുടെ അററത്തേയ്ക്കു പോകണം." പക്ഷേ, ഇന്നലെ വരെ ഇറങ്ങി നടക്കാമായിരുന്നു. ഇന്നു് അയാൾ എന്തിനേയോ കാത്തുനില്ക്കുന്നു.

അമ്മയുടെ ആ സ്നേഹവലയം ഭേദിക്കാൻ ആയാൾ ഇഷ്ടപ്പെട്ടില്ല. "ഓ, ഇതൊക്കെപ്പാടെ എന്നെ വിഷമിപ്പിയ്ക്കുന്നു" എന്നു തന്നെത്താൻ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

പല നാളുകൾക്കുശേഷമാണു് സുഭദ്ര തിരിച്ചുവന്നതു്. അവൾ വീണ്ടും വലുതായിരിക്കുന്നു. അവളുടെ കവിളുകൾ ഉരുളുകയും അഗാധസ്വപ്നങ്ങളുടെ മിന്നലൊളികൾ തെളിഞ്ഞുകാണുന്നത്തക്കവണ്ണം ആ കണ്ണുകൾ കുറെക്കൂടെ നീലവർണ്ണമാവുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു. കയറിവന്ന ഉടനെ സുഭദ്ര പറഞ്ഞു: "വിശ്വം, ഇന്നു നൃത്തം വേണം."

"ഉം"—ഒന്നു മൂളാൻ മാത്രമേ ആയാൾക്കു കഴിഞ്ഞുള്ളു. അവർ ഒന്നിച്ചു ചുററിയടിച്ചു. പലതും പറഞ്ഞു. പലതും കേട്ടു. അയാൾ നൃത്തംവെച്ചു; അവൾ കണ്ടു. ദിവസങ്ങൾ ചിലതു കടന്നുപോയി. പോകുന്നതിന്റെ തലേന്നാൾ സുഭദ്ര പറഞ്ഞു:

"വിശ്വം, എനിക്കു പോകാൻ തോന്നുന്നില്ല."

"ഉം?"

"എന്തോ, പോയാൽ ഞാൻ എപ്പോഴും വിശ്വത്തിന്റെ നൃത്തത്തെപ്പററി ആലോചിക്കും." ഈ വാ

കൃത്തിൽ തന്റെ ഹൃദയം കോരിത്തരിച്ചതായി വിശ്വം ഓർത്തു.

അപ്പോഴേയ്ക്കും അമ്മ പിന്നിൽനിന്നു വിളിയ്ക്കുകയുണ്ടായി. "ഉണ്ണാറായി, വരിൻ കുട്ടികളെ."

അമ്മ അവരുടെ ഇരുവരുടേയും മുഖത്തേയ്ക്കു മാറിമാറി നോക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. എന്തിന്?

മൂന്നാമത്തെ തവണ സുഭദ്ര വന്നതു് അവളുടെ പഠിപ്പു നിറുത്തിയിട്ടാണു്. അവൾ കലശലായി വളൎന്നിരിക്കുന്നു. ഒരു പുഷ്പകാലം മുഴുവൻ അവിടെ വന്നുനില്ക്കുന്നു. അക്കുറി അവൾ നൃത്തംപഠിക്കാൻ തുടങ്ങി. അമ്മ പഠിപ്പിച്ചു; മകൾ പഠിച്ചു. ജീവിതം മുഴുവൻ ഒരു നൃത്തമായി മാറുകയാണു്. ഒരു താളം; ഒരു ലയം. നൃത്തം വെച്ചു നൃത്തംവെച്ചു വിയൎപ്പുപൊടിഞ്ഞ അവളുടെ കവിളുകളിലേയ്ക്കു വിശ്വനാഥൻ നോക്കി. ഓ! ഒരു ജീവിതം മുഴുവൻ അവിടെ തുടിച്ചുനില്ക്കുന്നു.

അവൾ വെറുതെ പൊട്ടിപ്പൊട്ടി ചിരിച്ചു. അവൻ മന്ദസ്മിതംകൊണ്ടു. ആ ദിവസങ്ങൾ തന്നെ ഭൂമിയിൽനിന്നു പൊക്കിയെടുക്കുകയായിരുന്നു—ഉയരത്തേയ്ക്കു്; ആനന്ദത്തിലേയ്ക്കു്! അങ്ങനെ പൊങ്ങിയില്ലെങ്കിൽ എത്ര നന്നായിരുന്നു! പക്ഷെ, പൊങ്ങി.

അവളും നല്ലൊരു നൎത്തകിയായി. അവർ രണ്ടു പേരുംകൂടെ അടുത്തുള്ള ഹൈസ്കൂൾ വാൎഷികോത്സവത്തിന്നു നൃത്തംവെച്ചു. എന്തൊരുന്മേഷം! എന്തൊരാവേശം! തുടരെത്തുടരെ കയ്യടികൾ; തുടരെത്തുടരെ ഹൎഷാര

വങ്ങൾ. അവർ നൃത്തംവെച്ചു നൃത്തംവെച്ചു ആനന്ദമൂർച്ഛയിലേയ്ക്കു് നീങ്ങി മറഞ്ഞു. കട്ടൻ വീണു.

അണിയറയുടെ ഏകാന്തമായ മൂലയ്ക്കൽ ചിന്താധീനനായി നില്ക്കുന്ന തന്നോടു സുഭദ്ര ചോദിച്ച ആ വാക്കുകളും താൻ പറഞ്ഞ മറുപടിയും വിശ്വനാഥന്നു് ഓർമ്മവന്നു.

"എന്തേ വിശ്വം?"

"ഓ! നാം ഒഴുകുകയാണു്."

"എന്തു്?"

"ഭൂമിയുടെ അററത്തെയ്ക്കൊഴുകുകയാണു്."

അവൾ നെടുവീർപ്പിട്ടു; അയാളും.

അത്തരം ദിവസങ്ങൾ ഒരിക്കലും തിരിച്ചുവരില്ല!

തിരിച്ചുപോരുമ്പോൾ അമ്മയുടെ കൂടെ ഒരു ചെറുപ്പക്കാരനെക്കൂടി കണ്ടു. അയാളെപ്പററി സുഭദ്രയോടു് അമ്മ പറഞ്ഞു. വിശ്വം കേട്ടുനിന്നു. അവർ പഴയ ബന്ധുക്കളാണു്. അദ്ദേഹം വലിയ പരീക്ഷാപാസ്സുകളുള്ള ആളാണു്. പണക്കാരനുമാണു്. അയാൾ വീട്ടിൽ വന്നു. ചാരുകസേലയിലുള്ള ആയാളുടെ തെളിഞ്ഞിരുപ്പു് വിശ്വനാഥൻ ഓർത്തുനോക്കി. എന്തൊരു സുന്ദരവിഡ്ഢി. ആയാളുടെ ഒരു പല്ലു സ്വർണ്ണംകൊണ്ടു കെട്ടിച്ചതാണു്. അതു പുഞ്ചിരിക്കൊള്ളുമ്പോൾ കിടന്നു തിളങ്ങി. ഓ! അതടിച്ചുകൊഴിക്കേണ്ടതായിരുന്നു............ ഛെ! പോട്ടെ. താനെന്തു് അസംബന്ധമാണു് ആലോചിക്കുന്നതു്!

പിന്നീട്, രണ്ടുനാൾ ആയാൾ അവിടെ വന്നു. മൂന്നാം ദിവസം സുഭദ്ര വിശ്വത്തോടു ചോദിച്ചു:

"ഈയാളെന്തിനാണു് ഇവിടെ എപ്പോഴും വരുന്നതു്"

"ഇവിടെയുള്ളവരെ കാണാൻ."

"വലിയ കാണലൊന്നും കാണില്ല."

"ഉ—ം."

"മൂളുണ്ട."

"ഉ__ം."

"മൂളുണ്ടാന്നു്."

അങ്ങനെ ആ ആഴ്ച മുഴുവൻ നീണ്ടുനിന്ന ആയാളുടെ സന്ദർശനം പിറേറത്തെ ആഴ്ചയ്ക്കു് വിവാഹാലോചനയായി മാറി. സുഭദ്ര എതിർത്തു. പക്ഷേ, അമ്മ വാഗ്ദാനംചെയ്തുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. നിർബ്ബന്ധം; നിഷേധം. വീണ്ടും നിർബ്ബന്ധം; വീണ്ടും നിഷേധം. അവസാനം ആ പാവപ്പെട്ട പെണ്ണു് പറകതന്നെ ചെയ്തു.

"എനിയ്ക്കു വിശ്വം മതി"

അമ്മ ഒരു പുലിയെപ്പോലെ എഴുന്നേററു.

"എന്തെടീ! ആഹാ! അതാണല്ലേ? ആ കട്ടിലുകണ്ടു പനിയ്ക്കുണ്ട. നടപ്പില്ല; ഞാൻ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ നടപ്പില്ല." അവരെ അത്രയും വികാരക്ഷോഭത്തോടെ ഒരിക്കലും കണ്ടിട്ടില്ല.

"ഞാൻ നിന്നെ വളർത്തിയുണ്ടാക്കിയതു് ഇതിന്നാണല്ലേ! ഞാൻ പറയുന്നതു കേൾക്കാൻ ഇഷ്ടമുണ്ടെങ്കിൽ കേട്ടോ. ഇല്ലെങ്കിൽ നിൻെറ ഇഷ്ടം—"

അമ്മ കൊടുങ്കാററുപോലെ വിശ്വത്തിന്റെ മുറിയിൽ വന്നു. ആ വരവ്; ഓ? അങ്ങേമുറിയിൽ നടക്കുന്ന കോലാഹലം കേട്ടു വിമ്മിഷ്ടപ്പെട്ട് ഇരിയ്ക്കുകയായിരുന്നു ആയാൾ.

"വിശ്വം!" അലറുന്നപോലുള്ള ആ വിളികേട്ടു ആയാൾ ഞെട്ടി.

"നീ ഇത്ര നന്ദികെട്ടവനാണോ?"

"അമ്മേ........"

"എന്നെ അമ്മേ എന്നും അവളെ ഭാര്യയെന്നും— നെറികെട്ട ചെറുക്കൻ!"

"അമ്മേ........"

"നിന്നെ ഞാൻ എവിടുന്നു പെറുക്കി........" അവർ ആ വാചകം മുഴമിച്ചില്ല.

വിശ്വം അവരുടെ കാൽ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു. അമ്മയും മകനും കരഞ്ഞു. തേങ്ങിത്തേങ്ങി കരഞ്ഞു.

നാഴികകൾ കഴിഞ്ഞു. അമ്മ മകന്റെ പുറം തടവി.

"ഓ. നിനയ്ക്കു സാധിക്കില്ല. നീ മനസ്സു മാററില്ലേ?"—അമ്മ ചോദിച്ചു.

ആയാൾ നിശ്ശബ്ദനായി കിടന്നു തേങ്ങി.

"നീ മനസ്സു മാററില്ലേ? വിശ്വം നിനയ്ക്കെന്നെ ഇഷ്ടമില്ലേ?"

"അമ്മേ!........"

"മനസ്സുമാററില്ലേ?"

അവൻ വിക്കിവിക്കി പറഞ്ഞു: "എനിയ്ക്കുവരം വേണ്ട." അവരം മകനെ മാറോടണച്ചു. ഹൃദയം പൊടിഞ്ഞുതകരുമ്പോലെ തോന്നി.

"നീ അവളെ പറഞ്ഞു മനസ്സിലാക്കു."—അതു് അമ്മയുടെ ആജ്ഞയായിരുന്നു.

ആയാരം ആ ആജ്ഞയും നിവൎത്തിക്കണം. സ്വന്തം കൈകൊണ്ടു് ആ ബന്ധം മുറിച്ചെറിയണം——

അന്നു വൈകുന്നേരം ആയാരം സുഭദ്രയുടെ മുറിയിൽ ചെന്നു. അവരം തേങ്ങിക്കരഞ്ഞു. എന്തു നിമിഷങ്ങളാണു് കടന്നുപോയതു്. കരഞ്ഞിട്ടു കാൎയ്യമില്ല; ദീൎഘശ്വാസംകൊണ്ടു ഫലമില്ല. ആയാരം അതു പറയണം. അമ്മയുടെ ആജ്ഞയാണു്.

"സുഭദ്രേ"

"എന്തേ?"

"ഞാൻ നിന്നെ വിവാഹം കഴിക്കില്ല."

"ഏ!"

"ഇല്ല. സാദ്ധ്യമല്ല. നീ വിവാഹംകഴിച്ചോളൂ?"

"നിങ്ങരം തമാശപറകയാണോ?"

"അല്ല, സാദ്ധ്യമല്ല."

അവർ കുറെനേരത്തെയ്ക്കു നിശ്ശബ്ദരായിരുന്നു. അവരം പെട്ടെന്നെഴുന്നേററു ചോദിച്ചു:

"വിശ്വം, നിങ്ങളൊരു ആണാണോ?"

ആ വാക്കിനു് ഇരുമ്പുസൂചിപോലെ മൂച്ച്യുണ്ടായിരുന്നു. ഏററവും പുഛത്തോടെ ആയാളെ തിരിഞ്ഞു നോക്കിക്കൊണ്ടു് അവശ വെളിയിലേയ്ക്കു നടന്നു.

അങ്ങനെ, ആ വിവാഹം നിശ്ചയിച്ചു. അമ്മ മകനെ സമാധാനിപ്പിച്ചു. അവർ അധികസമയവും അവൻെറ അടുത്തു കഴിച്ചുകൂട്ടി. എപ്പോഴും അവനോടു പറഞ്ഞു:

"നിനയ്ക്കു ഞാനില്ലേ?"

അടുത്ത ദിവസം വിവാഹം നടന്നു. അതു് അയാശ നിന്നു കണ്ടു. സുഭദ്രയുടെ കഴുത്തിൽ ആ സുന്ദരവിഡ്ഢി മാല ഇടുന്നതു ആയാശ നോക്കിനിന്നു. സന്ധിബന്ധങ്ങശ തകരുന്നതുപോലെ തോന്നി.

എന്നിട്ടു്, ഇന്നു്, വിവാഹംചെയ്തതിൻെറ മൂന്നാം ദിവസം ആ നവദമ്പതികശ കളിച്ചുചിരിച്ചുകൊണ്ടു പോയി........അവശ തൻെറ അടുത്തുവന്നു പറഞ്ഞ യാത്രാമൊഴി ഇപ്പോഴും ചെവിയിൽകിടന്നലയ്ക്കുകയാണു്.

"വിശ്വം, ഞാൻ പോകുന്നു. വിശേഷിച്ചൊന്നുമില്ലല്ലോ. ഭൂമിയുടെ അററത്തെയ്ക്കൊന്നും പോവുന്നില്ലല്ലോ........"

അവശ പല്ലിളിക്കുന്നപോലെ തോന്നി. അവശക്കതിന്നു ന്യായമുണ്ടു്; അവകാശമുണ്ടു്.

എല്ലാം കഴിഞ്ഞു. വീണ്ടും ശൂന്യം. ഒക്കെ എളുപ്പത്തിൽ മാഞ്ഞുപോയി. ഇനി എന്താണു് ജീവിച്ചിരിക്കുന്നതിന്നർത്ഥം. നൃത്തവുംവേണ്ട, ഗീതവുംവേണ്ട.

ഇവിടെനിന്നു പോകണം; പാഞ്ഞുപോകണം. എവിടേയ്ക്കു്? ഭൂമിയുടെ അററത്തേയ്ക്കു്—ഈ വാക്കു് മനസ്സിൽ വീണ്ടും തേട്ടിവന്നു.

ആ ഏകാന്തമായ മുറിയിൽ, കൂടിക്കൂടിവരുന്ന ഇരുട്ടിൽ ആയാൾ കിടന്നു തേങ്ങി. ജീവിതം അവസാനിക്കുകയാണോ? ഓ? അതവസാനിച്ചെങ്കിൽ........

"മോനേ........" ഒരു ഹൃദയമലിയിയ്ക്കുന്ന വിളി. ആയാളുടെ പുറത്തു് ആ വിധവയുടെ കയ്യുകൾ മെല്ലെ സഞ്ചരിച്ചു.

"വരു. നീ ഇത്ര വിഡ്ഢിയാണോ?"—അവർ അവനെക്കൂട്ടി തളത്തിലേയ്ക്കുവന്നു. അവർ കാപ്പികുടിച്ചു. ആയാൾ ധീരനായിരിപ്പാൻ ശ്രമിച്ചു. എന്തിനു ധീരനായിരിക്കുന്നു? എന്നാലും, ഗൌരവമായിരുന്നു.

"നമുക്കൊന്നു നൃത്തംവെയ്ക്കുക."

അവർ ശ്രുതികൂട്ടി, പാടി. താളം ഉയൎന്നുയൎന്നുവന്നു. അമ്മയുടെ മകനും എഴുന്നേററു നൃത്തംവെച്ചു. ആ വിധവ അവനോടൊപ്പം അന്നു നൃത്തം തത്തി. കുറച്ചുനേരമല്ല; വളരെനേരം.

രണ്ടുപേരും തളൎന്നു. കിതച്ചുകൊണ്ടു് ഉയരുകയും താഴുകയും ചെയ്യുന്ന അവളുടെ മാറിലേയ്ക്കു് അവൻ അടുപ്പിയ്ക്കപ്പെട്ടു.

"വിശപം........"

"ഓ!"

"നീ പോകുമോ?"

"ഉവ്വ്."

"എവിടേയ്ക്ക്?"

അനിയന്ത്രിതമായി അവൻെറ ഉള്ളിൽനിന്ന് ആ ശബ്ദം വെളിയിലേയ്ക്കു ചാടി: "ഭൂമിയുടെ അററത്തേയ്ക്കു്."

"ഓ! വിശപ്പം! ഞാൻ നിന്നെ വിടില്ല; ഒരിയ്ക്കലും വിടില്ല. നീ എൻെറയാണു്; എൻെറ മാത്രമാണു്".

അവളുടെ വേപ്പണിഞ്ഞ കവിളുകൾ അവൻെറ വിയപ്പു പൊടിയുന്ന കവിളിലേയ്ക്കു അമൎന്നുചേൎന്നു. അവൻ വിധവയെ നോക്കി—അവരൊരു ദേവതയാണോ?

ഒതയോത്ത്.

> വ്യക്തിജീവിതത്തിലേയ്ക്കു ഇറങ്ങിച്ചെല്ലാനുള്ള വെമ്പൽ കൊണ്ടു്, പലപ്പോഴും സാമൂഹ്യപ്രശ്നങ്ങളുടെ നേരെ കണ്ണടക്കുന്നു. ഒതയോത്ത് കലാംശമില്ലാത്ത യഥാർത്ഥ വർണ്ണനകളെ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ല.

ആണോ പെണ്ണോ?

കൈകൾ രണ്ടും പുറകോട്ടുകെട്ടി, മുറിയിലൂടെ ഉലാത്തുകയാണദ്ദേഹം. നെററിത്തടത്തിൽ സ്വേദകണങ്ങൾ പൊടിയുന്നു. മുഖത്തു ഒരു വിഷാദാത്മകത്വം. എന്തോ ചിന്തിയ്ക്കുന്ന മട്ടുണ്ടു്, രാമൻനായരുടെ ഭാവത്തിന്. ഇതിനുമുൻപു പലതവണയും അദ്ദേഹം ഈ ആപ്പീസ്സുമുറിയിലൂടെ ഇങ്ങനെ ഉലാത്തിയിട്ടുണ്ടു്. കുഴപ്പംനിറഞ്ഞ മിക്ക കെയിസ്സുകൾക്കും ഈ നടത്തത്തിനിടയ്ക്കാണദ്ദേഹം ഉത്തരം കണ്ടുപിടിയ്ക്കുക. നീണ്ട പതിമൂന്നു വർഷങ്ങൾക്കു മുൻപു, കാലയവനികയിലേയ്ക്കു തിരോധാനംചെയ്ത തന്റെ പ്രേയസിയെക്കുറി

ച്ചുള്ള കദനചിന്തയും ഈ ഉലാത്തലുകൊണ്ടാണദ്ദേഹം നിയന്ത്രിയ്ക്കുന്നതു്.

ജാനകിയുടെ മരണാനന്തരം, പുനൎവ്വിവാഹംചെയ്യാൻ പലപ്പോഴും തൻെറ പ്രിയ മാതാവു് അദ്ദേഹത്തെ ഉപദേശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്നാൽ, ഒന്നദ്ദേഹം ഉറച്ചിരുന്നു,—താനിനി ഒരിയ്ക്കലും ആ ബന്ധത്തിനു് മുതിരുന്നതല്ലെന്നു്. കാലം നീങ്ങിയപ്പോൾ ആ നിശ്ചയം അസ്തംഗതമായി.

പ്രായമോരോന്നു വൎദ്ധിയ്ക്കുന്തോറും അമ്മയുടെ ഉപദേശം കാൎയ്യമാത്രപ്രസക്തമാണെന്നു തോന്നി, വക്കീലിന്നു്. ജാനകി സന്തതിയില്ലാതെ കണ്ണടച്ചു. ധനാഗമമാൎഗ്ഗത്തിന്നു തെല്ലും കുറവുവന്നിട്ടില്ല. വൃദ്ധമാതാവല്ലാതെ മറ്റൊരാളും സഹായത്തിന്നില്ല. തൻെറ കാലശേഷം ഈ അളവററ സമ്പത്തിനെല്ലാം ആരാണത്തരവാദിയാവുക? ആരാണവകാശിയാവുക?

സന്തതിയില്ലാതിരുന്നാൽ, വംശം ഇതോടെ അസ്തമിച്ചു. അപ്പോൾ, സന്തതിയെ മാത്രം കാംക്ഷിച്ചു വിവാഹം ചെയ്യുകയോ? ഇപ്പോൾതന്നെ പ്രായം നാല്പത്തഞ്ചായി. ലോകം അപഹസിയ്ക്കുകയില്ലേ?

ജാനകിയെ കല്യാണംചെയ്തു ഉടനെ അവളൊരു പെൺകുഞ്ഞിനെ പ്രസവിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ, ആ കുഞ്ഞിനുണ്ടാകാനിടയുള്ള പ്രായം മാത്രമെ എൻെറ ദ്വിതീയപത്നിയ്ക്കു ഉണ്ടാകുകയുള്ളൂ........അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ, ഞാൻ സന്തതിയില്ലാതെതന്നെ മരിയ്ക്കണമോ?........ പിന്നെ ആൎക്കുവേണ്ടിയാണു് ഞാനീ ധനമൊക്കെ

ആഗ്രഹിച്ചുവയ്ക്കുന്നതു്? ഏഴെട്ടു കൊല്ലങ്ങൾക്കു മുൻപു ഞാനെന്തുകൊണ്ടു് ഈ കാര്യങ്ങളൊന്നും ആലോചിച്ചില്ല?........വിധവാവിവാഹത്തെസ്സംബന്ധിച്ചു ധാരാളം അനുകൂലാഭിപ്രായങ്ങൾ കേൾക്കുന്നുണ്ടല്ലൊ........എനിയ്ക്കും എന്തുകൊണ്ടു്........ഛെ, ലോകം എന്നെ നോക്കി പരിഹസിയ്ക്കും.....

ഇത്തരം നീറിപ്പിടിക്കുന്ന ചിന്തകൾ, ഇകഴിഞ്ഞ മൂന്നുകൊല്ലക്കാലമായി അദ്ദേഹത്തെ അലട്ടാൻ തുടങ്ങിയിട്ടു്. തൽഫലമായി, പുനർവ്വിവാഹം ചെയ്യുന്നതിൽ ഒരു പിശകമില്ലെന്നുതന്നെ അദ്ദേഹം നിശ്ചയിച്ചു. ഒരു നിർദ്ധനകുടുംബത്തിൽനിന്നു ഒരു മധ്യവയസ്കയെ വേളികഴിയ്ക്കുക,—അതഭികാമ്യമായിരിയ്ക്കുമെന്നു അദ്ദേഹത്തിന്നു തോന്നി. കല്യാണംചെയ്തു, രണ്ടോ മൂന്നോ ആണ്ടുകൾക്കുള്ളിൽ, സന്തതിയുണ്ടാകുന്നപക്ഷം അവൾക്കു എനിയ്ക്കും സസുഖം കാലക്ഷേപംചെയ്യാം. പിന്നെ ഒരു പത്തുവർഷത്തോളമെങ്കിലും ഞാൻ ജീവിച്ചിരിയ്ക്കും. അപ്പോഴേയ്ക്കും കുഞ്ഞിന്നു ഏഴെട്ടു വയസ്സു പ്രായമാകും. കുറച്ചുകൊല്ലങ്ങൾക്കകം അവൻ അവന്റെ അമ്മയ്ക്കു താങ്ങും തണലുമാകും. ഞാനിപ്പോൾ മൗനമവലംബിച്ചാൽ, ആ അജ്ഞാതസ്ത്രീയെ വല്ല സാധുവും കല്യാണംചെയ്യും. എന്നിട്ടവൾ കണ്ണീരുംകൈയുമായിക്കഴിയും; കണ്ണീരും കൈയുമായി! നരകിച്ചു നരകിച്ചു മരിയ്ക്കും. അതിനെക്കാൾ എത്രയോ മെച്ചമാണു്, അഭിലഷണീയമാണു്, അതിന്നു ഈ സ്വത്തി

നെല്ലാം അവകാശിയായി, ഒരു മകൻെറ മാതാവായി ത്തീരുന്നതു്.

ഈ തീരുമാനത്തിനുശേഷം വക്കീൽ, ശാരദ എന്ന ഒരു യുവതിയെ വിവാഹംചെയ്തു. അങ്ങനെ മൂന്നാണ്ടുകൾ കടന്നുപോയി.

തൻെറ മുറിയിൽനിന്നു ചിന്താഭാരത്തോടെ ഉലാത്തുകയാണു് രാമൻ നായർ. പക്ഷെ,……………എത്ര തന്നെ ആലോചിച്ചിട്ടും, ചുഴിഞ്ഞുചുഴിഞ്ഞാലോചിച്ചിട്ടും, ഒരെത്തുംപിടിയും കിട്ടുന്നില്ല, അദ്ദേഹത്തിനു്.

"ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്താൽ, അമ്മ ജീവിയ്ക്കും. കുഞ്ഞു ജീവിക്കുകയില്ല. ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്യാതിരുന്നാൽ, ഒരു പക്ഷെ കുഞ്ഞു ജീവനോടെ അവശേഷിച്ചേക്കാം. അമ്മയുടെ ജീവിതം അപകടത്തിലുമാകും. ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്താലും ഇല്ലെങ്കിലും ശരി, ശാരദയ്ക്കു ഇനിയൊരു കുഞ്ഞുണ്ടാകുമെന്നു എനിയ്ക്കു തോന്നുന്നില്ല. അവളുടെ ഈ ദയനീയാവസ്ഥയിൽ എന്താണു് പ്രവർത്തിയ്ക്കേണ്ടതെന്നു അവൾക്കുതന്നെ അറിയില്ല. അതുകൊണ്ടു നിങ്ങളാണീ പ്രശ്നത്തിനു് ഉത്തരം കണ്ടുപിടിയ്ക്കേണ്ടതു്. അവളുടെ ബന്ധുക്കളാരെങ്കിലും ഇവിടെയുണ്ടെങ്കിൽ, അവരുടെയും അഭിപ്രായം ആരായുക. ഞാനുടനെ ചെന്നു, അവൾക്കു വേദന കുറയ്ക്കുവാനുള്ള ഒരിഞ്ചക്ഷനും ചെയ്തു മടങ്ങിവരാം. അപ്പോഴേയ്ക്കും നിങ്ങളെല്ലാം ആലോചിച്ചു തീർച്ചപ്പെടുത്തണം—"

ഡോക്ടരുടെ ഈ അഭിപ്രായങ്ങളോക്കുന്തോറും വക്കീലിന്റെ മസ്തിഷ്കം നീറിപ്പുകയുകയായി.

"അഭിപ്രായം! എന്താണീ അഭിപ്രായം!! അതാണല്ലൊ കീറാമുട്ടിയായ പ്രശ്നം. അവക്കാരുണ്ടു്, ബന്ധുക്കൾ? ഒരമ്മ മാത്രം. വരാൻ പറഞ്ഞിട്ടു് ആ പടുകിഴവി ഇതുവരെ വന്നുകാണുന്നില്ല. പിന്നെ എന്റെ അമ്മ..... അവൾക്കിപ്പോൾ ഒരു കാൎയ്യവും പറഞ്ഞാൽ മനസ്സിലാവുകയില്ല. വാൎദ്ധക്യം അവരെ അത്രമേൽ അവശയാക്കിയിട്ടുണ്ടു്. ഈ ഡോക്ടക്കെന്താണു് ഒരഭിപ്രായം രൂപവല്ക്കരിച്ചുകൂടേ? എനിയ്ക്കീ വൈദ്യശാസ്ത്രത്തെക്കുറിച്ചു ഒരു ചുക്കും അറിഞ്ഞുകൂടല്ലൊ. ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്താൽ ശിശു തീച്ചയായും മരിച്ചുപോകും. ശാരദ ജീവിയ്ക്കും. പക്ഷെ, വീണ്ടും സന്തതിയുണ്ടാകുന്നതല്ല! ആവൂ! ഇങ്ങനെ വേദനയനുഭവിയ്ക്കാനോ, നാല്പത്തഞ്ചുവയസ്സിൽ ഞാനീ സാഹസത്തിന്നൊരുങ്ങിയതു്? ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്യാതിരുന്നാൽ കുഞ്ഞു ജീവിയ്ക്കും. പക്ഷെ, ശാരദ ....അവൾ മിയ്ക്കവാറും.........മിയ്ക്കവാറും എന്നു പറഞ്ഞാൽ, അതിന്നൊരു പരിധി കണ്ടുപിടിയ്ക്കുവാൻ എനിയ്ക്കു കഴിയുന്നില്ലല്ലൊ! ഡോക്ടർ പറയുന്ന വിധമാണെങ്കിൽ, ഇതിലൊരു ഭാഗ്യരേഖ കാണുന്നുണ്ടു്! ഒരുപക്ഷെ, അവളും കുട്ടിയും ജീവിച്ചേയ്ക്കാം............... ഛീ, ഛീ, എത്ര നിരൎത്ഥകചിന്ത! ഈ ഹൃദയശൂന്യമായ പരീക്ഷണത്തിന്നൊരുങ്ങുകയോ?..........ഉദരത്തിലുള്ളതുവരെ കുഞ്ഞു എന്തൊന്നാണു്? വെളിയ്ക്കുവന്നാലല്ലേ അതിന്നു ജീവനുള്ളു. അതിനെ കൊല്ലുന്നതെ

ങ്ങിനെ. അതിനെ രക്ഷിയ്ക്കുവാൻ നമ്മുടെ ജീവനെ ബലികഴിയ്ക്കുകയോ?

"മരണം! രണ്ടിലൊരാറം, ഒരു ജീവനെ രക്ഷിയ്ക്കാൻവേണ്ടി മരിച്ചേ പററു. ഇന്നലത്തെ കാററിൽ തോട്ടത്തിൽനിന്നു എത്രയോ ഇലകൾ കൊഴിഞ്ഞുപോയി. ഇനിയൊരിയ്ക്കലും ആ ഇലകൾ പൂർവ്വസ്ഥാനത്തെ പ്രാപിയ്ക്കുകയില്ല. ആ ഇലകളേപ്പോലെ ഈ രണ്ടു ജീവനും കൊഴിഞ്ഞുപോകാനാണു് ഭാവം. അതു രണ്ടും നഷ്ടപ്പെട്ടാൽ ഇലകൾ കൊഴിഞ്ഞു നിശ്ചലമായി നിലകൊള്ളുന്ന പാഴ്മരംപോലെ ഞാനും നില്ക്കതന്നെ—നാൾക്കുനാൾ തേഞ്ഞു തേഞ്ഞുയിർവെടിയുന്നതുവരെ, ആ മരം, വരുന്ന വസന്തകാലത്തിലെങ്കിലും ഇലയും പൂവുമായി തലയുയർത്തിനിന്നേയ്ക്കാം. പക്ഷേ, എനിയ്ക്കോ........? അതീജന്മത്തിലില്ല. അടുത്ത ജന്മത്തിലെങ്കിലും........

"ഉം! ശാരദയല്ല, മറിച്ചു പത്താണ്ടുകൾക്കു മുൻപു ജാനകിയാണിങ്ങനെ പ്രസവനോവുകൊണ്ടു കൊട്ടമ്പിരിക്കൊള്ളുന്നതെങ്കിൽ........സംശയമെന്തു്?—ഒരു നിമിഷംപോലും ആലോചിച്ചുനില്ക്കുകയില്ല. "ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്യണം സാർ!" ഡോക്ടർക്കു ഇതിലെന്താണു് പറയാനുണ്ടാവുക? അവളെക്കാൾ കുട്ടിയ്ക്കു പ്രാധാന്യമുണ്ടോ? ഞാനങ്ങു പറയും. പക്ഷേ, ഇപ്പോഴോ? ശാരദയൊ കുഞ്ഞോ എന്നു ചിന്തിയ്ക്കുവാനുള്ള കാരണമെന്തു്? എനിയ്ക്കു് ശാരദയോടു സ്നേഹമില്ലേ?........ഉണ്ടു്;

തീച്ച്യയായും ഉണ്ടു്. എന്നാൽ ജാനകിയോടുള്ളത്ര അകമഴിഞ്ഞ പ്രേമം ശാരദയോടില്ലെന്നുള്ളതും വാസ്തവം. യൗവനത്തിൽ, സൗന്ദൎയ്യത്തിൻെറ മധുരിമയെ ആകണ്ഠം ആസ്വാദിയ്ക്കാനുള്ള ആകാംക്ഷയോടുകൂടി പരിഗ്രഹിച്ച ഭാൎയ്യയ്ക്കും മരണത്തിൻെറ കരിനിഴലിൽപ്പെട്ടു, കറങ്ങിക്കൊണ്ടിരിയ്ക്കുന്ന വാൎദ്ധക്യത്തിൽ, സന്തത്യുല്പാദനാൎത്ഥം പരിഗ്രഹിച്ച ഭാൎയ്യയ്ക്കും തമ്മിൽ വ്യത്യാസമില്ലയോ? ഉണ്ടു്. സന്താനലബ്ധിയ്ക്കുവേണ്ടിയാണു് ശാരദയെ വേളികഴിച്ചതു്. അവൾക്കുവേണ്ടിയല്ല!.... അതേ; ശാരദയ്ക്കുവേണ്ടിയല്ല!! സ്വാൎത്ഥത്തിൻെറ കാഠിന്യം!!!

"സ്വാൎത്ഥം ഉടലെടുത്തതാണു് ഞാൻ. കുഞ്ഞിൻെറ മാതാവായ അവളെന്തു വിചാരിയ്ക്കും? ഏതൊരമ്മയും സ്വന്തം ജീവനെ ബലികഴിച്ചപോലും കുഞ്ഞിനെ രക്ഷിയ്ക്കാനല്ലേ ആശിയ്ക്കുക? അങ്ങനെ വരുമോ? തൻെറ ജീവനെ ത്യജിച്ചു, ജനിയ്ക്കേണ്ടിയിരിയ്ക്കുന്ന ജീവനെ വലുതായി പരിഗണിയ്ക്കുമോ? അവൾക്കും ആഗ്രഹമുണ്ടു്, ഒരോമനക്കുട്ടനെ വേണമെന്നു്. ഭാവിയിൽ കുട്ടികളുണ്ടാകുകയില്ലെന്നറിഞ്ഞാൽ അവളുടെ ഹൃദയം എരിപൊരികൊള്ളുകയില്ലേ? അല്പകാലംകൂടി ഞാൻ ജീവിച്ചിരിയ്ക്കും. എന്നാലും അവളുടെയു, സന്താനമില്ലാത്ത, തരിശായ ഒരു ജീവിതമായേയ്ക്കും. എൻെറ കാലശേഷമോ? ആരാണവളെ സംരക്ഷിയ്ക്കുക? എൻെറ പേരിനെ നിലനിൎത്തുവാനാരുണ്ടു്?........നോക്കണം........എൻെറ സ്വാൎത്ഥത്തിൻെറ കാഠിന്യം...."

ഡോക്ടർ തിരിച്ചുവന്നു.

"വല്ലതും ആലോചിച്ചുറച്ചുവോ? ഇപ്പോഴെങ്ങനെയുണ്ടു്?"—വക്കീൽ ഗദ്ഗദത്തോടെ ചോദിച്ചു.

ശൂന്യതയിലേയ്ക്കു മിഴിയുറപ്പിച്ചുകൊണ്ടു ഡോക്ടർ പ്രതിവചിച്ചു:—

"സ്ഥിതി അങ്ങനെത്തന്നെയിരിയ്ക്കുന്നു. ഒരു വ്യത്യാസവുമില്ല. നിങ്ങളെന്താണുദ്ദേശിയ്ക്കുന്നതു്?—"

"ഞാനോ........ഉം! ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്യരുതു ഡോക്ടർ—"

"എന്താണു് സാർ, ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്യരുതെന്നോ? ഞാൻ പറഞ്ഞതു മനസ്സിലായില്ലേ, അമ്മയുടെ ജീവൻ അപകടത്തിലാണെന്നു്—"

നിശ്ശബ്ദമായ കുറെ നിമിഷങ്ങൾ............

ഡോക്ടർ വക്കീലിന്റെ മുഖത്തേയ്ക്കു ഉററുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

"എൻറെ ഡോക്ടർ, ഓപ്പറേഷൻ ഇല്ലാതെതന്നെ താരദ ജീവിയ്ക്കുകയില്ലെന്നു വരുമോ?—"

"ഒരു പക്ഷേ, എന്നാൽ അത്രയും ധൈര്യപ്പെടാമോ?............"

"ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്താൽ കുഞ്ഞു മരിയ്ക്കുമെന്നതു തീച്ചയല്ലേ?—"

"ഉവ്വു്."

"അവൾക്കു ഇനിമേൽ സന്താനോല്പാദനമുണ്ടാകുന്നതല്ല?"

"മിയ്ക്കവാറും അങ്ങിനെതന്നെ—"

"ശരി. അപ്പോഴാം ഞാൻ പറഞ്ഞതുപോലെ, ഓപ്പറേഷൻ ഇല്ലാതെ കഴിയ്ക്കണം—"

ഡോക്ടർ, രാമൻനായരെയൊന്നു നോക്കി. എന്നിട്ടിങ്ങിനെ പറഞ്ഞു:—

"എല്ലാ ഉത്തരവാദിത്വവും നിങ്ങളുടെ കൈയിലാണിരിയ്ക്കുന്നതു് എന്റെ ഭാര്യയാണെങ്കിൽ, ഞാനിങ്ങനെ തീരുമാനിയ്ക്കുകയില്ലായിരുന്നു—"

ഇതൊന്നും വക്കീലിന്റെ ഹൃദയത്തെ തെല്ലും സ്പർശിച്ചില്ല. അയാഠം ഡോക്ടരെ വീണ്ടും തുറിച്ചുനോക്കി.

"ഞാൻ നിങ്ങളുടെക്കൂടെയുണ്ടായാൽ വല്ല ഗുണവുമുണ്ടാകുമോ?—"

വക്കീൽ തൊണ്ടയിടച്ചുകൊണ്ടു ചോദിച്ചു.

"നിങ്ങഠം ഇപ്പോഠം വരേണ്ടതില്ല. ആവശ്യമുള്ളപ്പോഠം, ഞാൻ വിളിയ്ക്കാം—"

അതും പറഞ്ഞു, ഡോക്ടർ, ശാരദയുടെ ഈററുമുറിയിലേയ്ക്കു നടന്നു.

ചിന്താഗ്രസ്തനായ വക്കീൽ, ഒരു കസേരയിലങ്ങനെ കുനിക്കൂടിയിരുന്നു.

ശിരസ്സ് ഇടംകൈകൊണ്ടു താങ്ങി, അദ്ദേഹം പലതും ആലോചിയ്ക്കാൻ തുടങ്ങി:

"അരമണിക്കൂർ, അല്ലെങ്കിൽ ഒന്നു്! മൃത്യു അവളെ ഗ്രസിച്ചേയ്ക്കും. ഡോക്ടരോടു് ഓപ്പറേഷൻ ചെയ്യരുതെന്നു പറഞ്ഞതബദ്ധമായി. എന്റെ കുടുംബശ്രേയസ്സിനെ ലാക്കാക്കി, ഒരു സാധുപ്പെണ്ണിന്റെ ജീവനെ

അപകടത്തിലാക്കുവാൻ എനിയ്ക്കെന്തധികാരമാണു ള്ളതു്?—"

തുറന്നുകിടക്കുന്ന ജനലിലൂടെ ഒരു തണുത്ത കാററു് ആ മുറിയിലേയ്ക്കിഴഞ്ഞുവന്നു. കസേരയിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ടുതന്നെ, വക്കീൽ കാർമ്മേഘങ്ങൾ തൂങ്ങിനിന്ന ആകാശത്തിലേയ്ക്കു ദൃഷ്ടിയുറപ്പിച്ചു. ആ നീലനഭസ്സു് അയാളുടെ വികാരപരമ്പരകളെ തെല്ലൊന്നടക്കി. എന്നാൽ, ആ ഹൃദയം വീണ്ടും തുടിയ്ക്കുകയായി.

"എന്റെ തീരുമാനം അബദ്ധമാണോ?........എന്റെ ജീവനായിരുന്നെങ്കിലോ........എന്റെ ജീവൻ ആഹുതിചെയ്താൽ മാത്രമെ, കുഞ്ഞു ജീവിയ്ക്കുകയുള്ളു എന്നു വന്നാൽ, എന്റെ നിശ്ചയം ഈവിധത്തിൽതന്നെ ആയിരിയ്ക്കുമോ?—"

അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേത്രങ്ങൾ, മുൻവശത്തുള്ള അലമാരയിലെ പുസ്തകങ്ങളിലേയ്ക്കു പതിഞ്ഞു. തന്നെത്താനറിയാതെ അയാളാ പുസ്തകങ്ങളെണ്ണാൻ തുടങ്ങി.

"ഇത്രയും ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ഉരുവിട്ടു പഠിച്ചു വലിയൊരു വക്കീലായി. കണക്കററ ധനവുമാർജ്ജിച്ചു. പക്ഷെ, അതുകൊണ്ടെല്ലാം എന്തു പ്രയോജനം! ഒന്നുപോലുമില്ലെങ്കിൽ........"

ചുവരിൽനിന്നു പല്ലി കിഴക്കോട്ടുനോക്കി ശബ്ദിച്ചു. വ്യാഴാഴ്ച ഗൗളി കിഴക്കോട്ടുതിരിഞ്ഞു ശബ്ദിയ്ക്കുക........അശുഭലക്ഷണം........! ശാരദയുടെ കാര്യം ഇതിനിടയ്ക്കു കഴിഞ്ഞിരിയ്ക്കും.

താഴത്തുനിന്നു ഡോക്ടർ തെരുതെരെ വിളിച്ചു. വക്കീൽ അങ്ങോട്ടോടി. തന്നെ എതിരേല്ക്കുന്ന അമംഗളവാൎത്ത ഇന്നതായിരിയ്ക്കുമെന്നൂഹിച്ചുകൊണ്ടു് അദ്ദേഹം പതറുന്ന പാദങ്ങളോടെ പടിയിറങ്ങി. വക്കീൽ ഇറങ്ങിവരുമ്പോളം ഡോക്ടർ കാത്തുനിന്നില്ല.

"നിങ്ങൾ വലിയ ഭാഗ്യശാലി! സുഖമായ പ്രസവം! അമ്മയും കുഞ്ഞും സുഖമായിരിയ്ക്കുന്നു!!—"

ആഹ്ലാദകരമായ വൃത്താന്തം! പക്ഷെ, ഇനിയുമൊന്നറിയുവാൻ അദ്ദേഹത്തിൻെറ ഹൃദയം വെമ്പൽകൊണ്ടു—കുഞ്ഞു് ആണോ പെണ്ണോ എന്നു്.

ഡോക്ടർ പറഞ്ഞു:—

"കുഞ്ഞു പെണ്ണാണു്. അതുകൊണ്ടു അമ്മ ജീവിച്ചു. ആണെങ്കിൽ മരണം അനിവാര്യമായിരുന്നു...."

പെണ്ണു്! അമ്മയും ശിശുവും ജീവിച്ചതു വലിയ കാര്യംതന്നെ. എങ്കിലും........പെണ്ണു്! വേറൊരു കുഞ്ഞിനെ ഇനിമേൽ കൊതിയ്ക്കേണ്ടതുമില്ല!! തൻെറ അഭിലാഷം വ്യൎത്ഥമായിപ്പോയതിൽ രാമൻനായർ വിധിയെ പഴിച്ചു. യൗവനാരംഭത്തോടുകൂടി മറെറാരു കുടുംബത്തിൽ ചെന്നുചേരേണ്ടവൾ! ഒരന്യതറവാട്ടിൽ മുതലെടുപ്പുണ്ടാക്കേണ്ടവൾ!!!

വിവിധ വികാരങ്ങളോടെ വക്കീൽ ആ കോണിപ്പടവിന്മേൽ, ഒട്ടുനേരം അങ്ങനെ ശിലാപ്രതിമപോലെ നിന്നുപോയി.

കെ. തായാട്ട്.

ആ അഴകുള്ള ശൈലി ചെറുകഥയ്ക്ക് പററിയതാണ്. റൊമാൻറിക് കഥകളിൽനിന്നു സാമൂഹ്യപ്രാധാന്യമുള്ള പ്രശ്നങ്ങളിലേയ്ക്കു തായാട്ടിന്റെ ശ്രദ്ധ തിരിഞ്ഞതു ശുഭോദർക്കമാണ്.

തോണി

ആലിക്കുട്ടി ആ വെളുത്തുപരന്ന മണൽത്തിട്ടിൽ മലർന്നുകിടന്നു. അവന്റെ ഹൃദയത്തിൽ ഒരഗ്നിപർവ്വതം കരുത്തുപൊങ്ങുകയാണ്.

അവൻ നീലിമനിറഞ്ഞ ആകാശത്തേയ്ക്കു ഉററുനോക്കി. കണ്ണെത്താത്ത വിണ്ടലത്തിന്റെ പരപ്പിലൂടെ വെള്ളിമേഘങ്ങളിഴയുകയാണ്. തെളിനീർ തുളുമ്പിനില്ക്കുന്ന പുഴയിലൂടെ പതുക്കെ പതുക്കെ അലകളെ മുറിച്ചു തുഴഞ്ഞുനീങ്ങുന്ന കൊച്ചോടങ്ങളെപ്പോലെ അവ നീങ്ങുകയാണ്. ആ കൊച്ചോടങ്ങളിലൊന്നിൽ തന്റെ ബാപ്പ ചുക്കാൻ തുഴയുന്നുണ്ടെന്നാണ് ആലിക്കുട്ടിയുടെ വിശ്വാസം.

ബാപ്പ!—നനഞ്ഞ കണ്ണുകളോടെ അവൻ തന്റെ ബാപ്പയെക്കുറിച്ചോർമ്മിച്ചു. വാത്സല്യനിധിയായ ആ പിതാവുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ, അവന്നീ നൊമ്പരപ്പുകൾ ക്കൊന്നും സാക്ഷ്യംവഹിക്കേണ്ടിവരില്ലായിരുന്നു....

മുൻപിൽ പുഴയുടെ ഒക്കിൽ ഒരു കൊച്ചുകുഞ്ഞിനെപ്പോലെ ഒട്ടിനില്ക്കുന്ന ആ ചെറിയ തോണി അവന്റെ ബാപ്പയുടെ അധ്വാനത്തിന്റെ സന്തതിയാണ്. ആ പൈതൃകസമ്പത്തു കാണുംതോറും ആലിക്കുട്ടിയുടെ ഹൃദയം പഴയ കാലങ്ങളിലേയ്ക്കു ഓർമ്മകളുടെ ചാട്ടുളിയെറിയുകയാണ് ആ അപകടംപിടിച്ച ജലപ്പുരപ്പിനെ തരണംചെയ്യാൻ ആണും, പെണ്ണും, ഹിന്ദുവും, മുസ്ലീമും, തൊഴിലാളിയും, മുതലാളിയുമായ എത്രയെത്ര ആളുകൾ, തന്റെ ബാപ്പയുടെ ചുക്കാൻ വലിയെ ശരണംപ്രാപിച്ചുകാണില്ല!..................................
തന്റെ പിതാവിന്റെ വിയപ്പുതുള്ളികൾ ഒട്ടിക്കിടക്കുന്ന ആ കൊച്ചുതോണിയെ നോക്കി, ആലിക്കുട്ടി അകം നിറഞ്ഞ ഭക്തിയോടെ ഒന്നു നിശ്വസിച്ചു.

ഇടക്കിടെ പൊങ്ങിയും താണും തോണിയുടെ കൊമ്പിനെതൊട്ടു നമസ്കരിച്ചുകൊണ്ടു പച്ചത്തലയും, ചുവന്ന വാലുമുള്ള ഒരു ചെറിയ തുമ്പി പാറിക്കളിക്കുകയാണ്. അതു കണ്ടപ്പോൾ, അവന്നു ആ കത്തിയൊലിക്കുന്ന പുഴ വിഴുങ്ങിക്കളഞ്ഞ തന്റെ കൊച്ചനുജനെക്കുറിച്ചോർമ്മവന്നു. മൊയ്തീൻകുഞ്ഞ് തുമ്പിയുടെ രൂപത്തിൽ തന്റെ ബാപ്പയുടെ ആ അമൂല്യസ്വത്തി

ന്നെ തൊട്ടവന്ദിക്കാൻ വന്നതായിരിക്കുമെന്നു ആലിക്കുട്ടിക്കു തോന്നി.

തോളിൽ കിത്താബുകെട്ടും, അരയിൽ ഒരു ചുവന്ന തോൽപട്ടയും, തലയിൽ ചെണ്ടുതൂങ്ങുന്ന ഒരു ചുമപ്പുതൊപ്പിയുമായി തന്റെ പിന്നാലെ ഓത്തുപള്ളിയിലേയ്ക്കു തെറിച്ചു തെറിച്ചോടിവരാറുള്ള ആ വികൃതിപ്പയ്യനെക്കുറിച്ചോർത്തപ്പോൾ ആലിക്കുട്ടിയുടെ കണ്ണുകൾ നനഞ്ഞുപോയി!........തോണിയുടെ അററത്തിരുന്നു മുറുക്കാൻപൊതിയഴിച്ചു വായിന്റെ ചുവ മാററിക്കൊണ്ടു തന്റെ ബാപ്പ തട്ടിവിടാറുള്ള ആ സ്നേഹം തുളുമ്പുന്ന പരിഹാസങ്ങൾ അവന്നോർമ്മയിൽവന്നു.

"പുയ്യാപ്ല എങ്ങട്ടേക്കാ?"

പിതൃഹൃദയന്റെ രോമാഞ്ചംനിറഞ്ഞ ആ വാക്കുകൾ ബാപ്പയുടെ ചുണ്ടിൽനിന്നു ഊൻവീഴമ്പോഴെല്ലാം, മൊയ്തീൻകുഞ്ഞ് തന്റെ കറിയ കഴുത്തു ഉയർത്തിപ്പിടിച്ചു ഒരു പോലീസുകാരന്റെ ഊററത്തോടെ നടന്നുകൂടങ്ങും,........കണ്ണീരിലൂടെ നീന്തിവരുന്ന ആ ചിത്രങ്ങൾ ആലിക്കുട്ടിയുടെ ഓർമ്മകളിലേയ്ക്കു തള്ളിത്തള്ളിവരികയാണ്............തന്നെയും വൃദ്ധയായ ഉമ്മയേയും, പ്രായംതികഞ്ഞ ഒരു പെങ്ങളെയും തനിയെ നിറുത്തിക്കൊണ്ടു ആ പുഴ തന്റെ ബാപ്പയേയും, അനുജനേയും തട്ടിയെടുത്തിയിരിക്കയാണ്!.................

ആലിക്കുട്ടിയുടെ ഭാരം ഇന്നു വളരെ വലുതാണ്. വിധവയായ ഒരുമ്മയും, പ്രായംതികഞ്ഞ ഒരു പെങ്ങളും,

തന്റെ അധ്യാനത്തിന്റെ വിയപ്പുതുള്ളികളെമാത്രം ആശ്രയിച്ചാണ് ജീവിക്കുന്നത്. പ്രായംതികഞ്ഞ കതിരക്കുട്ടിയെക്കുറിച്ചോർക്കുമ്പോഴെല്ലാം അവൻ അന്തം വിട്ടുപോകാറുണ്ട്!

കിഴക്കൻ മലയുടെ നെറുകപൊട്ടി സൂര്യൻ വട്ടം പിടിച്ചു കിളർന്നുവരുംമുൻപ് ആലിക്കുട്ടി പുഴക്കടവിൽനിന്നും ഒരു വിളിപ്പാടുമാത്രം അകലെയുള്ള തന്റെ കൂരയിൽനിന്നും ഇറങ്ങും. മരംകോച്ചുന്ന ശൈത്യമായാലും, കോരിയൊഴിക്കുന്ന മഴയായാലും ഒരു പട്ടാള ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെ കൃത്യനിഷ്ഠയോടെ അവൻ തന്റെ ജോലി നിർവ്വഹിക്കും.

വെള്ളമേഘംകൊണ്ടു തട്ടമിട്ട ആ കുന്നിന്റെ ചരുവിലൂടെ ഊർന്നിറങ്ങിവരുന്ന കന്നാലിപ്പിള്ളർ തന്റെ കുടിലിന്റെ മുററത്തുകൂടെ കടന്നുപോകുന്നത് ആലിക്കുട്ടി ആ ഇരുന്ന ഇരുപ്പിൽനിന്നു കണ്ടു. അവരെന്തിനാണാവഴിയിലൂടെ ഇറങ്ങിവരുന്നതെന്നു ആലിക്കുട്ടിക്കു നന്നായറിയാം. തന്റെ പെങ്ങളുടെ കണ്ണിന്നു കറുപ്പും, മാറിന്നു കനവും വീണുതുടങ്ങുംമുൻപ് ആരും ആ കുടിലിനെ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നില്ല. തന്റെ പ്രിയപ്പെട്ട ബാപ്പയും, അനുജനും നീർച്ചുഴിയിൽപെട്ടു ശ്വാസംമുട്ടി മരിച്ചപ്പോഠംപോലും ആരും ആ കുടിലിനെ തിരിഞ്ഞു നോക്കിയിരുന്നില്ല. എന്നാൽ ഇടക്കാലത്തു അവക്കെല്ലാം എന്തൊരു ലോഗ്യമാണ്. ബാപ്പയുടെ കണ്ണിന്നു "ഹറാ" മായിരുന്ന മഹമൂദ്പോലും, തന്നെ കാണുമ്പോഠം

പല്ലു വെളിക്കുകാട്ടാൻ തുടങ്ങും. കറുത്ത തൊണ്ണുകളിൽ ഒട്ടിപ്പിടച്ചുനില്ക്കുന്ന പുളിങ്കുരുപോലുള്ള പല്ലുകൾ കൊററനാടിനെപ്പോലെ ഇളിച്ചുകാട്ടികൊണ്ടു മഹമ്മൂദ് തന്റെ യോഗ്യംപിടിക്കുന്നതെന്തിനാണെന്നു ആലിക്കുട്ടിക്കറിയാം.

"ഉമ്മപെങ്ങന്മാരില്ലാത്ത ഇബിലീസുകൾ—" ആലിക്കുട്ടി ഒരു ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ ആ പൂഴിമണ്ണിൽ കമിഴ്ന്നുകിടന്നു തേങ്ങിക്കരഞ്ഞു....

അക്കരയിൽനിന്നും ആരോ തോണിക്കു വിളിക്കുകയാണു്.

"ക ....വേ.........ക്രൂ...."

ആലിക്കുട്ടി പിടഞ്ഞെഴുന്നേററു കണ്ണുതുടച്ചു, ഉറുമാൽ തലയിൽകെട്ടി. ആകാശത്തിന്റെ നീലിമയിലൂടെ അപ്പോഴും ആ വെള്ളിമേഘങ്ങൾ ഇഴയുകയാണു്. അവൻ തോണിയുടെ കെട്ടഴിച്ചു ചുക്കാൻ വലിച്ചുതുടങ്ങി........അവന്റെ കൈകൾ ഒരു യന്ത്രത്തെപ്പോലെ പ്രവത്തിച്ചു.

* * *

പ്രാരാബ്ധങ്ങളുടെ പാറക്കെട്ടുകളിൽ തട്ടിയും മുട്ടിയും ആ ജീവിതം അങ്ങനെ നീങ്ങി. പ്രസരിപ്പുനിറച്ച ഒരു തങ്കക്കുട്ടകപോലെ കതീശക്കുട്ടി വളന്നു. അവളുടെ യൌവനം വിങ്ങിപ്പൊട്ടുകയാണു് പകുതി ചുണ്ടു വിടത്തിയ ആ പനിനീർപ്പൂവിനെ കാണുംതോറും ആലിക്കുട്ടിയുടെ ഞരമ്പുകളിൽ കുപ്പിച്ചില്ലുകൾ തറച്ചു തുടങ്ങി........

"മോനേ, കതിരപ്പെണ്ണിന്നൊരു പുയ്യാപ്ല വേണ്ടേ?" വിധവയായ ഉമ്മയുടെ രോദന നിറഞ്ഞ വാക്കുകൾ അവൻെറ ഹൃദയത്തിൻെറ അറകളിൽ തുളച്ചുകയറും. വേണം. മാപ്ലവേണം. പെണ്ണായാൽ ആണു് തുണയ്ക്കുവേണം. പെങ്ങൾക്കു ഒരാൺപിറന്നവനെ തേടിപ്പിടിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടതു് തൻെറ കടമയാണു്. ആ കടമ നിർവ്വഹിക്കപ്പെടാത്ത കാലത്തോളം തനിക്കൊരു സ്വസ്ഥതയുമുണ്ടാകയില്ലെന്നു ആലിക്കുട്ടിക്കു നന്നായറിയാം. പക്ഷെ, നിർദ്ധനനായ ആ ചുക്കാൻവലിക്കാരന്നു എന്തു ചെയ്യാൻ കഴിയും?

ഖദീജക്കുട്ടിയെ അവൻ വെളിച്ചംകാണാനനുവദിയ്ക്കാറില്ല. അവളുടെ തല വെളിയിൽ കാണുമ്പോഴേയ്ക്കും അന്നാട്ടിലെ കണ്ണിൽ ചോരയില്ലാത്ത ചെകുത്താന്മാർ അവളെ ഒളികണ്ണിടാൻ തുടങ്ങുമെന്നു അവന്നറിയാം. അത്തരക്കാരുടെ കൂട്ടുകെട്ടിൽനിന്നു അവൻ മനഃപൂർവ്വം ഒഴിഞ്ഞുനിന്നു.

തൻെറ പുരയുടെ പടിക്കലൂടെ ചുകന്ന കാച്ചിയും, വെള്ളത്തട്ടവുമായി, ശീലക്കുടയും മറച്ചുപിടിച്ചു അരയിലെ കിങ്ങിണിയും കിലുക്കി തൻെറ പ്രായക്കാരായ പെൺകുട്ടികൾ നടന്നകലാറുള്ളതു് ഖദീജക്കുട്ടി നെടുവീർപ്പുകളോടെ നോക്കിനില്ക്കാറുണ്ടു്. അത്തരത്തിലൊന്നു ചമഞ്ഞുപിടിച്ചു തനിക്കും എവിടെയെങ്കിലും പോകേണമെന്നു അവൾ കൊതിക്കാറുണ്ടു്. പക്ഷെ, ഇക്കാക്കയുടെ മത്തങ്ങപോലെ വീർത്തുകെട്ടിയ മുഖം കാണുമ്പോൾ, അക്കാര്യത്തെക്കുറിച്ചോർക്കാൻപോലും അവൾ

ക്കു ധൈര്യം വരാറില്ല. എന്നാലും, വരുന്നതു വരട്ടെയെന്നുകരുതി ഒരു ദിവസം അവൾ വാതിൽപ്പൊളിയിൽ മറഞ്ഞുനിന്നുകൊണ്ടു ആലിക്കുട്ടിയെ വിളിച്ചു:

"ഇക്കാക്കാ—"

"എന്താ പെണ്ണേ?"

"ഇക്കാക്കക്ക് ദേഷ്യം വരേോ?"

"എന്തിനാ മോളേ?"

"എനക്കൊ ബയദ്കേക്കാൻ പോണ്ടീന്നും—"....
അവളുടെ ശബ്ദം പേടികൊണ്ടു വിറക്കുകയായിരുന്നു.

ആലിക്കുട്ടി ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല. അങ്ങനെയുള്ള സന്ദർഭങ്ങളിൽ അവൻ മൂകനായിരിക്കുകയാണ് പതിവ്. കാരണം തന്റെ നാക്കിളകിയാൽ അതു പെങ്ങളുടെ കരളിൽ തീയെരിയുന്നതരത്തിൽ നിയന്ത്രണാതീതമായിപ്പോകുമെന്നു അവന്നറിയാമായിരുന്നു. ആലിക്കുട്ടി അവിടെ നിന്നും എഴുന്നേററുനടന്നുകളഞ്ഞു. തലയിലിട്ട തട്ടംകൊണ്ടു കണ്ണുതുടച്ചു ഖദീജ പിറു പിറുത്തു:

"ഇക്കാക്കക്കെന്നെ കണ്ടൂടാ—"

ആലിക്കുട്ടി ഞെട്ടിപ്പോയി. തന്റെ ഉടപ്പിറന്നവൾ അതു പറയുമെന്നു അവൻ കരുതിയതല്ല. കത്തിയൊലിക്കുന്ന പുഴയോടു മല്ലിട്ടുകൊണ്ടു രാവും, പകലും ചോര നീരാക്കി താൻ ചുക്കാൻ വലിക്കുന്നതു ഖദീജക്കുട്ടിക്കു വേണ്ടിയാണ്....അവൾ പറഞ്ഞ വാക്കുകളോർക്കുന്തോറും ആലിക്കുട്ടിക്കു കലികയറി. അവൻ തന്റെ

ചുകന്ന കണ്ണുകൾ ഒരു ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ തുറിച്ചുനിറുത്തിക്കൊണ്ടു അവളുടെനേക്കു തിരിഞ്ഞുനിന്നലറി.

"എന്താടീ ഇബ്‌ലീസെ നീ പറഞ്ഞതു?"

കവിളിലൂടെ കണ്ണീരൊലിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു അവൾ പൊട്ടിപ്പൊട്ടി കരയുകയാണു്. ആലിക്കുട്ടിയുടെ കരളിൽ ആളിപ്പടൎന്ന അമൎഷത്തിൻെറ തീപ്പൊരികൾ ആ കണ്ണീർ വീണുനനഞ്ഞു. അവനും കരഞ്ഞു.....................

അവളുടെ തളിരിട്ടുവരുന്ന ആശകളെയൊന്നും അവൻ വളരാനനുവദിക്കാറില്ല. അതു നാമ്പിൽതന്നെ നുള്ളിക്കളയുന്ന താൻ കണ്ണിൽ ചോരയില്ലാത്ത ഒരു ചെകുത്താനാണെന്നു ആലിക്കുട്ടിക്കുതന്നെ നന്നായറിയാം.............എന്നാലും തന്നോടു സ്നേഹമില്ലെന്നു പറയാൻമാത്രം ഉടപ്പിറന്നവളുടെ നാക്കു വളയുമെന്നു അവൻ കരുതിയിരുന്നില്ല. അല്ലെങ്കിൽ അഴിക്കൂട്ടിലിട്ട പച്ചക്കിളിയെപ്പോലെ വീട്ടിൻെറ ഉമ്മറത്തുനിന്നും പുറത്തിറങ്ങാനനുവദിക്കാതെ അവൾക്കു ചുററും നിയന്ത്രണത്തിൻെറ മുള്ളുവേലികൾ കെട്ടിയതെന്തിനാണു്? അവളുടെ നന്മക്കുവേണ്ടിയല്ലേ? യൗവനം പൊട്ടിത്തെറിക്കുന്ന ഖദീജക്കുട്ടിയുടെ വിലപ്പെട്ട പലതും റാഞ്ചിക്കൊണ്ടുപോകുവാൻ ചിറകും വിരുത്തിനില്ക്കുന്ന കഴുകക്കൂട്ടത്തിൽ നിന്നും അവളെ രക്ഷിക്കുവാനല്ലേ?...........
തലയിൽ കയ്യുംവെച്ചു അവനാ ഉമ്മറത്തു കുത്തിയിരുന്നു.
"ൻെറ ബാപ്പോ!...."

ആലിക്കുട്ടിയുടെ തലച്ചോറിൽ ആണികൾ കുത്തിയിറക്കിക്കൊണ്ടു തന്റെ നിസ്സഹായത വല്ലിളിച്ചു. ചുക്കാൻ പിടിച്ചു തടിച്ചുകൊഴുത്ത കൈത്തണ്ടയിലെ ഇറച്ചിത്തുണ്ടങ്ങൾ മുള്ളുകൾ കുത്തിയതുപോലെ വേദനിക്കുകയാണ്. ആ വേദന പടന്നു പടന്നു ശരീരം മുഴുക്കെ നിറയുന്നു. അവൻ തന്റെ മൊട്ടത്തല തലോടി പായയിൽ മലന്നുകിടന്നു................

പുഴക്കക്കരെ ബാങ്കുവിളിച്ചു. ആ ബാങ്കുവിളി അവന്റെ വേദനിക്കുന്ന ചിന്തയിൽ കല്ലെറിഞ്ഞു. അവൻ പിടഞ്ഞെഴുന്നേററു നിസ്കാരത്തിനുള്ള വട്ടംക്രൂട്ടി.

"കരിമീനും കണക്കുള്ള കടക്കണ്ണു് കാണേ

കരളിലൊരാശവന്ന് നിറയ്ണ് തേനേ........"

പുരയ്ക്കുമുൻപിൽ പരന്നുകിടക്കുന്ന പൂഴിപ്പുറപ്പിനെ ഇക്കിളിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടു് തത്തിത്തത്തി വരികയാണാഗാനം............അങ്കിയുമിട്ടു കൈ മലത്തി നില്ക്കുന്ന ആലിക്കുട്ടിയുടെ കാതുകളിൽ അതു തുണ്ടുകയറി. അല്ലാഹിന്റെ കാരുണ്യത്തിനുവേണ്ടി തേടുകയായിരുന്ന ആത്മാവിനെ അതലോസരപ്പെടുത്തി. അവന്നരിശം കയറി. "നിസ്കാരത്തിനുകൂടി സൈപരം തരാത്ത വഷ്ങൾ—" ആലിക്കുട്ടിയുടെ ഹൃദയം മുറുമുറുത്തു

ശ്രദ്ധയെ കഴിയുന്നതും പിടിച്ചുനിറുത്തിക്കൊണ്ടു അവൻ തന്റെ നിസ്കാരകർമ്മം നിർവ്വഹിച്ചു........

പാട്ടിന്റെ അലകൾ അപ്പോഴും ആ പരിസരത്തിൽ തത്തിത്തത്തിക്കളിക്കുകയാണ്.

“........കരയുന്ന ചരക്കേനിൻ കരിമിഴികാണേ
കരളിലെ ചെമ്പരത്തി കരിയ്ണ്തേനേ....”

ആരെയുദ്ദേശിച്ചാണ് അവരാ പാട്ടുപാടുന്നതെന്ന ആലിക്കുട്ടിക്കറിയാം. അയാൾ പല്ലുകടിച്ചു പിറുപിറുത്തു:

“ഉമ്മപെങ്ങമ്മാരില്ലാത്ത ഇബിലീസുകൾ—”

കൂടഴികൾ മുറിച്ചു പുറത്തുപോകുവാൻ വെമ്പുന്ന ഒരു കിളിക്കുഞ്ഞിനെപ്പോലെ ഖദീജ അകായിലെ ജനാലപ്പഴുതിൽ ചുവന്നുതുടുത്ത തൻെറ മുഖമമർത്തിക്കൊണ്ടു ആ പാട്ടു വന്നവഴിയെ ഉററുനോക്കുകയാണ്. ആ പാട്ടിൻെറ അലകളിൽ മുങ്ങിമുഴുകി അവളുടെ ചുണ്ടും കണ്ണും വികസിച്ചു. അഭിലാഷങ്ങൾ കത്തിക്കരിഞ്ഞ ചുടലക്കാട്ടിൽനിന്നും അടിച്ചെത്തുന്ന ഒരു ചുടുകാററു പോലെ, അവൾ നെടുവീർപ്പിടുകയാണ്.

“എന്തെടീ പെണ്ണേ നോക്കുന്നേ?” വികാരത്തിൻെറ ആ കൊച്ചുമേഖലയിൽ കല്ലെറിഞ്ഞുകൊണ്ടു ആലിക്കുട്ടി അവളെ ശാസിച്ചു.

ഇക്കാക്കയുടെ പരുക്കൻ സ്വരം കേട്ടപ്പോൾ അവൾ മയക്കത്തിൽനിന്നും ഉണർന്നതുപോലെ ഒന്നു ഞെട്ടി പുറകോട്ടുമാറി.

“പാവം പെണ്ണ്!” സഹതാപത്തിൻെറ നനവുകൾ വീണു കുതിർന്ന ഒരു നെടുവീർപ്പ് ആലിക്കുട്ടിയിൽ നിന്നുയർന്നു.

* * *

പുഴക്കപ്പുറത്തുള്ള ആ കൊച്ചുപുരയിൽ മറിയുമ്മക്കു കാനോത്തു നടക്കുകയാണു്. ആലിക്കുട്ടിയുടെ ഉമ്മറപ്പടിയിൽനിന്നു നോക്കിയാൽ അവിടെ നടക്കുന്ന കോലാഹലങ്ങൾ കാണാം ആ കാനോത്തുപുരയിൽനിന്നും അരിച്ചരിച്ചുവരുന്ന കാന്തവിളക്കിന്റെ നീലവെളിച്ചം, രാത്രിയുടെ പാറക്കെട്ടുകളിലൂടെ അരിഞ്ഞൊഴുകി, ആ പുഴയുടെ തെളിനീരിൽ അലിഞ്ഞു ചേരുന്നുണ്ടു്.

നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളോടെ ആലിക്കുട്ടിയും, ഉമ്മയും, ഖദീജയും പുരത്തിണ്ണയിലിരുന്നു ആ രംഗത്തേയ്ക്കു ദൃഷ്ടിയയച്ചു.

മറിയുമ്മക്കു തന്റെ ഉടപ്പിറന്നവളുടെ വയസ്സാണു്. തന്റെ ബാപ്പയുണ്ടായിരുന്നപ്പോൾ, ഖദീജയേയും മറിയമിനെയും കൈനടത്തി അക്കരയിലെ കാപ്പിക്കടയിൽനിന്നും അരിപ്പിട്ടും, ചക്കരക്കിഴങ്ങും വാങ്ങിക്കൊടുക്കാറുള്ളതു് അവനോർമ്മയുണ്ടു്. ബാപ്പ ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ, ഇന്നാക്കാനോത്തുപുരയിലെ പുയ്യാപ്ല താനാകുമായിരുന്നു. മറിയുമ്മയേയ്ക്കാൾ ആറുമാസത്തിന്നു മൂപ്പുള്ള ഖദീജക്കുട്ടിയുടെ കാനോത്തു ഇതിന്നുമുമ്പുതന്നെ നടക്കുമായിരുന്നു........................

മറിയുമ്മയുടെ കാനോത്തിന്നു അവർ ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. പക്ഷെ, എങ്ങിനെ പോകാനാണു്? കാനോത്തു്പുരയിലെ ചമയങ്ങൾ കാണുമ്പോൾ ഖദീജക്കുട്ടിയ്ക്കു കണ്ണീരുറന്നാലോ? തന്റെ നസീബിനെക്കുറി

ച്ചോത്ത് അവളുടെ ഹൃദയം വേദനിച്ചാലോ?....ആലി ക്കുട്ടിയുടെ ചിന്ത ആവഴിക്കു തിരിയുകയാണ്.

"ഇക്കാക്കാ—" തലയിലിട്ട തട്ടത്തിന്റെ അററം കൈവിരലിൽ ചുററിപ്പിടിച്ചു ഖദീജ വാതിൽപ്പൊ ളിയിൽ മറഞ്ഞുനിന്നുകൊണ്ടു വിളിച്ചു.

ആലിക്കുട്ടി ചിന്തയിൽനിന്നുമുണർന്നു. അവൾ ക രയുന്ന ശബ്ദത്തിൽ വിളിക്കുകയാണ്.

"ഇക്കാക്കാ—"

"എന്താ പെണ്ണേ?"

"ഞമ്മക്ക് പോവ്വാ?"

"എവിടെ?"

"കാനോത്തിന്—"

"ഞാമ്പരുന്നില്ല—"

"പോവ്വാ ഇക്കാക്കാ—"

"ഇജ്ജ് ബേണങ്കി പോയ്ക്കോടീ—"

അവൾ കരഞ്ഞു; തേങ്ങിത്തേങ്ങിക്കരഞ്ഞു.

കാനോത്തു പുരയിൽനിന്നും ഉയന്ന വാദ്യമേളങ്ങ ളുടെ ആരവം ആ മണൽപ്പുരപ്പിലൂടെ ഒഴുകിവന്നു അ വരുടെ ഹൃദയങ്ങളിൽ തളംകെട്ടി.

"ആലിക്കുട്ട്യ...." ഭീതികലന്ന വാത്സല്യസ്വര ത്തിൽ ഉമ്മ അവനെ വിളിച്ചു.

"എന്തുമ്മാ—" ആലിക്കുട്ടി വിളികേട്ടു.

"നെന്റെ ബാപ്പയുണ്ടാന്നെങ്കിൽ—"ആ ഉമ്മ ആ ലിക്കുട്ടിയുടെ ഓർമ്മകളിലേയ്ക്കു വീണ്ടും തീയുതിപ്പടത്തു

കയാണ് അവരുടെ തൊണ്ടയിടറി, അവരും തേങ്ങി ത്തുടങ്ങി.

ആലിക്കുട്ടിയുടെ ഹൃദയം അസ്വസ്ഥമായി. വെ ളിച്ചംനിറഞ്ഞ നീലാകാശത്തിലേക്ക് അവൻ അറിയാ തെയൊന്നു നോക്കിപ്പോയി. വെള്ളമേഘങ്ങൾ അ പ്പോഴും ഒരു കൊച്ചോടംപോലെ അവിടെയിഴയുകയാ ണ്. ജലപ്പരപ്പിനെ മുറിച്ചുകൊണ്ടു നീങ്ങുന്ന തോണി ക്കുചുറ്റും പാറിക്കൂടുന്ന നരക്കൂട്ടകളെപ്പോലെ, ചില നക്ഷത്രങ്ങൾ അങ്ങിങ്ങായി തങ്ങിനില്ക്കുന്നുണ്ട്. ആ ലിക്കുട്ടി കൈ രണ്ടും പൊക്കി നെഞ്ചിലമർത്തിക്കൊണ്ട് മേല്പോട്ടേക്കുനോക്കി വിളിച്ചു: ''ഹെന്റെ ബാപ്പോ!....'' 'സ്വർക്ക'ത്തിലെ തോണിക്കാരനായ തന്റെ പ്രിയപ്പെ ട്ട ബാപ്പ ആകാശത്തിലെ കൊച്ചോടങ്ങളിലൊന്നിൽ നിന്നും വിളികേൾക്കുന്നതായി അവനു തോന്നി.

എന്തോ തീരുമാനിച്ചുറച്ചപോലെ അവൻ പ റഞ്ഞു:

''ഉമ്മാ, ഖദീജയോട് ചമഞ്ഞോളാൻ പറയ്യ്—'' ആലിക്കുട്ടി കാലും മുഖവും കഴുകി നിസ്കരിച്ചു.

ഖദീജക്കുട്ടി സന്തോഷംകൊണ്ടു തുള്ളിച്ചാടി. അ വൾ, തനിക്കേറ്റവും പ്രിയപ്പെട്ട കാച്ചിയും തട്ടവുമെ ടുത്തു ചമഞ്ഞുതുടങ്ങി. മരപ്പെട്ടിയുടെ അടിയിൽ വള രെക്കാലമായി വീർപ്പുമുട്ടി അടങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന ആ പ ട്ടുവസ്ത്രം അവളെടുത്തൊന്നു മണപ്പിച്ചു. മുൻപെപ്പോ ഴോ കരുതിവെച്ച അത്തറെടുത്തു അവൾ തന്റെ ചുരു

ളൻ തലമുടിയിലും തട്ടത്തിലും തേച്ചു. അങ്ങനെ ഒരു ഹൂറിയെപ്പോലെ ചന്തംവരുത്തി അവൾ അണിഞ്ഞൊരുങ്ങി.......................

മങ്ങിയ നാട്ടുവെളിച്ചത്തിലൂടെ അവരാ പുഴക്കരെയിലേക്കു നീങ്ങി..................

അരയിൽ കിങ്ങിണികൾ കിലുക്കിക്കൊണ്ടു ആലിക്കുട്ടിയുടെ പിറകെ ഖദീജക്കുട്ടി ചന്തംവെച്ചു. ആ പാവപ്പെട്ട ഉമ്മ അവരെ അനുഗമിച്ചു.

വഴിയിലാരും ശബ്ദിച്ചില്ല.

പുഴക്കരയിലെത്തി. തോണിതൊട്ടു നമസ്കരിച്ചുകൊണ്ടു ആലിക്കുട്ടി അതിന്റെ കെട്ടഴിച്ചു. തോണിയുടെ രണ്ടുവക്കുകളും പിടിച്ചു ഉമ്മയും മകളും അതിൽ പതിഞ്ഞിരുന്നു. ഹൃദയത്തിൽ കൊടുങ്കാററുമായി ആലിക്കുട്ടി ചുക്കാൻ വലിച്ചു.

അവരുടെ തലയ്ക്കുമീതെ, കണ്ണെത്താത്ത ആ നീലാകാശത്തിന്റെ പരപ്പിൽ ഒററയായ ഒരു വെള്ളിമേഘം നീങ്ങുകയാണ്. തങ്ങളെ യാത്രയയയ്ക്കാൻ സ്വർഗ്ഗത്തിൽനിന്നു തന്റെ ബാപ്പ കൊച്ചോടവുമായി വരികയാണെന്നു അവനുതോന്നി. ആലിക്കുട്ടി ആ വെള്ളിമേഘത്തെ നോക്കി ഒന്നു നെടുവീർപ്പിട്ടു.

"നെന്റെ ബാപ്പ പോയതിൽപിന്നെ ഞാനിതൊന്നാമതായി പുഴ് കടക്കുകയാ മോനെ—" ഉമ്മ പഴയ സ്മരണകളുടെ ചുരുൾനിവർത്തി ആ വല്ലാത്ത നിശബ്ദതക്കു വിരാമമിടുകയാണ്.

ആലിക്കുട്ടി ഒന്നു മൂളി. ഓളങ്ങളിലൂടെ താളംപിടിച്ചു മുന്നോട്ടു നീങ്ങുന്ന ആ കൊച്ചുതോണി, താടയാട്ടിക്കുണുങ്ങിയോടുന്ന ഒരു വണ്ടിക്കാളയെപ്പോലെ, അലമുറിച്ചുനീങ്ങി. നീലാകാശത്തിലെ ആ വെള്ളിമേഘം തോണിക്കൊപ്പം ചലിച്ചുതുടങ്ങി...........വേദനകളുടെ ചൂണ്ടൽ കൊളുത്തുന്ന ആലിക്കുട്ടിയുടെ ഉൾത്തടം അസ്വസ്ഥമാകുകയാണ്.

അവൻ മേല്പോട്ടേയ്ക്കു മുഖമുയർത്തി നീലനഭസ്സിന്റെ വലിയ പുഴയിൽ വെള്ളപ്പായവിരിച്ച ആ കൊച്ചോടത്തിൽ തന്റെ ബാപ്പ അപ്പോഴും അവിശ്രമം ഇഴയുകയാണ്.

"ഉമ്മാ—"

"എന്തോ മോനേ?"

ആലിക്കുട്ടി ഒരു ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ തന്റെ വലത്തുകൈ പൊക്കി അലക്ഷ്യതയിലേക്കു വിരൽ ചൂണ്ടി.

"നോക്കുമ്മാ—"

"എന്താ മോനേ ?"

"അതാ ആ ആകാശം നോക്കു—"

ഉമ്മ അങ്ങുനോക്കി.

"അതാ ഉമ്മാ—"

"ആര് ?—"

"ബാപ്പ !—"

ആലിക്കുട്ടി വിതുമ്മുകയാണ്.

ഒന്നും മനസ്സിലാകാത്ത മട്ടിൽ, വേദനകൾ നിറഞ്ഞ ഓർമ്മകളെ കെട്ടിപ്പുണർന്നുകൊണ്ടു ആ ഉമ്മയും മകളും പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു.

ആലിക്കുട്ടി പെട്ടെന്നു മൗനിയായി വീണ്ടും തോണി തുഴഞ്ഞു. അവൻെറ ചിന്ത ഒരു നൂൽ പാലത്തിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുകയായിരുന്നു.

തോണി പാതിദൂരം വിട്ടുകഴിഞ്ഞു. ആ മങ്ങിയ വെളിച്ചത്തിൽ മറുകരയിലെ പലതും അവ്യക്തമായി കണ്ടുതുടങ്ങി. കാനോത്തുപുരയിൽനിന്നുള്ള ബഹളങ്ങൾ അവരുടെ കാതുകളിൽ അലയടിക്കുകയാണു്....

ആലി ആക്കരയിലേയ്ക്കു കണ്ണെറിഞ്ഞു. അവിടെ ചില കരിനിഴലുകൾ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകയാണെന്നു അവനു തോന്നി. ദാ അപ്പുറം ആരോ തങ്ങളെ കാത്തുനില്ക്കുകയാണു്! അവൻ ഖദീജക്കുട്ടിയെ നോക്കി. വീണ്ടും....

ഖദീജക്കുട്ടിയുടെ യൗവനം തട്ടിപ്പറിക്കാൻ അക്കരെ ആരെല്ലാമോ പതിയിരിക്കുകയാണെന്നു് അവനു തോന്നിപ്പോയി. അവൻെറ ചിന്തയിൽ തീപ്പൊരികൾ വീണു.

"ൻെറ ബാപ്പോ!" അവൻ ഹൃദയം നൊന്തുവിളിച്ചു. "ബാപ്പോ! ....ബാപ്പോ!"................ നീലാകാശത്തിലൂടെ തോണി തുഴയുന്ന തൻെറ ബാപ്പ കേൾക്കത്തക്കവിധത്തിൽ അവൻ നീട്ടി നീട്ടിവിളിച്ചു.

ആ പാവപ്പെട്ട ഉമ്മയും, മകളും തോണിയ്ക്കുള്ളിൽ കിടന്നു നിലവിളിക്കുകയാണു്!

"ചതിക്കല്ലേമോനേ—" ഉമ്മ ആലിയെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു...........

ആലിക്കുട്ടി അപ്പോഴും ആകാശത്തിൽ കണ്ണു നട്ടുകൊണ്ടു ഒരു ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ ചുക്കാൻ വലിക്കുകയാണു് !

സീമയററ ആകാശപ്പുഴയുടെ തെക്കേക്കോണിൽനിന്നു പാറക്കല്ലുപോലുള്ള ഒരു കരിമേഘം ഇഴഞ്ഞുവന്നു. ആലിക്കുട്ടി അതിൻെറ ഗതി നോക്കുന്നുണ്ടു്. അതു പ്രിയപ്പെട്ട ബാപ്പയുടെ തോണിയെ സമീപിക്കുന്നു ! അവൻ ശ്വാസം മുറുക്കിപ്പിടിച്ചു. ബാപ്പയുടെ തോണിയെ തച്ചുടച്ചുകൊണ്ടു ആ കരിമേഘം മുന്നോട്ടു നീങ്ങി !!

ആലിക്കുട്ടിയുടെ തലച്ചോറിൽ അഗ്നിസ്ഫുലിംഗങ്ങളുയന്നു.

"ബാപ്പാൻെറ തോണി പോയെൻെറള്ളോ—" അവൻ അട്ടഹസിയ്ക്കുന്ന സ്വരത്തിൽ ആക്രോശിച്ചു. ആ ഒഴുകിയലക്കുന്ന വെള്ളത്തിൽ ചുക്കാൻ വലിച്ചെറിഞ്ഞുകൊണ്ടു ആലിക്കുട്ടി കൈകൾ മേല്പോട്ടുയത്തി.

ഖദീജക്കുട്ടി ഇരുന്നേടത്തുനിന്നും ഒന്നു തെള്ളിപ്പോയി. ആ പാവപ്പെട്ട ഉമ്മ മാറത്തടിച്ചു കരഞ്ഞു. ആലിക്കുട്ടി ഒരു ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ അപ്പോഴും കണ്ണുകൾ തുറിച്ചു ആകാശത്തിലേക്കുററു നോക്കുകയാണു്...........

കടിഞ്ഞാണററ ഒരു പന്തയക്കുതിര കണക്കെ, തോണി നട്ടപ്പുഴയിലേക്കു പാഞ്ഞുപോയി............... നീർച്ചുഴിയിലൂടെ ആ വേദനിക്കുന്ന ആത്മാക്കളേയും വഹിച്ചുകൊണ്ടു തോണി താഴോട്ടു നീങ്ങുകയാണ്....

എല്ലാം നിശബ്ദം. പുഴയുടെ കരയിൽ ഇരുട്ടിന്റെ ഭൂതത്തെപ്പോലെ വളൎന്നുനില്ക്കുന്ന തെങ്ങിൻകൂട്ടങ്ങളിലൂടെ മറിയുമ്മയുടെ കാനോത്തുപുരയിൽനിന്നും തട്ടിത്തടഞ്ഞെത്തുന്ന കോലാഹലങ്ങളുടെ ആരവങ്ങൾ മാത്രം അപ്പോഴും ആ ഏകാന്തതയെ ഇക്കിളിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

ടാററാപുരം സുകുമാരൻ.

ഉപന്യാസകാരനും നിരൂപകനുമായ സുകുമാരനിൽ, പ്രതിഭാശാലിയായ ഒരു കഥാകാരനെയും ദർശിക്കാം. ആ പ്രതിപാദനരീതിക്കു് അതിന്റെതായ ലാളിത്യമുണ്ടു്

രാജാവ്

ആ ഫാക്ടറിയുടെ പടിക്കൽ വന്നുനിന്നപ്പോഴം പൊന്നൻ ആ ദുർദ്ദിനത്തെപ്പററി ചിന്തിക്കയായിരുന്നു. ഒരു ദിവസവും അവനങ്ങനെ ഭഗ്നാശനാകേണ്ടിവന്നിട്ടില്ല. എങ്ങിനേയും ഉച്ചയാകുമ്പോഴേക്കും അന്നത്തെ അരിക്കുള്ള വക കിട്ടും. പിന്നെ കിട്ടുന്നത് അവനിത്തിരി 'വെള്ളം' മോന്താനാണു വിനിയോഗിക്കുക. എന്നാൽ ഇന്നോ? പ്രതീക്ഷകളെല്ലാം തകർന്നിരിക്കുന്നു. പൊന്നൻ ആ ഫാക്ടറിയിലേക്കുനോക്കി. അതൊരു പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട തുകൽക്കമ്പിനിയാണ്. അവൻ റോഡരികിലുള്ള മരച്ചുവട്ടിലേക്കു നടന്നു. കക്ഷത്തിൽനിന്നു

ഭാണ്ഡവും തലയിൽനിന്ന കൂടയും താഴെ വെച്ചു വീണ്ടും അവനൊരു ഭാഗ്യപരീക്ഷണത്തിന്ന തയ്യാറായി. പകൽ മുഴുവൻ അത്യദ്ധ്വാനംചെയ്തു പരിക്ഷീണനായ സൂര്യൻ വിളറിയ കരങ്ങൾ നീട്ടി അവിടമെങ്ങും ഒരു പടലച്ഛായ പരത്തിയിരുന്നു.

പൊന്നൻ മാറാപ്പിൽനിന്നൊരു കീറമുണ്ടെടുത്ത നിലത്തു വിരിച്ചു. ഭഗവതിയെ ധ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് അവൻ ഏതാനും അരയണത്തുട്ടുകളും ചെമ്പുതുട്ടുകളും അതിലിട്ടു. ആളുകളെ ആകഷിക്കാനാണവനങ്ങിനെ ചെയ്തത്. എന്തുകൊണ്ടെന്നാൽ, ഒരാൾ ആ കീറത്തുണിയിലേക്ക പണമെറിഞ്ഞുകൊടുക്കണമെങ്കിൽ മററു പലരും അങ്ങിനെ ചെയ്തിട്ടുള്ളതായി അയാൾക്ക മനസ്സിലാകണമെന്ന മനഃശാസ്ത്രം പൊന്നന നല്ലവണ്ണമറിയാം. റോഡരികിലെ ആ വൃക്ഷച്ചുവട്ടിൽ അവനങ്ങനെ കളിക്കുള്ള രംഗമൊരുക്കി.

ഭാണ്ഡത്തിൽനിന്ന കുഴലെടുത്തുപരിശോധിച്ചപ്പോൾ അവൻ അന്ന പകൽ മൂന്നാല പ്രാവശ്യം നടത്തിയ കളികളേക്കുറിച്ചോത്തു. ആദ്യത്തെ കളി ചന്തപ്പടിയ്ക്കലായിരുന്നു. അവൻ കുഴൽവിളി തുടങ്ങിയപ്പോഴേക്കും ചന്തയിൽപ്പോകുന്ന പലരും ചുററും വന്നുകൂടി. കൂട തുറക്കുന്നതു കാണുവാൻ എല്ലാവരും കാത്തുനിന്നു. അതു പൊന്നൻെറ ഒരു പതിവാണ്. തനിയ്ക്കു വേണ്ടത്ര 'ഓഡിയൻസ്'നെ കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞാൽ മാത്രമേ അവൻ കൂട തുറക്കുകയുള്ളു. അതുവരെ അവൻ കൂടയ്ക്കു

കുത്തുള്ള പാമ്പിനെക്കുറിച്ചായിരിയ്ക്കും പറയുക. അതു എട്ടടിമൂർഖനാണു്, മാരകമായ വിഷമുള്ള പാമ്പു്! അവൻ അതിനു നല്കിയിട്ടുള്ള പേരാണു് 'രാജാവു്'. അതു നാഗരാജാവാണെന്നു അവൻ എപ്പോഴും പറയാറുണ്ടു്. രാജാവിന്റെ ഗുണഗണങ്ങൾ ഓരോന്നായി പൊന്നൻ വർണ്ണിക്കുമ്പോൾ കൂടിനില്ക്കുന്നവർക്കു അതിനെ കാണുവാൻ വലിയ വെമ്പലാവും. എത്ര ബദ്ധപ്പെട്ടു പോകുന്നവരായാലും പൊന്നന്റെ പ്രസംഗം കേട്ടാൽ കൂട തുറക്കുംവരെ കാത്തുനിന്നു് ആ നാഗരാജാവിനെ ഒരു നോക്കു കണ്ടിട്ടേ മടങ്ങുകയുള്ളുവെന്നു തീർച്ചയാണു്. അതവനറിയാം. അതിനാൽ ആളുകളുടെ ഉൽക്കണ്ഠ അതിന്റെ ഉച്ചകോടിയിലെത്തുമ്പോൾ പൊന്നൻ പതുക്കെ കൂട തുറക്കും. എവരുടേയും ദൃഷ്ടി ആ കൂടയിൽ നിക്ഷിപ്തമായിരിക്കും. ഒരു സീൽക്കാരത്തോടെ പൊന്നന്റെ നാഗരാജാവു് കൂടയിൽനിന്നു തലനീട്ടും. പൊന്നൻ രാജാവിനെ തന്റെ പാട്ടിനൊത്താടിക്കും. ആ നാഗനൃത്തം കാണികളെ കോരിത്തരിപ്പിക്കും. ഒടുവിൽ സംഗീതധോരണിയിൽ മയക്കി പാമ്പിനെ യഥാസ്ഥാനത്താക്കിയശേഷം പൊന്നൻ താൻ വിരിച്ചിരുന്ന തുണിയിലേക്കൊന്നു നോക്കും. എന്നാൽ പതിവിനു വിപരീതമായി ഏതാനും ചെമ്പുതുട്ടുകൾ മാത്രമേ ആ ചന്തപ്പടിക്കൽ കൂടിയവർ പൊന്നന്റെ കീറത്തുണിയിലേക്കെറിഞ്ഞുകൊടുത്തുള്ളു. പൊന്നൻ ഭാണ്ഡത്തിൽ നിന്നു ഒരു പാത്രമെടുത്തു് ഓരോരുത്തരുടേയും നേർക്കു

നീട്ടിത്തുടങ്ങി. പക്ഷെ അതിനിടക്ക് ആളുകൾ പിരിഞ്ഞുപോയി. എല്ലാവരും പോയിക്കഴിഞ്ഞപ്പോൾ പൊന്നൻ സ്വയം ശപിച്ചുകൊണ്ടു മാറാപ്പും കൂടയുമായി നടകൊണ്ടു. ഇതേ അനുഭവംതന്നെ ബോട്ടുജെട്ടിയിലും വിദ്യാലയകവാടത്തിലും റെയിൽവെസ്റ്റേഷനിലും ആവർത്തിക്കപ്പെട്ടപ്പോൾ അവനു തോന്നി, അതൊരു ശപിക്കപ്പെട്ട ദിവസമാണെന്ന്.

അതുകൊണ്ട് ആ ഫാക്ടറിയുടെ മുന്നിൽ തുണി വിരിച്ചു കളി തുടങ്ങാൻ ഭാവിച്ചപ്പോൾ പൊന്നനു വലിയ ശുഭപ്രതീക്ഷയൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. സാധാരണദിവസങ്ങളിൽ ചന്തക്കുളത്തിനടുത്തുള്ള ചായപ്പീടികയിൽനിന്നു അവൻ ഇത്തിരി ചായ കുടിക്കയും അവന്റെ രാജാവിനു വയറുനിറയെ പാലു വാങ്ങിക്കൊടുക്കയും ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്നു അതും മുടങ്ങി. പൊന്നൻ കുഴൽ ഊതി. പിന്നെ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു:

'അപൂർവ്വമാന പാമ്പ്! എങ്ങും കാണാത്ത അപൂർവ്വമാന കളി! ആർക്കും ആനന്ദംകൊടുക്കുന്ന നാഗരാജാവിന്റെ ആട്ടം! കാണുവിൻ! കാണുവിൻ! ജാലമില്ല; മന്ത്രമില്ല; മിരട്ടുവേലയില്ല. കാട്ടിൽ നടക്കുന്ന നാഗരാജാവു നിങ്ങടമുമ്പിൽ ആട്ടം! ആട്ടമല്ല നൃത്തം! നാഗരാജാവു നൃത്തം ശൈവമും കണ്ടോ! എൻ രാജാവേ! എൻ രാജാവേ!'

എന്നു മുഖവുരയായി പറഞ്ഞുകൊണ്ടു കുഴലൂതിത്തുടങ്ങി. അവൻ പതിവുപോലെ ഒളിക്കണ്ണാൽ ചുററും

കൂടിയവരെ ഒന്നു പരിശോധിച്ചു. അധികം ആളുകളില്ല. കേവലം അഞ്ചോ ആറോ കുട്ടികളും ആ വഴിക്കു പോയൊരു എണ്ണപ്പാണ്ടിയും മാത്രം! പൊന്നന് ആ ശകനംതന്നെ അത്ര പിടിച്ചില്ല. എങ്കിലും അവൻ പ്രസംഗിച്ചു. കുഴലൂതി. രാജാവിന്റെ ഗുണഗണങ്ങളെപ്പററി ഉച്ചത്തിലുച്ചത്തിൽ വാഴ്ത്തി. ഇത്തരുണത്തിൽ പൊന്നന്റെ കുഴലിന്റെ ധ്വനിയെ അതിലംഘിച്ചുകൊണ്ടു മറെറാരു ചൂളം ഉയൻകേൾക്കാറായി. ഫാക്ടറിയിലെ സൈറന്റെ അലച്ചയായിരുന്നു അതു്.

ജോലികഴിഞ്ഞു് ആ തുകൽഫാക്ടറിയിൽനിന്നും ആളുകൾ കൂട്ടംകൂട്ടമായി പുറത്തിറങ്ങി. പതിവില്ലാത്ത വിധം ആ മരച്ചുവട്ടിൽ ഒരാൾക്കൂട്ടം കണ്ടപ്പോൾ അവരെല്ലാം അവിടെ തിങ്ങിക്കൂടി. പകൽ മുഴുവൻ വേല ചെയ്തു ക്ഷീണിച്ച അവർ വിനോദത്തിനു കിട്ടിയ ആ അവസരം ഉപയോഗിക്കാമെന്നു തീച്ച്യാക്കിയിരിയ്ക്കും. പൊന്നന്റെ ഭാഗ്യം! ഞൊടിയിടയിൽ ആളുകൾ അവിടെ നിറഞ്ഞു. ആ ആൾക്കൂട്ടം വഴിയെ പോയവരെയെല്ലാം ആകർഷിച്ചു. വന്നവർ വന്നവർ അവിടെനിന്നു. പൊന്നനു ഇത്രയേറെ 'ഓഡിയൻസിനെ' ഒരിക്കലും ലഭിച്ചിട്ടില്ല. അവന്റെ ഉള്ളു തണുത്തു. വിശപ്പും ക്ഷീണവുമെല്ലാം എങ്ങോ പോയി മറഞ്ഞു. അന്നത്തെപ്പോലെ അത്യാകർഷകമായി ഒരു ദിവസവും അവൻ പ്രസംഗിച്ചിട്ടില്ല; അത്ര മധുരമായി ഒരിക്കലും കുഴലൂതിയിട്ടില്ല.

ഒടുവിൽ പ്രസംഗം കഴിഞ്ഞു കൂട തുറക്കുവാനുള്ള സമയമായി. പൊന്നൻ മുൻനിരയിലിരിയ്ക്കുന്ന കുട്ടികളോടു കയ്യടിയ്ക്കുവാൻ പറഞ്ഞു. കുട്ടികൾ കയ്യടിച്ചു. പൊന്നൻ വീണ്ടും കുഴലൂതി. കൂടയുടെ മൂടി പതുക്കെ തുറന്നു. രാജാവു തല നീട്ടി പൊന്നന്റെ പ്രേക്ഷകർ ഭയപ്പാടോടെ പിന്നോട്ടു നീങ്ങിനിന്നു. പാമ്പു പൊന്നന്റെ കുഴൽവിളിയ്ക്കനുസൃതമായി ആടുവാൻ തുടങ്ങി. പൊന്നന്റെ കവിളുകൾ രണ്ടു ബലൂണുകൾപോലെ വീർത്തു; പാമ്പിന്റെ ആട്ടത്തിനൊത്തു അവന്റെ തലയും ആടിക്കൊണ്ടിരുന്നു. അവൻ വിയർത്തു വിവശനായി സകല ശക്തികളും പ്രയോഗിച്ചു കുഴലൂതി. തന്റെ കവിളുകൾ പൊട്ടിപ്പോകുമോയെന്ന് അവനുതോന്നി. പാമ്പിന്റെ ആട്ടവും അസാധാരണമായിരുന്നു. ഫണം വിടുർത്തി, നെററിയിൽ ഗോപിതൊട്ടു ഒരു പഠിച്ച നർത്തകിയെപ്പോലെ അതു് ആടി. ആ ആട്ടം ആളുകളെ കോരിത്തരിപ്പിച്ചു. അപ്രതീക്ഷിതമായ ആൾക്കൂട്ടം കണ്ടു, തികഞ്ഞ ശുഭവിശ്വാസത്തോടെ പൊന്നൻ ചങ്കുപൊട്ടുമാറു കുഴലൂതി; രാജാവു് പരിക്ഷീണനാകുമാറു് ആടി. ആ ആട്ടവും ഊത്തും തികച്ചും ഭീകരമായ ഒരന്തരീക്ഷം അവിടെ സൃഷ്ടിച്ചു. പ്രേക്ഷകർ വീർപ്പടക്കി നോക്കിനിന്നു. കടുത്ത ഒരു മൂകത ആ അന്തരീക്ഷത്തിൽ ഇഴുകിച്ചേർന്നു.

പെട്ടെന്നു പിന്നിൽനിന്നും 'നിർത്തടാ!' എന്നൊരു ആക്രോശം!........ആളുകൾ തിരിഞ്ഞുനോക്കി. അവ

രെ തള്ളിനീക്കിക്കൊണ്ടു് ഒരു പോലീസുകാരൻ ആ രംഗത്തേയ്ക്കു വരുന്നു!........

'ഹെ എന്തു കളിയാണിതു്? ട്രാഫിക്കിനു പോകാൻ പാടില്ലാത്തവിധം ആൾക്കൂട്ടം! ആരെടാ അതു്? അവന്റെ നശിച്ച ഒരു കളി!' കാക്കി യൂണിഫോറവും തൊപ്പിയും ധരിച്ച ആ ദീർഘകായൻ രംഗത്തേയ്ക്കു ധൃതിയിൽ പ്രവേശിച്ചു.

പൊന്നൻ ഇതൊന്നും അറിഞ്ഞതേയില്ല. അവനും അവന്റെ രാജാവും ഏതോ ഒരു പുതിയ ലോകത്തിലായിരുന്നു. അവൻ ഹൃദയം പൊട്ടുമാറു കുഴലൂതുകയാണു്. അവന്റെ കണ്ണുകൾ രാജാവിന്റെ ചലനങ്ങളെമാത്രം ഉററുനോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. രാജാവാകട്ടെ ആ ഗാനത്തിനനുസരിച്ചാടുകയാണു്........

പോലീസുകാരനു കലികയറി. അയാളുടെ കല്പനയെ തീരെ വകവെയ്ക്കാതെ പൊന്നനും അവന്റെ രാജാവും ആടുകയാണു്........എന്തു്? ഒരു പോലീസധികാരിയെ ഒരു പാമ്പുകളിക്കാരൻ അവഗണിയ്ക്കുകയോ?

'ഠേ' പോലീസുകാരന്റെ ലാത്തി പൊന്നന്റെ തലയിൽപ്പതിച്ചു. അവന്റെ കയ്യിൽനിന്നും കുഴൽ തെറിച്ചുപോയി. പൊന്നൻ പേടിച്ചുവിറച്ചു. പക്ഷേ രാജാവു പേടിച്ചില്ല! യജമാനന്റെ തലയ്ക്കടിച്ചതിനുള്ള പ്രതികാരം നടത്താനെന്നപോലെ രാജാവു ചീററിക്കൊണ്ടു പോലീസുകാരന്റെ നേരെ ചാടി. അയാൾ

പ്രാണരക്ഷാൎത്ഥം കയ്യിലിരുന്ന ലാത്തികൊണ്ടു രാജാവിൻെറ തലയ്ക്കൊരടി കൊടുത്തു!........ആടിയാടി ക്ഷീണിച്ചു പരവശനായിരുന്ന അവസരത്തിൽ കിട്ടിയ ആ അടി രാജാവിനെ കാലന്നുകയയ്ക്കുവാൻ തികച്ചും മതിയായിരുന്നു. നാഗരാജാവു പിടഞ്ഞു ചത്തു വീണു!........

പൊന്നൻെറ തലയ്ക്കു കിട്ടിയ അടി ഏതാനും നിമിഷനേരത്തേയ്ക്കു° അവനെ ബോധരഹിതനാക്കി. അവൻ കണ്ണു തുറന്നു നോക്കിയപ്പോഴം ആൾക്കൂട്ടം പിരിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞിരുന്നു. അവൻെറ തലയ്ക്കടിച്ചു പോലീസുകാരൻപോലും അവിടെയില്ല. അവനും അവൻെറ രാജാവും മാത്രം! ഈ ബഹളത്തിനിടയ്ക്കു രാജാവു കൂടയിൽക്കയറിക്കിടന്നിട്ടുണ്ടാവുമെന്നാണ° അവൻ കരുതിയത°

എന്നാൽ....എന്താണത°? അവൻെറ രാജാവു അതാ ചത്തുകിടക്കുന്നു! പൊന്നൻെറ കണ്ണിൽ ഇരുട്ടുകയറി. എന്തു°? അവൻെറ രാജാവു ചാവുകയോ? എന്നാൽ അതാ, രണ്ടുമൂന്നടി അകലെ ആ എട്ടടിമൂർഖൻ ചത്തു കിടക്കുന്നു!....പൊന്നൻ ഭ്രാന്തനെപ്പോലെ അവൻെറ രാജാവിനെ കയ്യിലെടുത്തു. അവനോട° അന്ത്യയാത്ര പറയാനെന്നോണം രാജാവിൻെറ വാല° ഒന്നു ചലിച്ചു, പിന്നെ അതു നിശ്ചലമായി; കടവായിലൂടെ അപ്പോഴം രക്താ ഒഴുകുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

ഓ, എന്തൊരു ദുരദൃഷ്ടമാണത°! പൊന്നനു തൻെറ ആത്മാവിനു തീപിടിച്ചതായിത്തോന്നി. അവനെയും

അവന്റെ കുടുംബത്തെയും ഇത്രനാരം പോററിയിരുന്ന ത് ആ രാജാവാണ്. ആ പാമ്പിനെ കയ്യിൽക്കിട്ടിയ നാരംമുതൽ സ്വന്തം മകനെപ്പോലെയാണ് അവൻ അ തിനെ വളർത്തിയത്. അവന്റെ സ്വന്തം കുഞ്ഞുങ്ങരം പാലിന്റെ സ്വാദെന്താണെന്ന് ഇതേവരെ അറിഞ്ഞി ട്ടില്ല. എന്നാൽ രാജാവിന്ന പാലും പഴവും നിത്യേന ലഭിച്ചിരുന്നു. സ്വന്തം കുടുംബം പട്ടിണികിടന്നാലും രാജാവിന്ന വിശക്കുവാൻ പൊന്നൻ ഒരിക്കലും അനുവ ദിച്ചിട്ടില്ല.

എന്നാൽ ആ രാജാവ് ഇതാ ചത്തുകിടക്കുന്നു. പൊന്നൻ വിറയ്ക്കുന്ന കൈകളോടെ പാമ്പിന്റെ ജഡം എടുത്തു കൂടയിലാക്കി. അവൻ വാവിട്ടു കരഞ്ഞു. അ തു കണ്ടു ചിലർ അവന്റെ നിർഭാഗ്യത്തിൽ അനുതാപം പ്രദർശിപ്പിച്ചു.

'പൊന്നന്റെ രാജാവു തീർപ്പെട്ടോ?' ഒരുത്തൻ ക ളിയാക്കി.

'പോട്ടെ; പൊന്നാ! ദുഃഖിച്ചിട്ടു കാര്യമില്ല. അതി ന്റെ തോലു വല്ല കമ്പനിയിലും കൊടുത്താൽ പത്തു രൂ പായെങ്കിലും കിട്ടും!' വേറൊരാരം ഉപദേശിക്കാൻ ശ്ര മിച്ചു.

പൊന്നനു കലികയറി. എന്ത്? രാജാവിന്റെ തോലുരിഞ്ഞു വില്ക്കയോ? അതു പറഞ്ഞവന്റെ നേരെ ഒരാട്ടുകൊടുക്കുവാൻ പൊന്നനു തോന്നി.

ധാരാളം ആളുകൾ കൂടിയെങ്കിലും അവസാനം കഷ്ടിശയായിത്തീർന്നതിനാൽ തനിയ്ക്ക് അന്നത്തെ അരിയ്ക്കുള്ള വകപോലും ലഭിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് അവൻ കണ്ടു. ഇതവനെ കൂടുതൽ വിവശനാക്കി.

ഒടുവിൽ അവൻ കൂടയും തലയിലേററിനടന്നു. സാധാരണ രാജാവിനെ തലയിലേററിക്കഴിയുമ്പോൾ പൊന്നനു നിറുകയിൽ ഒരു ചെറുചൂട് അനുഭവപ്പെടാറുണ്ട്. എന്നാൽ ഇന്നാകട്ടെ ആ കൂടയ്ക്കകത്തു ഇരുമ്പിൻകട്ടി നിറച്ചുവെച്ചപോലെ താങ്ങാനാവാത്ത ഭാരം! വല്ലാത്ത തണുപ്പും. അവന്റെ രാജാവു തലയിലിരുന്ന് ഓരോ നിമിഷവും വളരുന്നതായും ആ പോലീസുകാരനെ വിഴുങ്ങാൻപോന്ന മലമ്പാമ്പായി രൂപംപ്രാപിയ്ക്കുന്നതായും പൊന്നനു തോന്നി........

പൊന്നൻ കുടിലിലെത്തിയപ്പോൾ നേരം ഇരുട്ടായിരുന്നു. അവന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങൾ രണ്ടും തളർന്നുറങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു. ഒരു പൊട്ട മണ്ണെണ്ണവിളക്കിന്റെ മുമ്പിൽ പൊന്നന്റെ ഭാര്യ അയാളെ കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

പൊന്നി ചോദിച്ചു:

'എന്താ ഇന്ന് എന്തു കിടച്ചു?'

ദിവസേനയുള്ള ചോദ്യമാണത്. ഗ്രാമഫോൺ റിക്കാഡിനെപ്പോലെ അവളന്നും അതു പാടി.

പൊന്നൻ മിണ്ടാതെ നിന്നതെയുള്ളു. അവന്റെ മുഖം വാടിക്കരിഞ്ഞിരുന്നു. തലയിൽനിന്നു രാജാവിനെ ഇറക്കി താഴെ വച്ചു. പൊന്നി അതിനെ കൂടയി

ലാക്കുവാൻ കൂടെ തുറന്നു. പതിവുപോലെ രാജാവിഴഞ്ഞു പുറത്തേയ്ക്കു വന്നില്ല. അവൾ മണ്ണെണ്ണവിളക്കു കൂടക്കരികിലേയ്ക്കു നീക്കിവെച്ചു. രാജാവു് ആ കൂടയ്ക്കുള്ളിൽ വിറകുകൊള്ളിപോലെ മരവിച്ചുകിടക്കുന്നു.

'രാജാവിനെന്തുപററി?' പൊന്നി ഉദ്വേഗത്തോടെ ചോദിച്ചു.

'അവനെ കൊന്നു!'

'ആര്? നിങ്ങളോ?'

'എന്ത്? എന്റെ രാജാവിനെ ഞാൻ കൊല്ലാനോ?' ഫാക്ടറിയുടെ മുന്നിൽവെച്ചുണ്ടായ സംഭവങ്ങളൊന്നൊന്നായി പൊന്നൻ കണ്ണീരോടെ പൊന്നിയെ പറഞ്ഞുകേൾപ്പിച്ചു. പൊന്നി സ്തബ്ധയായിരുന്നുപോയി! ഇനി എന്തുചെയ്യും? തങ്ങളുടെ ജീവിതംതന്നെ നശിച്ചുപോയതായി പൊന്നിയ്ക്കു തോന്നി. അവൾക്കൊന്നും മിണ്ടാൻ കഴിഞ്ഞില്ല.

പൊന്നൻ ആ മുകത ഭേദിച്ചു.

'എന്നിട്ടു്........ഒരുത്തൻ പറകയാണ്, എന്റെ രാജാവിന്റെ തോലിനു പത്തുരൂപ കിട്ടുമെന്നു്. അതു തോലുകമ്പനിയിൽ വില്ക്കാൻ!'

ഇത്തവണ പൊന്നിയുടെ മുഖത്തു് ഒരു നേരിയ ആശ വെളിച്ചം വീശി.

'ങേ, അങ്ങിനെയോ? പത്തു രൂപാ കിട്ടുമെന്നോ? പത്തു രൂപ! അതു കിട്ടിയാൽ എന്തെല്ലാം കാര്യം നടത്താം? എത്ര നാളായി കുഞ്ഞുങ്ങൾ കീറിപ്പൊളിഞ്ഞ

ഉടപ്പിട്ടോണ്ടു നടക്കുന്നു! ഉള്ളതു തന്നിയും തയ്ച്ചും ഞാൻ തോററു. ഈ ക്രൂരയൊന്നു മേയണം. മഴക്കാലം വരാറായി എല്ലാവരും നനഞ്ഞുവിറച്ചു ചാകും........'

അങ്ങിനെ ആ പത്തു ഉറുപ്പികയുടെ ബഡ്ജററ് പൊന്നി ഭംഗിയായി തയ്യാറാക്കി.

'എന്ത്? നീയെന്താണു പറഞ്ഞത്? എന്റെ രാജാവിന്റെ തൊലി ഉരിയുകയോ? ഇല്ല; ഒരിയ്ക്കലുമില്ല. അവനെ മാന്യമായി സംസ്കരിയ്ക്കണം.'

'നിങ്ങൾക്കു പ്രാന്തുണ്ടോ? ചത്ത പാമ്പിനാണും സംസ്കാരം! ഒന്നു ചുമ്മാതിരി! ഞാൻ പിച്ചാത്തി കൊണ്ടുവരാം........'

പിച്ചാത്തി—ആ നാമശ്രവണമാത്രയിൽ പൊന്നൻ കോപാകുലനായി. അവന്റെ രാജാവിനെ പത്തു ഉറുപ്പികയ്ക്കുവേണ്ടി തുണ്ടം തുണ്ടമാക്കുക! ഇല്ല; ആതൊരിയ്ക്കലും സാദ്ധ്യമല്ല!........

പൊന്നൻ മിണ്ടാതെ നിന്നപ്പോൾ പൊന്നി കൂടയിൽ കയ്യിട്ടു പാമ്പിന്റെ ജഡം പുറത്തെടുത്തു.

'ദെ, എന്റെ രാജാവിനെ തൊട്ടുപോകരുത്. ങ്ഹാ! അത്രയ്ക്കായോ? നിന്റെ മകൻ മരിച്ചാൽ നീ അവന്റെ തോലുരിയുമോ?'

'നമ്മുടെ മക്കളെപ്പോലെയാണോ ഈ പാമ്പ്?'

'എന്താണിത്ര സംശയം? അവരും എന്റെ രാജാവുമായി യാതൊരു വ്യത്യാസവുമില്ല. എനിയ്ക്കവനോട്ടും

എന്റെ മക്കളെക്കാരം കൂടുതൽ വാത്സല്യമുണ്ടായിരുന്നു. എന്റെ മക്കരം പട്ടിണികിടന്നപ്പോഴും ഞാനെന്റെ രാജാവിനു പാലും പഴവും നല്കി.'

'നിങ്ങളുടെ രാജാവ്!' പൊന്നി പുച്ഛസ്വരത്തിൽ പറഞ്ഞു.

'ആ ചത്ത പാമ്പിനെപ്പററി പറഞ്ഞിരുന്നാൽ നമ്മുടെ വിശപ്പു മാറാൻ പോകുന്നില്ല. പത്തുരൂപാ കിട്ടുന്ന വഴി കളയാൻ നിങ്ങളിത്ര മറയനാണോ? നമുക്കിതിന്റെ തൊലി ഉരിയാം.'

പൊന്നനു അരിശംകയറി. അവന്റെ കണ്ണുകരം കോപത്താൽ ഭീകരമായി. അവൻ ആകെ വിറയ്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

'എന്റെ രാജാവിന്റെ തൊലി ഉരിയുന്നതിനെപ്പററി ഇനി ഒരക്ഷരം എന്റെ മുമ്പിൽവെച്ച് മിണ്ടിപ്പോകരുത്. ങ്ഹാ, അത്രയ്ക്കായോ'? പൊന്നൻ ഭാര്യയുടെ ചെകിട്ടത്ത് ആഞ്ഞൊരടികൊടുത്തു.

പൊന്നി നിരാശയാലും വേദനയാലും പൊട്ടിക്കരഞ്ഞു.

താൻ ചെയ്തത് അല്പം സാഹസമായിപ്പോയെന്നു പൊന്നനും തോന്നി.

പൊന്നി കരഞ്ഞുകൊണ്ടു പറഞ്ഞു:

'മതി, മതി. നിങ്ങളുടെ രാജാവിനെ എന്തുവേണമെങ്കിലും ചെയ്തോളൂ. കുഴിച്ചിടുകയോ ചന്ദനംകത്തിച്ചു ദഹിപ്പിയ്ക്കുകയോ, കല്ലറകെട്ടി ഇരുത്തുകയോ

എന്തു വേണോങ്കിലും—ദേ, ഞാനൊന്നും പറഞ്ഞില്ല. നമ്മുടെ ഗതികേടുകൊണ്ടു ഞാൻ ഓരോന്നു പറഞ്ഞു പോയതാണ്.'

പൊന്നൻ കുറേനേരം സമാധിയിലെന്നോണം എന്തോ ആലോചിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. അയാളുടെ ദേഷ്യം മുഴുവനായും നീങ്ങി.

പിന്നെ ഭാര്യയോടായി സാവധാനം പറഞ്ഞു:

'പൊന്നീ, നീ ആ മമ്മട്ടിയിങ്ങോട്ടെടുത്തുകൊണ്ടു വാ—ആ റാന്തലും കത്തിയ്ക്കു!'

പൊന്നി റാന്തൽ കത്തിയ്ക്കുന്നതിനിടയ്ക്കു പറഞ്ഞു:

'അയ്യോ! ഇത്തിരി പൂളക്കിഴങ്ങു അടുപ്പത്തുവെച്ചിരുന്നു ഈ വഴക്കിനിടയിൽ അക്കാര്യം മറന്നു".

അവൾ അടുക്കളയിലേയ്ക്കു പോയി. പുഴുങ്ങാൻ വെച്ചിരുന്ന പൂളക്കിഴങ്ങു വെള്ളംവററി കത്തിക്കരിഞ്ഞുപോയി! അവരുടെ ജീവിതമാർഗ്ഗമായ ആ പാമ്പിന്റെ മരണത്തിൽ സഹതപിച്ചുകൊണ്ടെന്നോണം കരിഞ്ഞ പൂളക്കിഴങ്ങിന്റെ മണം അന്തരീക്ഷത്തിലെങ്ങും പാളി നടന്നു............

പൊന്നി പറഞ്ഞു:

'ഇന്നത്തെ തീററയും കഴിഞ്ഞു. രണ്ടു പൂളക്കിഴങ്ങു അടുപ്പത്തുവെച്ചിരുന്നത് മുഴുവൻ കരിഞ്ഞു പോയി........'

പൊന്നൻ ഒന്നും മിണ്ടിയില്ല. അവൻ എന്തോ ഗാഢമായ ചിന്തയിലാണ്ടതുപോലെ കാണപ്പെട്ടു.

പൊന്നി റാന്തലും മമ്മട്ടിയും കൊണ്ടുവന്നു. പൊന്നൻ കൂട കയ്യിലേന്തി ഒരു ശവത്തെപ്പോലെ തൊടിയിലേയ്ക്കു നടന്നു. അവിടം മുഴുവൻ കുററിക്കാടാണ്. ഒരു മൂർച്ഛയിലാണ്ടതുപോലെ ആ കുററിക്കാട് കിടന്നിരുന്നു. പൊന്നി റാന്തലും മമ്മട്ടിയുമായി മുമ്പിൽ നടന്നു. രാജാവിനേയും വഹിച്ചുകൊണ്ട് പിന്നാലെ പൊന്നനും! സ്വന്തം കുഞ്ഞിനെ സംസ്കരിയ്ക്കുവാൻ ശ്മശാനത്തിലേയ്ക്കുള്ള യാത്രപോലെയായിരുന്നു ആ പോക്ക്....

അവർ ആ താഴ്‌വരയിലെത്തി. പൊന്നൻ ഭക്തിപുരസ്സരം കൂട നിലത്തുവെച്ചു. പിന്നെ അവൻ എട്ടടി നീളത്തിൽ ഒരു കുഴി കുത്തി. ശരിയ്ക്കും ഒരു ശവപ്പെട്ടിപോലെയായിരുന്നു ആ കുഴി....! എട്ടടി നീളവും ഒരടി വീതിയുമുള്ള ഒരു ശവപ്പെട്ടി........! ഇനി രാജാവിനെ കുഴിയിലിടണം. എന്നാൽ ആ കുഴിയിൽ മുഴുക്കെ കൂർത്ത കല്ലുകളാണ്. അവൻെറ രാജാവിനു വേദനിച്ചാലോ? അവൻ ചില ഉണക്കപ്പുല്ലുകൾ കൊണ്ടുവന്നു ആ കുഴിയിൽ ഒരു ശയ്യയുണ്ടാക്കി. എന്നിട്ട് വിറയ്ക്കുന്ന കൈകളോടെ രാജാവിനെ എടുത്തു. രാജാവിനെ കുഴിയിൽ വെച്ചുകഴിഞ്ഞപ്പോൾ പൊന്നൻെറ കണ്ണുകൾ രണ്ടും നിറഞ്ഞൊഴുകുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ആ പാമ്പു അവൻെറ സന്തതസഹചാരിയായിരുന്നു. പുത്രനോ സുഹൃത്തോ സഹോദരനോ? അല്ല; അതിലുപരിയായ ഒരു ബന്ധമാണ് പൊന്നനും രാജാവും തമ്മിലു

ണ്ടായിരുന്നത്. ആ കുഴിയിലേയ്ക്കു മണ്ണിടുന്നതിനിടയ്ക്കു പൊന്നൻ അറിയാതെ ഇത്രയും വിക്കിവിക്കിപ്പറഞ്ഞുപോയി.

'എന്റെ രാജാവേ, ഇത്രയും നാൾ നീ എന്നെക്കൂടി പാർത്തു. എനിയ്ക്ക് അരിയ്ക്കുള്ള കാശുണ്ടാക്കിത്തന്നു. ഞാൻ പാടുമ്പോൾ നീ ആടി. എന്നാൽ നീ ചത്തപ്പോൾ നിന്നെപ്പൊതിയുവാൻ ഒരു തുണിക്കഷണം പോലും എനിയ്ക്കില്ലാതെപോയി. നിന്നെ പട്ടിൽപ്പൊതിഞ്ഞാണ് സംസ്കരിയ്ക്കേണ്ടത്. നിന്റെ ദേഹത്തിലെ ഓരോ തുള്ളിരക്തവും നീ എനിയ്ക്കും എന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങൾക്കും വേണ്ടി വിനിയോഗിച്ചു. ഒടുവിൽ നീ ചത്തു; അല്ല—നിന്നെക്കൊന്നു! എന്റെ രാജാവേ! ഞാനിനി എങ്ങനെ ജീവിയ്ക്കും? എങ്ങനെ ജീവിയ്ക്കും?' പൊന്നന്റെ കവിളുകളിലൂടെ ബാഷ്പകണങ്ങൾ ധാരധാരയായൊഴുകി. കിഴക്കുനിന്നും തണുത്ത കാററു വീശുന്നുണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും പൊന്നൻ വിയർത്തു കുളിച്ചു. അവൻ കിതയ്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു........

ഒടുവിൽ കുഴി മൂടിക്കഴിഞ്ഞു. പൊന്നനും പൊന്നിയും കുടിലിലേയ്ക്കു നടന്നു. അവൻ ആകെ തളർന്നുപോയി. മമ്മട്ടിയും കയ്യിലേന്തി പൊന്നിയുടെ റാന്തൽവെളിച്ചത്തിന്റെ പ്രഭയിൽ ഒരു പ്രേതത്തെപ്പോലെ അവൻ നടന്നു. അവർ താഴ്‌വരയിൽനിന്നും കുററിക്കാട്ടിലുള്ള ഒററയടിപ്പാതയിലെത്തിയപ്പോൾ അവിടെ എന്തോ ഒരനക്കം കേട്ടു. പൊന്നൻ അങ്ങോട്ടു നോ

ക്കിയപ്പോഠം അതാ, ഒരു മൂർഖൻപാമ്പു ചീററിക്കൊണ്ടു° അവൻെറ നേരെ വരുന്നു! പൊന്നൻ ഒന്നു ഞെട്ടി. പൊന്നി കിടുകിട വിറച്ചുകൊണ്ടു° "അയ്യോ" എന്നു നിലവിളിച്ചു.........

റാന്തലിൻെറ പ്രഭയിൽ ചീററിക്കൊണ്ടടുത്ത ആ മൂർഖൻപാമ്പു, പൊന്നൻെറ കാൽച്ചുവട്ടിലെത്തി........! ഞൊടിയിടയിൽ പൊന്നൻ മമ്മട്ടി ഉയർത്തി തൻെറ സകല ശക്തിയുമുപയോഗിച്ചു° ആ ഭീകരജന്തുവിൻെറ തലയ്ക്കൊരടികൊടുത്തു!....അതു വളഞ്ഞു പുളഞ്ഞു വീണ്ടും പൊന്നൻെറ നേരെ ചീററിയടുത്തു. പൊന്നൻ വീണ്ടും അടിച്ചു!....മൂന്നാലു അടികൂടിയായപ്പോഠം ആ പാമ്പിൻെറ കഥ കഴിഞ്ഞു........

പൊന്നൻെറ ശ്വാസം നേരെ വീണു. പൊന്നി പേടിച്ചു വിറയ്ക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു.

ആ ഭീകരജന്തുവെ ഉററുനോക്കിക്കൊണ്ടു പൊന്നി പറഞ്ഞു.

'എൻെറ ഭഗവതീ! ഇവൻ നമ്മളെ തട്ടിക്കളഞ്ഞേനെ. ഭഗവതി കാത്തു.'

ആ പാമ്പിനെ തൂക്കിയെടുത്തുകൊണ്ടാണ° അവർ കുടിലിലെത്തിയതു°: അന്നു രാത്രിതന്നെ പൊന്നനും പൊന്നിയുംകൂടി അതിൻെറ തൊലി ഉരിഞ്ഞു. പൊന്നനു അതിൽ യാതൊരു പരാതിയും പറയാനുണ്ടായില്ല.

പിറേറന്നു കാലത്തു പൊന്നൻ ആ പാമ്പിൻെറ തോലു വില്ക്കാൻ തോൽക്കമ്പനിയിലേയ്ക്കു പോകുന്നതു നോക്കിനിന്ന പൊന്നി വിചാരിയ്ക്കുയാണ്;

'നല്ലയാളുതന്നെ! ഇന്നലെ ആ രാജാവിൻെറ തോലുരിയാൻ പറഞ്ഞതിന് എൻെറ ചെകിട്ടത്തടിച്ചു വേദന ഇനിയും മാറിയിട്ടില്ല. എന്നിട്ടെന്തായി? ദാ, തനിയെ ഒരു പാമ്പിനെക്കൊന്നു അതിൻെറ തോലു വില്ക്കാൻ പോകയാണ്.'

[ഒരു തമിഴ്കഥയുടെ ആശയാനുവാദം]

തിരഞ്ഞെടുത്ത പുസ്തകങ്ങൾ!

		ക.	ണ.
യവനികയ്ക്കു പിന്നിൽ: പൊറ്റെക്കാട്ടു		1	4
രണ്ടിടങ്ങഴി	തകഴി	2	8
പാവപ്പെട്ടവരുടെ വേശ്യ	ബഷീർ	1	0
ജീവിക്കാൻ മറന്ന സ്ത്രീ	വെട്ടൂർ	1	0
തുറന്നിട്ട ജാലകം	പി. സി.	1	0
തകന്ന ജീവിതം	അപ്ടൻ സിംക്ലയർ	1	0
നീലമുറിയിലെ അത്ഭുതരഹസ്യം		2	4
തുക്കിവിപ്ലവം		4	0
കരിന്തിരി	മുണ്ടശ്ശേരി	1	4
ചച്ഛായോഗം	മാരാർ	1	4
വിലയിരുത്തൽ	സി. ജെ.	1	8
ചൈനയിലെ വിപ്ലവം		2	4
ദാമ്പത്യപ്രേമം	Mrs. ഹെലൻതോമസ്സ്	1	8
രതിവികൃതികൾ		1	0
രമണൻ	ചങ്ങമ്പുഴ	1	8
ഓടക്കുഴൽ	ജി.	2	8
കന്നിക്കൊയ്ത്തു	വൈലോപ്പള്ളി	1	8
അവർ പാടുന്നു	ബാലാമണിഅമ്മ	1	0
നളിനി (നോട്ടു)	ആശാൻ	1	0
സാഹിത്യമഞ്ജരി Ito 8 ഭാഗങ്ങളും (വള്ളത്തോൾ)			
ഇംഗ്ലീഷ്മലയാളം ഡിക്ഷ്ണറി		8	0
ഇംഗ്ലീഷ് ശതോമദ്ധ്യായൻ		4	0
ഉമ്മുടീച്ചർ		1	8
റസൂൽകരീം		2	0
മുസ്ലിംനമസ്കാരക്രമം		1	0
സഞ്ജയൻ 4–ാംഭാഗം		3	0

ജിന്നാ ബുക്ക്സ്റ്റാൾ : : തലശ്ശേരി.